

IMPRESUM IZLOŽBE

Peti hrvatski biennale ilustracije / Fifth Croatian Biennial of Illustration

Galerija Klovićevi dvori / 17.06. – 27.07.2014.

ORGANIZACIJA IZLOŽBE / ORGANIZATION OF THE EXHIBITION

Galerija Klovićevi dvori, Zagreb
The Klovićevi dvori Gallery, Zagreb

AUTORICA STRUČNE KONCEPCIJE I KUSTOSICA / AUTHOR OF THE PROFESSIONAL CONCEPTION AND CURATOR

Koraljka Jurčec Kos

KUSTOSICA PRIPRAVNICA / ASSISTANT CURATOR

Marita Bonačić

PROSUDBENA KOMISIJA / JURY

Ranka Javor, Danijela Marković, Tonko Maroević, Iva Sudec Andreis, Manuela Vladić Maštruko

SURADNICA / ASSOCIATE

Andrea Ilić

PROSTORNA KONCEPCIJA IZLOŽBE I LIKOVNI POSTAV / SPATIAL CONCEPTION OF THE EXHIBITION AND ART LAYOUT

Marita Bonačić, Iva Hrvatin, Maja Kalogera

EDUKATIVNI PROGRAMI / EDUCATIONAL PROGRAMMES

Liljana Velkovski, Monika Meglič

MARKETING

Antonio Picukarić

ODNOSI S JAVNOŠĆU / PUBLIC RELATIONS

Damir Kanaet

OPREMA ILUSTRACIJA / LAYOUT OF ILLUSTRATIONS

Davor Markotić, Dragutin Matas

RASVJETA / LIGHTING

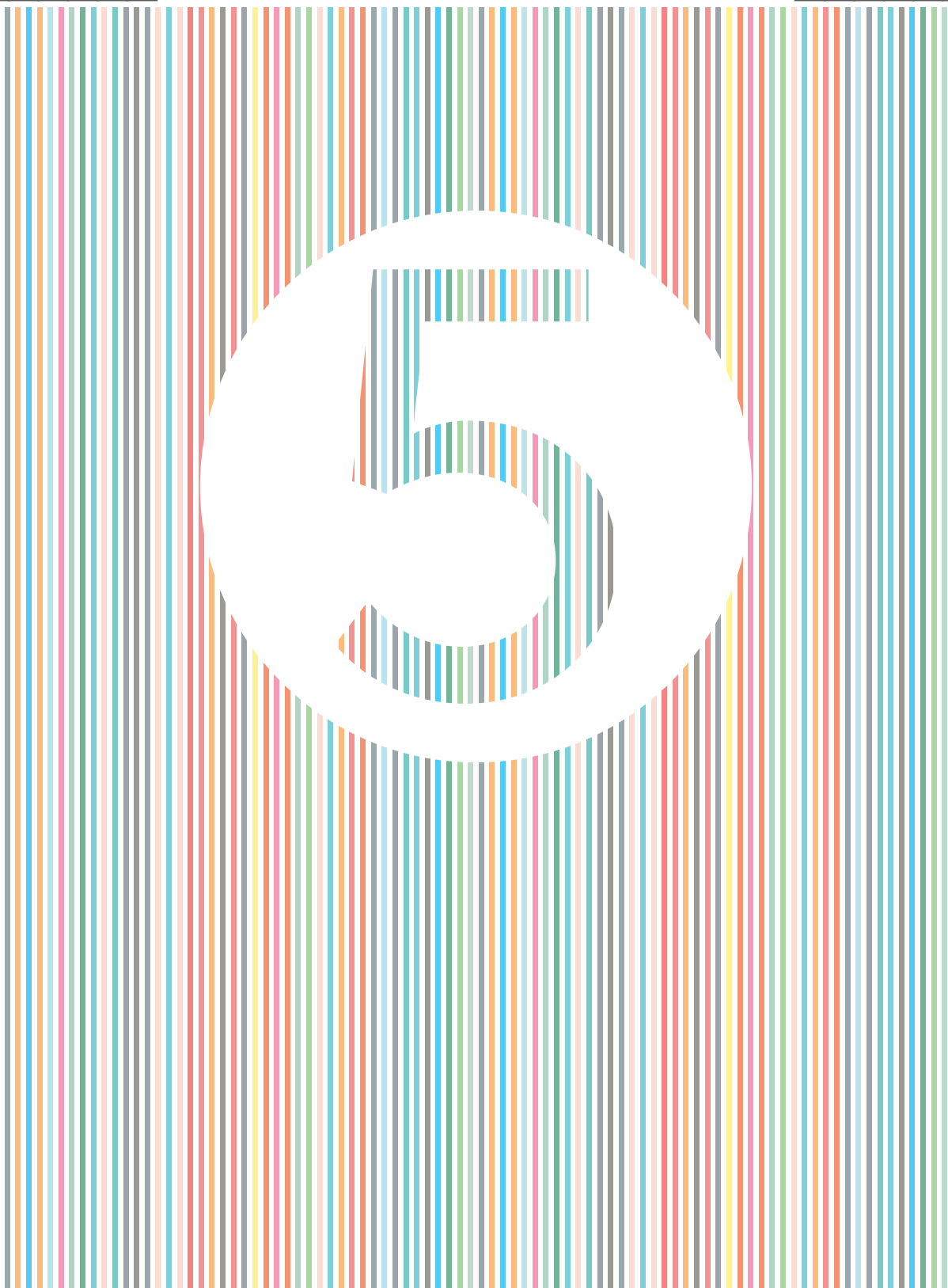
Damir Babić

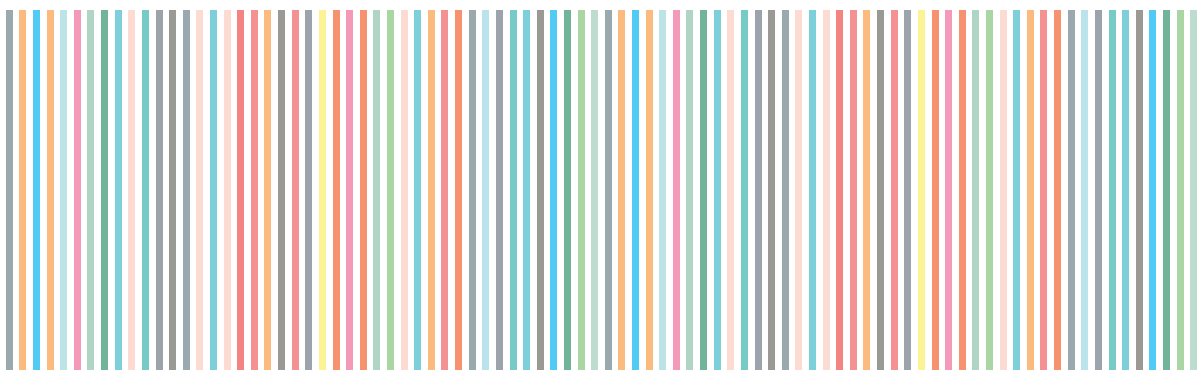
TEHNIČKA REALIZACIJA / TECHNICAL REALISATION

Tomislav Antolić, Vinko Soldan, Tomica Šetek

Izložba je ostvarena uz financijsku potporu Ministarstva kulture RH, Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba, Galerije Klovićevi dvori i sponzora / The exhibition has been realised with the financial support of the Ministry of Culture of the Republic of Croatia, the Zagreb City Office of Education, Culture and Sports, the Klovićevi dvori Gallery and sponsors

PETI HRVATSKI BIENNALE ILUSTRACIJE
17. LIPNJA/JUNE – 27. SRPNJA/JULY 2014. GALERIJA KLOVIĆEVI DVORI, JEZUITSKI TRG 4, ZAGREB
FIFTH CROATIAN BIENNIAL OF ILLUSTRATION

JEKA PISANO, BRAZDA CRTANOG UZ PETI HRVATSKI BIENNALE ILUSTRACIJE

TONKO MAROEVIĆ

Mali jubilej, odnosno prva dekada manifestacije posvećene likovnoj disciplini ilustracije, potiče nas da još jednom preispitamo status tog specifičnog kreativnog zadatka i utvrdimo njegovo mjesto u suvremenoj i aktualnoj produkciji i izlagačkoj praksi. Na prvi pogled ilustracija nema potpunu autonomiju, odnosno određena je ograničenim suverenitetom vlastitog područja, jer je premisom vezana uz neki već postojeći literarni predložak, uz neku zadanu narudžbu ili čak nametnutu propagandnu funkciju. Mediji njezine predviđene difuzije su knjiga, novina, časopis ili plakat (mnogo učestalije negoli je to salon, galerija, izložba), a ilustrirati bi etimološki značilo osvijetliti, protumačiti, obasjati, dopuniti, interpretirati ili vizualno približiti, razumije se – prethodno već oblikovani tekst, kao pretekst i povod crtačko-oblikovne akcije.

Nepotpunost stvaralačke slobode ipak je samo prividna. Ilustracija je ontološki uspoređivana s prevodilačkim radom, s glazbenim izvođenjem zapisanih nota ili s glumačkim tumačenjem dramski fiksiranih uloga jer je u svim tim slučajevima evidentna određena uvjetovanost prethodećim stvaralačkim postupkom ili djelom. Ali ako prevoditelj ima na raspolaganju drugi i drugačiji jezik od izvornika, on nužno izmiče ograničenjima pukog oponašanja; ako klavirist, violinist ili vokalist pretače znakove na papiru u žive zvukove, oni svakako idu dalje od mehaničkog odčitavanja; ako glumac ulaže svoje tijelo i svoj glas u stroge obrise zadanog lika, on neizbježno dodaje novu dimenziju, širu i dublju od zacrtane role. A ilustrator pak raspolaže posebno bogatim registrima linearnih i kromatskih sastojaka, kompleksnim repertoarom ikoničkih i gestualnih znakova kako bi primljene impulse preoblikovao u sasvim novi sustav. Od književnoga djela, na koje se najčešće poziva, prima samo neodređenu – i često neuhvatljivu – jeku, a svoj doživljaj materijalizira i otjelotvoruje u čvrstom gradivu ucrtanih brazdi i plastički evokativnih mrlja boje. Dakle, ilustracija je ponajprije kreacija, stvaranje novoga djela i preobrazba idealnih, općenitih i neopipljivih poticaja u tvarnu i mimetički ovjerljivu zbilju kadra, stranice ili lista. Od jednoga i jedinstvenoga književnog Don Quijotea, poetski zamišljena Neva Nevičica može se vizualno manifestirati u čitavom nizu podjednako uspješnih crtanih inačica. Dobrodošla širina asocijativnih niti nekoga teksta izaziva i zahtijeva plodno sužavanje i sabrano okupljanje energetskeg crtovlja oko čvršće kompozicijske jezgre. Namjerno ekstenzivna, radijalna i difuzna literarna imaginacija dobiva komplement u strogo definiranoj imaginaciji likovnog čina.

Kao disciplina specifične sugestivnosti, ilustracija se također našla u škarama naglašenih krajnosti, no svjesno je nastojala izbjeći i Scilu minuciozne točnosti, fotografske preciznosti i Haribdu optičkog apsolutizma, astratističkih tendencija. Ostala je rezervatom odmjerene figuracije, relativne aluzivnosti i u vremenima radikalnih opcija ostvarila neophodnu ravnotežu grafičkih i materičkih sastojaka. Ne znači da je ostajala uvijek ista i da se nije koristila novostečenim iskustvima i kušnjama, da nije reagirala na izazove stilskih ili morfoloških oscilacija. Primjerice, uspješno je asimilirala neke tekovine enformela i pop-arta, rado se odazvala nekim art-brutovskim ili minimalističkim pobudama, ponekad čak i konceptualističkim metalikovnim zahvatima. Naročito se rado služi kolažom i citatnošću, pa i iskorakom iz dvodimenzionalne u trodimenzionalnu ili serijalnu razinu postojanja.

Za ilustraciju se doista ne može kazati da se posebno obazirala na evolucijske cikluse ili težila avangardističkim pozicijama, no za uzvrat je više nego ljubomorno njegovala individualne vizije i održala izražajnu napetost oblikovanja. Na izmaku modernističkih strujanja i u klimi tzv. postmodernističkih usmjerenja ona predstavlja dobrodošli kontinuitet čistoće, delikatnosti i jasnoće, maštovitosti i lakoće oblikovanja, povlašteni prostor u kojemu se fantazija i vještina skladno susreću.

Primijetit ćemo kako se u posljednjem desetljeću proporcionalno uvećalo sudjelovanje autorica, kako je na području ilustracije došlo do prave dominacije ženskog uloga. Nećemo se baviti sociološkim ili rodno-političkim pretpostavkama tog fenomena, ali poetički smijemo prepoznati stanovite ojačane komponente feminilnog senzibiliteta, odnosno uvidjeti slobodu s kojom se umjetnice kreću koordinatama naracije i dekoracije, kompozicije i ritmizacije, uvijek iznova izvlačeći na vidjelo zapretane slojeve nježnosti i istančanosti, začudnosti i zanesenosti. I kad se ne obraćaju dječjoj publici, one su umjele sačuvati svježinu pogleda i zaigranost crtačkog prepleta, oblikovnog sklopa.

THE ECHO OF WRITING, THE FURROW OF DRAWING ON THE FIFTH CROATIAN BIENNIAL OF ILLUSTRATION

TONKO MAROEVIĆ

This small jubilee, the first decade of an event devoted to the art of illustration, prompts us to re-examine once again the status held by this specific kind of creative undertaking and to establish the place it holds in contemporary production and exhibition practice. At first glance illustration does not seem to enjoy complete autonomy, its sovereignty is restricted because it is tied to a text that already exists, in a way it is commissioned or even has an imposed commercial function. It is diffused through books, newspapers, magazines and posters (much more often than through the salon, gallery or exhibition), and etymologically the word means to irradiate, enlighten, explain, supplement, interpret or visually clarify - naturally, a text that already exists and which is the basis for the illustration.

Nevertheless, its creative freedom only seems to be incomplete. Ontologically illustration can be compared with translation, with playing music from musical notation or with actors interpreting roles fixed in plays, because all these activities are to some extent conditioned by a previous creative process or work. However, if the translator uses another language, different from that of the original, he inevitably breaks through the limits of mere imitation; if the piano player, violinist or vocalist transform signs made on paper into living sound, they certainly go beyond mechanical reading: if the actor lends his body and his voice to the defined qualities of a given character, he certainly adds a new dimension that is wider and deeper than the role described on paper. At the illustrator's disposal are especially rich ranges of linear and chromatic components, a complex stock of iconic and gestural signs, which she/he can use to transform the impulses received from the text into a completely new system. From the text, to which illustrators most often refer, they receive only an uncertain - and often elusive - reverberation, an impression that they materialise and give substance to in the furrows of their drawing that provide a firm structure and in the smudges of colour that conjure up plasticity. Therefore, illustration is creativity above all, it means conceiving something new and transforming ideal, general and intangible impulses into the material and mimetically verifiable reality of a frame, a page or a sheet. The one and unique Don Quixote from literature, the Neva Nevičica invented by poetic imagination, can be depicted and visualised in a large number of equally successful variants. A wide breadth of associations is welcome in a text, but its visual interpretation demands the concentration of energy lines around a firmer nucleus and a narrowing down of the broad range of associations. A deliberately extensive, radiating and diffuse

literary imagination is complemented by the strictly-defined imagination of an artwork.

As a discipline suggestive in its own specific way, illustration too found itself caught up between heightened extremes but it consciously tried to avoid both the Scylla of detailed exactness and photographic precision and the Charybdis of optic absolutism and astratist tendencies. It remained in a realm of measured figuration and relative allusion, and at a time of radical options it achieved the necessary balance between graphic and material components. This does not mean that it was always the same without using new experiences and temptations, that it did not react to the challenges of stylistic or morphological oscillations. For example, it successfully assimilated something from the heritage of enformel and pop-art, happily responded to some impulses from art brut and minimalism, sometimes even made conceptual engagements in meta-art. It is especially fond of collage and quotation, and even steps out of two dimensions into the three-dimensional or serial level of existence.

One can really not say that illustration paid special attention to cycles of evolution or that it aspired to avant-garde positions, but in return it jealously nurtured individual visions and maintained the expressive tension of representation. At the close of modernism and in the climate of so-called postmodernism it represents a welcome continuity of pureness, delicacy and clarity, imagination and ease of rendering, a privileged space for the harmonious meeting of fantasy and skill.

We will notice that there has been a proportional increase of women artists in the last decade and that the field of illustration has become dominated by the female position. We will not examine here the sociological or gender-policy basis of this trend, but poetically we may recognise certain stronger components of the feminine sensibility, notice the freedom with which women artists move through the coordinates of narration and decoration, composition and rhythm, ever drawing out into the open suppressed levels of gentleness and refinement, wonder and rapture. Even when they are not talking to children, they have managed to preserve freshness of observation and playfulness of the design and of the form structure.

UMJETNOST ILUSTRACIJE U IRANU

■■■■■ FARIDEH KHALATBAREE

Dame i gospodo;

još od otkrića vatre, ljudi koriste ugljen da bi ilustrirali svoje misli. Stanovnici kamenog doba, koji su pred oko 600.000 godina izrađivali alate, poznavali su crnu, crvenu i oker boju i koristili ih za šminkanje. U većini drevnih slikarija ljudi su koristili pigmente poput crvenog i žutog okera, hematita, manganova oksida i ugljena. To dokazuju pronađene mumije s tetoviranim tijelima i našminkanim licima.

Od onda, prolaskom vremena, ta se vrsta ilustracija razvijala dalje.

Zanimljivo je da su slike pronađene u Iranu, u špiljama Lorestan, nastale oko 40.000. godina pr.n.e. One su ugravirane i urezane u stijene prolaza, odmorišta i lovišta, starije i izbledjele ilustracije prekrivane su novima, a većina slika prikazuje žive ljude ili prizore lova ukazujući na to da su ih radili lovci. One odražavaju duboke želje i težnje primitivnih lovaca da povećaju svoj ulov i unaprijede lovne vještine, a prikazuju hrabre prizore lova i borbi s divljim zvijerima. Očito velike razlike između stvarnog života i tih ilustracija nije bilo.

Ta krepka i snažna umjetnost puna pokreta i akcije se ubrzo proširila po zemljama daleko preko iranskih granica i mnogi su je oponašali. Zato neki arheolozi smatraju da su Iranci ti koji su položili temelje za ilustraciju i slikanje ljudskog lica.

Treba uzeti u obzir da je pećinsko slikanje bilo slikaru vrlo skupo u smislu količine vremena i energije koju je morao potrošiti na sakupljanje svih potrebnih materijala. Velike je napore trebalo uložiti u sakupljanje i kasniju pripremu pigmenata i izvora svjetlosti. Nadalje, slike

izrađivane duboko u pećinama su nosile i određeni rizik jer je bilo potrebno prolaziti opasnim špiljskim sustavima. Taj veliki trošak ukazuje da je motivacija za stvaranje špiljskih slikarija morala biti vrlo jaka.

Tisućama godina kasnije, poslije neolitika kada su ljudi prestali živjeti u pećinama, počeli su koristiti glinu na mnogo načina. Pravili su tanjure za jelo i čuvanje hrane i posude za čuvanje vode. Proizvodnja glinenog posuđa i njegovo oslikavanje je uvijek bio značajan dio iranske umjetnosti. Umjetnici su na površinu ili tijelo posude prenosili svoju poruku. Na posuđu su izrađivali vrlo apstraktne crteže i često prikazivali najprimitivnije naturalističke oblike. Tu je glina i mješavina vode i blata korištena za prenošenje ljudskih misli. Proučavanje crteža na glinenom posuđu starom tisućama godina pomaže nam razumjeti kako se razvijala i mijenjala umjetnost ilustracije, kao i upoznati svakodnevni život ljudi, njihove običaje i ponašanje tijekom povijesti. Na tom se posuđu, otkrivenom u raznim dijelovima Irana, jasno vidi upotreba različitih boja poput smeđe, crvene, crne i žute.

Osim ilustracija u glini, Iranci su tijekom svoje jedinstvene i bogate civilizacije razvili izradu kvalitetnih pečata koje su koristili u trgovini i poslovanju. Rezbarije na tim pečatima ukrašene su „aghighom” i azurom, žadom i drugim kamenima, što je jedna od trajnih karakteristika iranskog crteža.

U to su vrijeme slike, osim glinenih predmeta i pečata, ukrašavale i građevine. Zidne slike u brdima Zagheh u Ghazvinu i u Sedam brda u provinciji Khozestan odražavaju važne pojedinosti o razvoju te vrste drevne umjetnosti.

Tijekom tog povijesnog razdoblja zidno je slikarstvo postalo vrlo omiljeno. S izumom laka u prvom tisućljeću pr.n.e. ukrasne su opeke korištene za izradu prekrasnih slika i mnogih lijepih motiva.

Ta vrsta umjetnosti, zajedno s kamenoklesarskim radovima u Pasargadima i Perzepolisu, dala je najkvalitetnije slike i ilustracije Ahemenidskog Carstva. Najvažnije ilustracije iz tog doba ukrašavaju zidove dvorca Apadana. One prikazuju ljude raznih nacionalnosti i rasa koji su živjeli u miru u Ahemenidskom Carstvu. Prikazi Etiopljana jasno prikazuju karakteristike Afrikanaca. U kamenu su isklesani i ljudi s Dalekog istoka u svojoj nošnji i karakterističnih crta lica. Čak ima i prikaza životinja koje su ljudi donosili kao darove iz svog zavičaja. Neke od tih životinja ne postoje.

Za vrijeme Partskog Carstva prevladavala je obojana štukatura i zidne slike. Najbolji primjerci tih radova vide se u ruševinama dvorca Khajeh u Sistanu.

U razdoblju Sasanidskog Carstva ljudi su zidove dvoraca ukrašavali raznim ilustracijama. Uz rezbarije na glinenom, zlatnom i srebrnom posuđu, to je razdoblje ostavilo kamene pečate, umjetničko klesanje u kamenu, sagove, tekstile, štukature i zidnu plastiku te slike rađene u mozaiku za ukrašavanje unutrašnjosti dvoraca. Pred kraj Sasanidske dinastije su se izrađivale slike s pozadinom koja je odražavala način razmišljanja umjetnika i prenosila tradicionalne motive.

Slike su zauzimale vrlo važno mjesto u drevnoj perzijskoj manihejskoj religiji i u učenju Manija. Mani je bio profesionalni umjetnik, a njegova je knjiga Aržang jedna od svetih knjiga te vjere, koju je on osobno ilustrirao. Njegove su se ilustracije smatrale svetima

i uvijek su se prepisivale zajedno s tekстом. Ta je umjetnost utjecala na kasniju iransku tradiciju, iako se ne zna na koji način.

Iako neki današnji umjetnici još uvijek koriste slične materijale zajedno s novijim materijalima poput papira, plastike, tkanine, kože i tome slično, začudno je vidjeti čistu harmoniju koja je postojala između pisma tog vremena te slika i ilustracija. Sačuvane slike jasno pokazuju tu harmoniju.

Uzimajući sve to u obzir, mogli bismo reći da je ilustracija bila sredstvo javnog komuniciranja čak i prije izuma pisma i abeceda. Prve abecede su stvorili iranski umjetnici pa je i to u stara vremena produbilo njihovu ulogu u širenju znanja.

Najstarije sačuvano knjiško blago koje ukazuje na razvijenost ilustracije potječe iz 15. stoljeća. To je vjerska knjiga s važnim učenjima ukrašena upečatljivim slikama. Ostale su i neke druge knjige iz kasnijih vremena koje nam ukazuju na povijest ilustracije u Iranu.

U prošlosti su se ilustrirane knjige tiskale za poznavatelje umjetnosti i kulture pa su čitatelji stvarali svoje vlastite percepcije o tim knjigama na osnovi svog znanja i razumijevanja. Zato je naše povijesno bogatstvo ograničeno na knjige koje se mogu koristiti u krugu obitelji.

Vremenom se ilustracija združila s umjetnosti pisanja i iluminiranja rukopisa, kao i s drugim umjetnostima iz raznih vremena. Tako je rođena visokokvalitetna iranska minijatura i ta je umjetnost godinama bila biser među raznim vrstama ilustracija. Kada se uzme u obzir da je

upotreba minijature ograničena, osobito pri opisivanju događaja iz svakodnevnog života, ilustratori nisu imali mnogo alata za prikazivanje duboko usađenih i običnih misli. Zbog toga su postepeno prihvatili slikarski stil čajana, litografiju i grafiku, čime su sačuvali drevne konvencije, a istovremeno u svoj rad uključili sadašnju umjetnost.

Prva knjiga s ilustracijama za djecu stara je sedam stoljeća. Tijekom vremena stvoren je velik broj takvih knjiga i danas se one čuvaju u mnogim muzejima diljem svijeta. Postale su izvor za pisce pripovijedaka i ilustratore iz čitavog svijeta kojima služe kao pomoć pri stvaranju vječnih umjetničkih djela. Mnoge današnje knjige poznatih pisaca temelje se na drevnim iranskim pripovijetkama. Slično, mnogi stilovi današnjih ilustratora i srodnih umjetnika poput slikara, grafičara, crtača i karikaturista ukorijenjeni su u umjetnosti drevnih vremena.

Kada sve to znamo, očekivali bismo više od iranskih ilustratora, no vidimo da su oni u prošlosti radije ostajali unutar svojih nacionalnih granica nego da krenu na međunarodnu scenu. Ilustrirane knjige ostajale su skrivene iza zatvorenih vrata, a umjetnike su poznavali samo njihovi susjedi ili njihovi rodni gradovi.

Istovremeno, umjetnost ilustracije postajala je sve cjenjenija u drugim državama. Zbog toga ima tako velik broj međunarodnih izložbi ilustracije, a takve izložbe postoje već dugo; pa ipak, u Iranu se ne događa ništa. Još je veće iznenađenje nesudjelovanje iranskih ilustratora na tim međunarodnim izložbama.

U novije vrijeme, iranski su ilustratori po prvi put sudjelovali 1969. godine na sajmu knjiga u Bologni.

Nakon toga, imena iranskih ilustratora su postepeno ulazila u kataloge raznih međunarodnih izložbi i dobivali su razne vrijedne nagrade. Ipak, čekalo se dok ova preporođena umjetnost ilustracije nije dostigla slavu i počela se kretati putem izvrsnosti. U ovom je trenutku sazrelo vrijeme za njezin sjaj.

U novije su vrijeme iranski ilustratori prisutni i plodni u skoro svim kategorijama. Mnogi se iranci nalaze među međunarodno nagrađenim ilustratorima. Nije pretjerano reći da nema nagrade koju oni nisu osvojili i da nema kataloga bez njihovih imena.

Važno je vidjeti kako je postignut taj trajan i značajan uspjeh i zašto iranski ilustratori sada nadilaze svoje međunarodne konkurente.

Tijekom zadnja dva desetljeća došlo je do naglašenog oživljavanja umjetnosti ilustracije, poticanja dječje književnosti i upoznavanja međunarodne zajednice s ovom književnosti.

Naši mladi ilustratori upoznali su razne stilove iranske umjetnosti i književnosti. Oni polaze predavanja o raznim vrstama književnosti koje vode stručnjaci i kritičari i to im pomaže produbiti razumijevanje farski književnosti i započeti s radom. Jasno je da bi se bez ilustracija književnost za djecu mogla krivo shvatiti. Umjetnost ilustracije je svakako vrlo važna kao pomoć društvu da stvori ujedinjeni pogled na sadržaj dječjih pripovijedaka.

Najvažnije osobine kada se prosuđuje neka ilustracija su originalnost umjetničkog djela i samosvojnost umjetnika pri stvaranju umjetničke ilustracije. Ovo drugo očito više ovisi o umjetnikovu pristupu, nego o njezinu

ili njegovu stilu i metodama rada. Ono što izlazi iz umjetnikova svjesnog i/ili nesvjesnog bića ukazuje na čistoću uma i iskustva. Ta urođena osobina pomaže u stvaranju umjetničkog djela koje bi moglo naći svoje mjesto u svjetskoj riznici ilustracije.

U stvari, nemoguće je naći umjetnicu ili umjetnika koji nije pod utjecajem prošlosti svoje zemlje i sadašnjeg života. To znači da ne postoji umjetnost bez osobnih pogleda umjetnika i izazova njegove okoline i kulturnog nasljeđa.

Mjera za originalnost nekog umjetničkog djela je njegova posebnost i zbog toga, kada ocjenjujemo umjetnosti na međunarodnoj razini, ne tražimo neko ujednačeno umjetničko djelo: ono što tražimo je umjetnost koja zavređuje kritičko prosuđivanje na temelju današnjih vrijednosti. Takvo djelo treba biti sposobno dokazati svoju originalnost na osnovi svog jedinstvenog identiteta.

Zanimljivo je upitati se što mi u stvari mislimo kada govorimo o iranskim ilustratorima. Slično, kada govorimo o njihovoj sposobnosti pričanja priče, kakve nam vrste priča i koji vidovi ilustracije padaju na um. Da bismo procijenili te pojmove, prvo treba pojasniti što je to iranski identitet i kako procijeniti njegove autohtone osobine. Treba pronaći neke prikladne mjere za procjenjivanje originalnosti umjetničkog djela na osnovu identiteta ilustratora.

Originalnost umjetnosti je ono što je izdvaja i to je prvi znak da se neki rad može smatrati umjetničkim. Ilustratorova iskrenost i poštenje izvire iz utjecaja pod kojima se našao. To znači da se sud o umjetničkom djelu ne može donositi na osnovi plitkih znakova koji

odmah padaju u oči. Trebamo imati na umu da kultura nije neka čvrsta, zamrznuta konstanta bez sposobnosti mijenjanja. Zbog toga nije lako razumjeti viziju, običaje, aktivnosti i odnose u nekoj kulturi i suditi o njoj na temelju nepromjenjivog skupa pitanja. Kultura je osjetljiva na svakodnevni društveni život, a svaka kulturna promjena uzrokovana svakodnevnicom vodi u novi pogled na život pa stoga utječe i na umjetnost. Nova generacija treba započeti novi život temeljen na novom kulturnom nasljeđu pa će stoga imati novi skup umjetnosti koji određuje vizije i potrebe te generacije.

Prihvatimo li da su najvažniji čimbenici koji oblikuju kulturu prostorni i vremenski potencijali i ograničenja te način života na njima utemeljen, uz kulturne obrede i vjerovanja; a istovremeno prihvatimo li da su i oni sami posljedica iskustava koja izvire iz postojećeg stanja, tada moramo zaključiti da što je god oblikovalo kulturu, ona je relativna i promjenjiva u vremenu i prostoru. Zaključujemo da je ono što nazivamo iranskom kulturom i čime se ponosimo tek hvalevrijedno sjedinjenje čimbenika oblikovano tijekom stoljeća i isporučeno današnjoj generaciji. Ona uključuje opću mudrost, aktivnosti i ponašanja iz svakodnevnice kao i ono što svi mi kao Iranci nosimo u duši.

Ne može se poreći da je originalnost neke ilustracije čvrsto vezana uz njezinu kulturnu bazu. To se vidi i kod iranskih ilustratora i u njihovoj viziji. Svaka je ilustracija pod utjecajem zajedničke iranske kulture i kulture svakog pojedinačnog umjetnika. Ilustracija prikazuje nešto što se rodilo u duši ilustratora i prenosi blago iz kulturnog i likovnog nasljeđa, a mnogo se tog blaga može vidjeti svuda oko nas pa je stoga ono vidljivo.

Drugim riječima, ne postoji originalna umjetnost koja nije nacionalna, ali se značenje nacionalnog može mijenjati u ovisnosti o okolini i o brojnim supkulturama u današnjem Iranu. Kada uzmemo u obzir koje sve vizije u zemlji postoje, svaki se ilustrator može naći pod utjecajem nekog drugog spoja različitih sastavnica.

Originalna ilustracija nije izvještačena. Ona jasno pokazuje koji su se društveni korijeni urezali u ilustratorovu dušu. Na površini, svaka je ilustracija sastavljena od mnogo crta, boja i slojeva od kojih svaki izvire iz nekog drugog dijela nacionalne kulture. Opća atmosfera svake ilustracije odaje nacionalne elemente. Međutim, dublji slojevi odaju drevne elemente i korijene, povijesne i zemljopisne sastavnice, tradicionalnu arhitekturu i prostore, oblikovanje lica i likova, ukrase i narodnu nošnju.

U strukturi vanjskog sloja nacionalnih sastavnica pronalaze se neke pojedinosti koje pokazuju način ilustratorova razmišljanja, njezin ili njegov pogled i misli te iznad svega, nacionalni pristup. Te pojedinosti sadrže vjerovanja, tradicije i nacionalna ponašanja, zajedno s pristupima i mislima nacionalnog postojanja.

Današnji se ilustratori nalaze pod jakim utjecajem drevnog oblikovanja i likovnosti, a te utjecaje koriste i u realističnim i nadrealističkim ilustracijama. Međutim, zbog uporabe nekih osnovnih nacionalnih predložaka ne bi neku ilustraciju trebalo svrstati među nacionalne jer se lokalni elementi vide čak i u načinu pristupanja ilustriranim likovima i u njihovim kretnjama.

Zbog toga, ako želimo razumjeti prirodu nacionalnih elemenata koji postoje u svakoj ilustraciji, moramo promatrati slojevitost misli duše i pristupa koji

njome upravlja. Nije dovoljno na ilustraciji promatrati samo simbole i znakove. Drugim riječima, neka se ilustracija ne smatra iranskom samo zbog iranskih likovnih elementa i zbira značajki koji jasno upućuju na iransku kulturu. Nacionalna se priroda svake ilustracije temelji na umjetnikovoj iskrenoj estetici koja je u dubinskom skladu s umjetnikovim unutarnjim „ja“. Zbog toga najcjeljeniji ilustratori današnjice, koji u stvaranju ilustracija koriste svoje duboke prirodne osjećaje, prikazuju mnoge sastojke sadašnjeg života i elemente koji postoje na raznim mjestima diljem svijeta. To je zato jer se ti ilustratori susreću i s raznim likovno ne-iranskim, ili, bolje bi bilo reći, međunarodnim sredinama.

Važna vrlina iranskih ilustratora je da oni u svojoj duši još uvijek nose atmosferu iranske kulture, iako vrlo tiho i bez nastojanja da nametnu svoja gledišta drugima. Današnji iranski ilustratori su vrlo dobro uklopljeni u svoje vrijeme i kulturu.

THE ART OF ILLUSTRATION IN IRAN

■■■■■ FARIDEH KHALATBAREE

Ladies and Gentlemen;

Ever since the discovery of fire, men have used charcoal to illustrate their thoughts. The tool-making men of the Stone Age, about 600 thousand years ago, knew colours such as black, red and ochre and used them as makeup. In most ancient artworks of all kinds, the pigments used included red and yellow ochre, hematite, manganese oxide and charcoal. Mummies with tattooed bodies and make-up on their faces prove that this was so.

Since then, with the passage of time, developments took place in this type of illustration.

The paintings found in Iran, especially in the Lorestan Caves, dated from about 40,000 BCE. The engraved and carved illustrations on passages, resting places and hunting areas, and drawing new illustrations over older and faded ones, as well as the contents of most of the illustrations that show living people or hunting scenes, indicate that the illustrations were made by hunters. The illustrations reflect the deep desires and wishes of primitive men in hunting areas to increase and develop success in hunting, and they show brave hunting scenes and fighting wild beasts. Clearly there was little difference between the reality of life and the illustrations sketched.

This live and powerful art full of motion and action soon moved to countries far away from Iranian borders and was copied by many others. This is why some archaeologists claim that it was truly the Iranians who laid the foundation for illustrating and painting faces.

It should be noted that a cave painting involved considerable cost for the individual in terms of amount of time and energy spent collecting all the necessary materials. Pigments and sources of lighting all required a lot of effort in both their gathering and subsequent preparation. Furthermore, paintings made deep in caves also involved an element of risk because of the need to negotiate hazardous routes through the cave systems. These combined costs would seem to indicate that the motivation to produce cave art was strong.

Thousands of years later, when people stopped living in caves in the Neolithic, clay was put to many uses such as making plates for eating from and keeping food in, and pots for storing water. Making pottery and painting on it has always been a famous Iranian art. The artists chose the surface or the body of the pottery to transfer their messages. On the pottery they made the most abstract designs and often showed the most primitive naturalistic shapes. Here the clay and a mixture of water and mud was used as a transmission for the way people think and for their minds. Studying the designs on clay pottery thousands of years old helps us understand the development and paths of the art of illustration, as well as of day-to-day human living and their customs and behaviour over the course of history. The discovery of such pottery in various parts of Iran clearly shows the use of different colours: brown, red, black and yellow.

Besides illustrations in clay, the Iranians who had a unique and rich civilization invented fine stamps used for trade and business. The carvings on these stamps were decorated with aghigh and azure, jade and other

stones, which has long been one of the features of Iranian drawing art.

Apart from clay articles and decorated stamps, painting was also used to adorn the architecture of the time. Wall paintings in the Zagheh hills in Ghazvin and the Seven Hills in Khozestan province are some examples of this type of art that show many important points about the development of ancient wall drawings.

During this historical era, wall painting became very popular. With the discovery of lacquer in the first millennium BCE beautiful paintings were drawn on bricks used for decoration. This led to the creation of many wonderful designs.

This ancient art, together with the stone-works in Pasargade and Persepolis, led to the best and most excellent paintings and illustrations during the Achaemenes Empire. The finest illustrations from the Achaemenes Empire adorn the walls of Apadana Palace. People of many different nationalities and races who lived in peace in the Achaemenes Empire are shown. The Ethiopians have clear African features. There are also people from the Asian Far East, wearing their clothing of the time and with their characteristic features carved into the stone. Even the animals they brought as presents from their homeland, which can be seen from their national identity, were sketched. Some of these animals are entirely non-existent.

During the period of Parthian Empire colourful plaster-moulding and wall paintings became very prevalent. The best samples of these works are seen in the ruins of Khajeh Palace in Systan.

During Sassanid period, palace walls were decorated with different illustrations. Moreover, besides carving on clay, gold and silver dishes, this period left stone stamps, stone art, carpets, fabrics, plaster decorations and plaster works on walls, tessellation-like paintings for internal decoration of palaces. During the final period of the Sasanian dynasty, paintings were made showing a design over a background to describe the thinking of the artists and transfer traditional motifs.

The ancient Persian Manichaean religion and the teachings of Mani made considerable use of images. Mani was a professional artist and his book was one of the sacred books of the religion. The Arzhang was illustrated by Mani himself, whose illustrations were regarded as sacred and always copied with the text. Manichean art influenced the continuing Iranian tradition, but little can be said about how.

Although there are still some present-day artists who use similar materials in combination with newer materials such as paper, plastic, fabrics, skins and other similar materials, it is fascinating to see how the writing of that time was in pure harmony with the pictures and illustrations. The remaining paintings from that time clearly show this harmony.

Given all this, we may say that the art of illustration has been a clear means of public communication even before the invention of writing and alphabets. The early alphabets were also created by Iranian artists and this added to the major role artists played in promoting knowledge during ancient times.

The oldest treasure of book form known today, which points to the advanced level of illustrating in ancient

times, belongs to 15th century. This is a religious book with good teachings and decorated with eye-catching illustrations. Several other books from later dates have also been left to acquaint us with the history of illustration in Iran.

In old days books with illustrations were printed for those familiar with art and culture. The readers conjured up their own perception of the books based on their knowledge and understanding. This is why our historical treasure is limited only to that suitable for family gatherings.

As time passed, illustration was combined with the arts of writing and illuminating manuscripts, as well as with other arts from different times. This was the birth of Iranian miniature with all its qualities and for years this art remind a shining light among the different kinds of illustrations. Given the limited use of miniature, especially for describing everyday events illustrators had very few tools to sketch inherent and existing thoughts. This is why illustrators gradually moved to the tea-shop style of painting, lithography and hand printing in order to preserve the conventions of the old days and at the same time expand their domain to present-day art.

The first book actually designed with illustrations for children dates seven centuries back. Many of the books produced during those ages and nowadays are kept in various museums around the world. Later on, these books became references for story-writers and illustrators all over the world and helped them to create eternal artworks. Many of the books written by famous writers today are based on ancient Iranian

stories. Similarly, the roots of many styles used today in illustration and related arts, such as painting, graphic art, drawing and caricature, are based on the art of ancient times.

With this background, we should have expected more from Iranian illustrators but we see that they preferred to stay in their national boundaries rather than move into international society. Illustrated books have remained hidden behind closed doors and the artists were only known by their neighbouring families or in their own cities.

At the same time, the art of illustration gained more value in other countries. This is why there are many international exhibitions of illustration and these exhibitions have been continuing over time; yet nothing was happening in Iran. It is even more surprising that Iranian illustrators did not participate at these international exhibitions.

The first participation of Iranian illustrators in recent years dates back to 1969 when they showed their work at the Bologna Book Fair. After that, the names of Iranian illustrators gradually entered the catalogues of different international exhibitions and these illustrators received various valuable awards. Nevertheless, it was necessary to wait for this newly re-born art of illustration to reach its glory and move along the path suited to its excellence. Now, the time is ripe for its fame.

Recently we observe the fruitful presence of Iranian illustrators in almost all catalogues. Lists of internationally awarded illustrators include the names of many Iranians. It is not an exaggeration to say there

is no award that Iranian illustrators have not received and there is no catalogue without the names of Iranian illustrators.

It is important to see how this lasting and striking success has been achieved and why Iranian illustrators triumph over their international competitors.

During the past two decades, emphasis was placed on reviving the art of illustration and simultaneously on promoting children's literature and introducing this literature to the international community.

Our young illustrators have become familiar with different styles of Iranian art and literature. They attend lectures by experts and critics about various kinds of literature and this helps them deepen their understanding of Farsi literature and make a start. It is clear that without illustrations of the stories, children's literature might not be properly understood. The art of illustration definitely has a high position in helping to give society a unified view of the content of children's stories.

The most important point whenever any illustration is judged is the originality of the artwork and the artist's self-sufficiency in creating an artistic illustration. Clearly, this latter depends more on the artist's approach than on her/his style and methods of illustration. In fact, what comes out of the artist's conscious and/or un-conscious self indicates purity of mind and experience. This inherent feature helps create an artwork that could find a permanent place in the illustration treasury of the world.

In fact, it is impossible to find an artist who is not

influenced by her/his country's background and present life. This means there is no piece of art that does not hold the artist's individual views, challenges of the environment and cultural heritage.

The identity of every piece of art is a measure of its originality and this is why, in the international assessment of art, we are not looking for a unified artwork; rather, we look for art that is worth critically judging on the basis of today's values. This artwork should be able to prove its originality based on its unique identity.

An interesting question is what do we really have in mind when we talk about Iranian illustrators? Similarly, when we talk about their story-telling capacity, what sort of tale and what aspect of illustration come to mind? To assess these concepts, one should first clarify the meaning of Iranian Identity and how to assess the indigenous features of this identity. We should find some kind of appropriate measure to assess the originality of artworks on the basis of the illustrator's identity.

The originality of art is where its distinction lies and the first sign that a work can be considered a work of art. The truthfulness and honesty of the illustrator is based on what affected her/him. This means we cannot easily judge about an artwork on the basis of shallow signs that may at first sight be the most apparent. We should bear in mind that culture is not a frozen, fixed constant with no capacity for change. This is why we cannot easily understand the vision, customs, actions and relations of any culture and judge about it on the basis of a fixed set of issues. Culture is sensitive

to everyday issues in the life of a nation and any cultural change on the basis of day-to-day life leads to a new vision about life, and hence affects artworks. A new generation should start a new life based on a new cultural inheritance and would therefore have a new set of arts defining the visions and needs of that generation.

If we accept that the most important factors in the formation of a culture are spatial and time-based potentials and limitations and the way of life based on these factors, as well as cultural ceremonies and beliefs; and at the same time accept that these are themselves the results of experiences obtained from an existing situation, then we must conclude that whatever shapes cultural fields, they are only relative and change over time and place. We come to the conclusion that what we call Iranian culture and are proud of, is nothing but a praise-worthy combination of factors that have been shaped over centuries and delivered to the present generation. These include the general wisdom, actions and behaviour of our present-day life and what is inside the soul of all of us as Iranians.

The originality of an illustration has an undeniable relationship with its cultural basis. These can be observed both in Iranian illustrations and in the vision of the illustrators. Every illustration is affected both by the collective culture of Iran and the culture of the individual artist. In fact, what is observed in an illustration originated in the soul of the illustrator and carries treasures of the cultural and visual heritage, many of which can be seen in the environment and hence, are visible elements.

In other words, there is no original non-national art, but the meaning of national may also change depending on the environment and on the many sub-cultures that exist in today's Iran. Considering the many visions that exist in the country, every illustrator may be affected by a different combination of various elements.

Original illustration does not have any element of showing off. This means such an illustration would clearly show signs taken from the society and affecting the soul of the illustrator. On the surface, every illustration contains many lines, colours and layers and each of these stem from a different part of the national culture. The general atmosphere of any illustration shows national elements. In other layers, however, we observe ancient elements and roots as well as historical and geographical elements, traditional architecture and spaces, face design and characterization, decorations and national clothing.

In the structure of the outside layer of national elements, some particulars are found that show how the illustrator thinks, her/his view and thoughts and above all national approaches. These particulars contain elements of beliefs, traditions and national behaviours, along with approaches and thoughts of national existence.

Today's illustrators are deeply affected by ancient designs and visual elements and use these feelings both in their realist and surrealist illustrations. However, using some basic national designs should not be a reason to consider an illustration national as local elements can even be observed in the type of approach and method of movement of illustration

characters.

Given these, in order to understand the nature of national elements existing in any illustration, one must observe the layers of the air of soul-thought and the approach that governs it. Looking at the symbols and signs of the illustration would not be sufficient. In other words, an illustration is not considered to be Iranian only because it has visual elements of Iran and an accumulation of effects that clearly show the Iranian culture. The nationality of any illustration is based on an honest aesthetic of the artist that is deeply coordinated with the artist's internal "me". This is why today's most distinguished illustrators, who create their illustrations using their deep inherent feelings, show many indications of the present world and elements existing in various points all over the world. It is because these illustrators come face-to-face with various visual non-Iranian, or better to say international, elements.

The important merit of Iranian illustrators is that they still include the air of Iranian culture inside their soul, though very quietly and without trying to impose their views on others. Today's Iranian illustrators are very well suited to their time and culture.

SEDAMNAEST PARIŠKO-OSJEČKIH POGLEDA NA DE LA FONTAINEA – STUDENTSKE ILUSTRACIJE

STANISLAV MARIJANOVIĆ

Prije nepunu godinu dana gospođa Catherine Keun, profesorica ilustracije na Lycée d'Arts Appliqués Auguste Renoir u Parizu¹, i ja, kao profesor izbornog predmeta Ilustracija na diplomskom studiju Umjetničke akademije u Osijeku, dogovorili smo se o paralelnom radu naših studenata na ilustriranju basni Jeana de La Fontainea². Pariški i osječki studenti su dobili isti „zadatak” – proučiti, izabrati te ilustrirati basne na način i tehnikama po slobodnom izboru.

Naravno, La Fontainea smo izabrali s određenim razlozima – poznat je i dostupan objema stranama, francuskoj i hrvatskoj, a trajna aktualnost njegovih basni unaprijed nam je jamčila veliko zanimanje studenata. Brojni i šaroliki, većinom životinjski, likovi o kojima piše naglašenih su karaktera te su jasno, gotovo karikaturalno oblikovani, što ilustratoru bitno pomaže u radu. K tome, više od tri stoljeća La Fontaineove su se basne obnavljale, množile i širile kroz brojna i raznolika izdanja tiskana širom svijeta, gotovo redovito obogaćena ilustracijama, nerijetko, iz ruku vrsnih umjetnika. Hrvatska u tome nije bila iznimka pa smo za potrebe ovog projekta bez poteškoća našli i dvadesetak slikovnica naših nakladnika i ilustratora.

U prvoj fazi rada studenti su upoznali veći broj La Fontaineovih basni. Uz njihove prijevode i prepjeve – pisane su u obliku pjesama – našao se i povelik broj proznih inačica i adaptacija. Količini i raznolikosti tekstova odgovarala je količina i raznovrsnost ilustracija te su se mladi autori suočili s brojnim likovnim rješenjima njihovih prethodnika ilustratora. Nakon takvog, prilično temeljitog pogleda unazad izabrali su basne koje žele ilustrirati. Kao ni u njihovom izboru, ograničenja nije bilo ni u broju ilustracija, ni u materijalima, konceptima i pristupima. Korištene su različite tehnike – od onih klasičnih, poput crteža olovkom i perom, akvarela, tempere, preko akrilika, kolaža i fotografije do digitalne ilustracije gdje se rabio Photoshop, 3ds max, Zbrush i drugi slični programi. I one ilustracije koje nisu nastale na računalu bile su, u manjoj ili većoj mjeri, naknadno digitalno tretirane. Uloga profesora gotovo se svela na ulogu moderatora diskusija koje su studenti vodili tijekom realizacije radova i predstavljanja svojih zamisli kolegama. Koliko je točno vremena uloženo u stvaranje pojedinih ilustracija teško je reći, jer se veliki dio rada odvijao izvan nastave. Uglavnom, tri mjeseca nakon prvog susreta s La Fontaineom razmijenili smo četrdesetak ilustracija koje je realiziralo 17 studenata – 9 s hrvatske i 8 s francuske strane. Pokazalo se kako je ovakav, paralelan i zajednički,

1
Radi se o dvogodišnjem studiju ilustracije (Diplôme des Métiers d'Art, Arts Graphiques, option Illustration)

2
Jean de La Fontaine, francuski pisac i mislilac iz 17. stoljeća. Napisao je, u obliku pjesama, 238 basni, čije okosnice velikim dijelom potječu iz raznih starijih izvora – većinom od starogrčkog basnopisca Ezopa te iz staroindijske zbirke basni Pančatantra. La Fontaineovo pero dalo im je novi, suvremeniji oblik i učinilo ih baštinom cijeloga čovječanstva.

način rada bio vrlo poticajan svim studentima te kako je probudio i natjecateljski duh – nekolicina njih, vidjevši ostvarenja „one druge strane“, uložila je dodatni napor te je nastalo još desetak novih ilustracija.

Radovi su zanimljivi, raznoliki, kvaliteta relativno ujednačena, studenti i profesori u cjelini zadovoljni. Druge utiske i zaključke, smatram, ovom prilikom nije potrebno iznositi. Recimo samo kako smo, kolegica Keun i ja, ohrabreni rezultatima, odlučili nastaviti ovaj projekt i s novom generacijom studenata. Vjerojatno će nam se pridružiti i Grci, ponosni na Ezopa, jednog od La Fontaineovih prethodnika i inspiratora.

Na koncu bih htio izraziti zadovoljstvo, koje naravno dijelim s francuskom kolegicom i sa svim studentima, što nam je ukazana prilika na ovom značajnom biennalu pokazati jedan široki izbor radova nastalih u okviru našeg projekta.

SEVENTEEN VIEWS OF DE LA FONTAINE FROM PARIS AND OSIJEK - STUDENT ILLUSTRATIONS

STANISLAV MARIJANOVIĆ

Less than a year ago Madame Catherine Keun, professor of illustration at the Lycée d'Arts Appliqués Auguste Renoir in Paris¹, and myself, professor of illustration, an optional subject for undergraduates at the Art Academy in Osijek, agreed to hold a parallel course in which our students would illustrate the fables of Jean de La Fontaine.² The students in Paris and Osijek got the same assignment – to study, select and illustrate fables in any manner and technique they chose.

Of course, we had particular reasons for deciding on La Fontaine – he is known and accessible to both sides, French and Croatian, and his fables are lastingly relevant, which guaranteed that the students would find him very interesting. He wrote about a large number of different characters, most of them animals, with strong emphasis on type and described in a clear and almost caricatural manner, which is a great help for an illustrator. What is more, for over three centuries La Fontaine's fables have been rewritten, reproduced and disseminated in many different kinds of publications printed worldwide, almost always enhanced with illustrations, often by outstanding artists. Croatia is no exception, and for the needs of this project we easily found about twenty picture-books by Croatian publishers and illustrators.

In the first stage of work the students got acquainted with a large number of La Fontaine's fables. The fables were originally written as poems, and they were translated both as poems and adapted in prose. There was a large number and variety of texts matched by many different styles of illustration, and the young artists saw many different art approaches made by earlier illustrators. After this vital look back, they chose the fables they wanted to illustrate. They were perfectly free to choose which fables to illustrate, the number of illustrations, the materials, concepts and approaches. They used various techniques – from classical pencil and pen drawings, watercolour and tempera, though acrylic, collage and photography, to digital illustration using Photoshop, 3ds max, Zbrush and other similar programs. Even the illustrations that were not created on a computer were later digitally processed to a greater or lesser degree. The mentor's role was practically reduced to discussion moderator in talks among the students as they created their works and shared their ideas.

It is difficult to say exactly how much time went into a particular illustration because much of the work was done outside teaching hours, but three months after first being introduced to La Fontaine about forty illustrations by 17 students were exchanged – 9

1
It is a two-year course in illustration (Diplôme des Métiers d'Art, Arts Graphiques, option Illustration)

2
Jean de La Fontaine, French seventeenth-century writer and thinker. He wrote, in the form of poems, 238 fables whose framework was largely based on various older sources – mostly the ancient Greek fabulist Aesop and the Indian Panchatatra. La Fontaine's pen gave them a new, more modern form, and made them the heritage of all mankind.

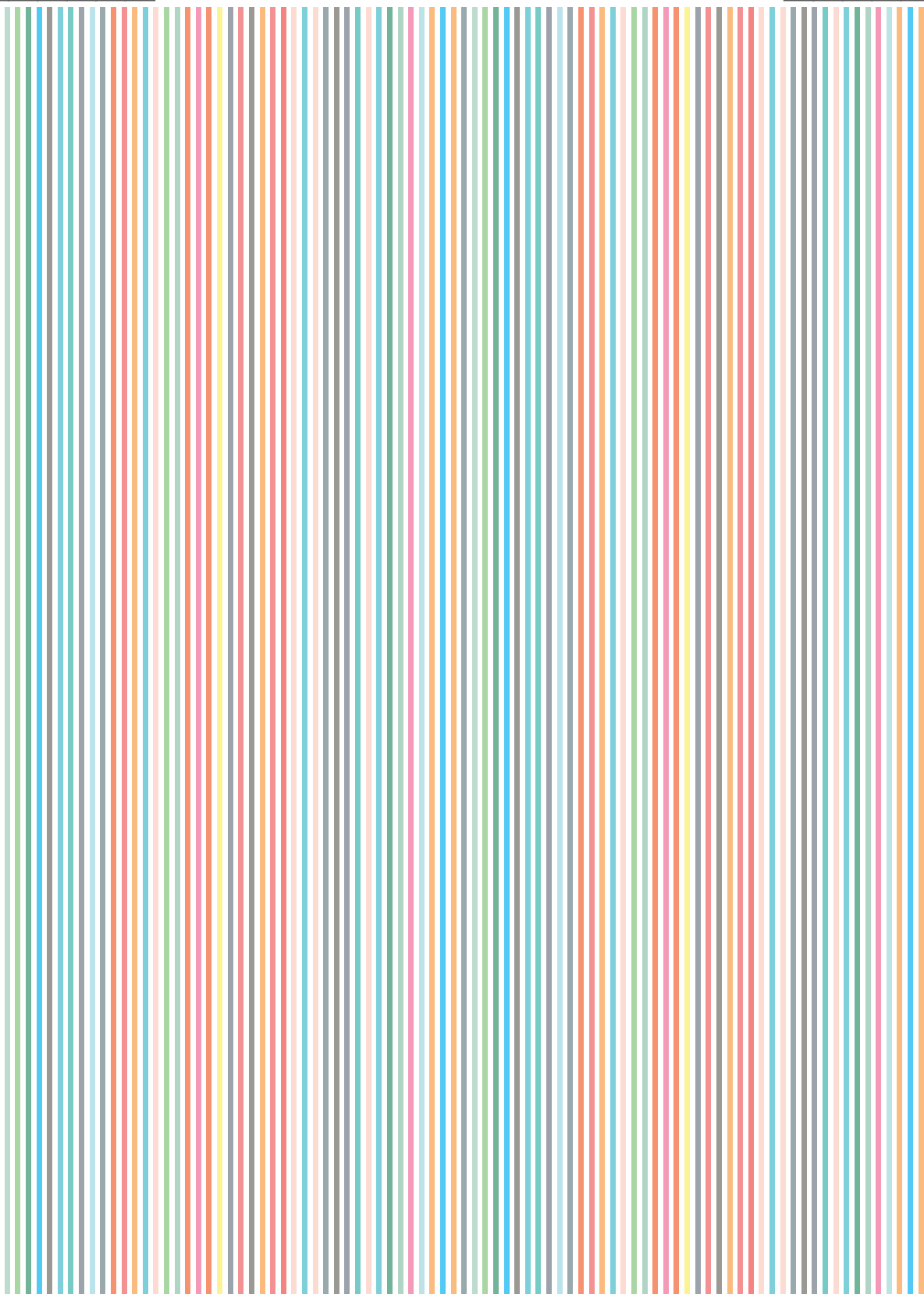

from Croatia and 8 from France. This parallel and combined work was a great incentive for all the students and it awoke a competitive spirit – several of them, seeing works made by “the other side”, made an additional effort and about ten more illustrations were made.

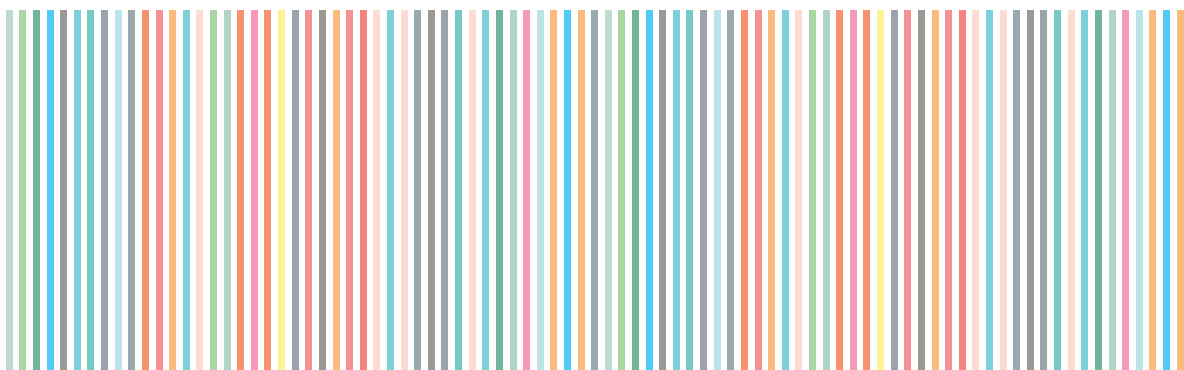
The works themselves are interesting, varied, relatively uniform in quality, and the students and teachers are as a whole satisfied. I do not think it necessary to describe here other impressions and draw other conclusions. Let us only say that my colleague Keun and I, encouraged by the results, decided to continue this project with a new generation of students. Probably we will also be joined by colleagues from Greece who are proud of Aesop, one of La Fontaine’s predecessors and inspirations.

Finally I would like to express my pleasure, which I of course share with my colleague from France and all the students, that we have been given the chance to show at this important biennale an extensive selection from the works made within the framework of our project.

UMJETNIČKA AKADEMIJA U OSIJEKU /
LYCÉE D'ARTS APPLIQUÉS AUGUSTE RENOIR U PARIZU

FILIP AUSMAN

ilustracija za basnu
Jeana de La Fontainea
Šojka ukrašena paunovim
perjem 1, 2014.
akvarel, digitalna obrada
promjenjive dimenzije

MARIJA BRAŠNIĆ

ilustracija za basnu
Jeana de La Fontainea
Jelen koji se ogledao u vodi,
2014.
digitalna ilustracija
promjenjive dimenzije

DINO ČOKLJAT

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Pohlepnik i koka sa zlatnim jajima, 2014.
3D digitalna ilustracija
promjenjive dimenzije

Smrt i drvosječa, 2014.
3D digitalna ilustracija
promjenjive dimenzije

DINA LUKIĆ

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Vuk i pas, 2014.
kombinirane tehnike na papiru,
digitalna obrada
promjenjive dimenzije

KRISTINA MARIĆ

ilustracija za basnu Jeana de
La Fontainea Pas koji je nosio
ručak gospodaru 1, 2 i 5, 2014.,
crtež olovkom, digitalna obrada
promjenjive dimenzije

DAJANA OSOSLIJA

ilustracija za basnu Jeana de
La Fontainea Gavran i lisica 2,
2014.
tempera, digitalna obrada
promjenjive dimenzije

MARIO PLEŠA

ilustracija za basnu Jeana de
La Fontainea Cvrčak i mrav 2 i
3, 2014.
3D digitalna ilustracija
promjenjive dimenzije

MIRNA POKORIĆ

ilustracija za basnu Jeana de La
Fontainea Vuk i lisica, 2014.
kombinirane tehnike – lutka,
fotografija, digitalna obrada
promjenjive dimenzije

MARTINA LIVOVIĆ

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Žene i tajna, 2014.
kolaž tkaninom, digitalna obrada
promjenjive dimenzije

ELIOT ALONSO

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Dva pustolova i talisman, 2014.
tuš, digitalna obrada
promjenjive dimenzije

Životinje bolesne od kuge 1, 2014.
tuš, digitalna obrada
promjenjive dimenzije

JULIE BROUANT

ilustracija za basnu Jeana de La
Fontainea Hrast i trska 1, 2, 3 i
4, 2014.
digitalna ilustracija
promjenjive dimenzije

ALIX TRAN-DUC

ilustracija za basnu
Jeana de La Fontainea
Mačka i lisica
akvarel, digitalna obrada
promjenjive dimenzije

VALENTIN GALLET

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Smrt i drvosječa 1 i 2, 2014.
digitalna ilustracija
promjenjive dimenzije

TOM GAUTHIER

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Napuhani žabac, 2014.
lavirani crtež i akrilik, digitalna obrada
promjenjive dimenzije

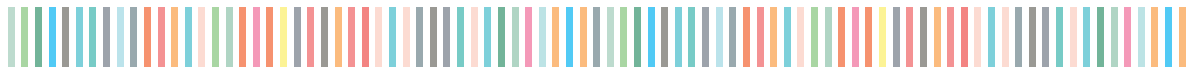
KAROLINA KLIMEK

ilustracija za basnu Jeana de
La Fontainea Svinja, koza i ovca
2, 2014.
digitalna ilustracija
promjenjive dimenzije

MATHILDE LAILLET

ilustracija za basnu Jeana de
La Fontainea Slon i majmun s
Jupitera 1 i 2, 2014.
akvarel, digitalna obrada
promjenjive dimenzije

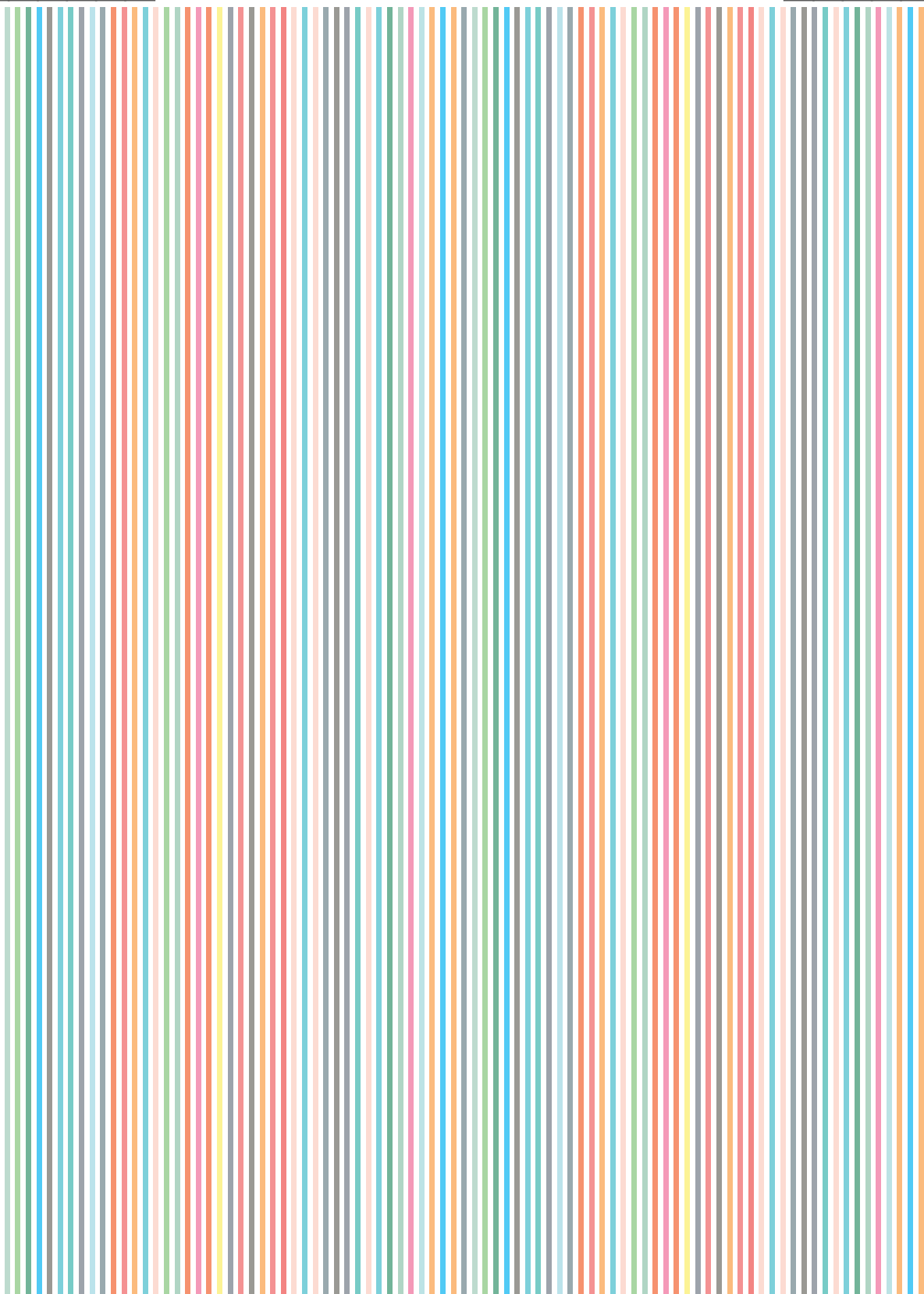

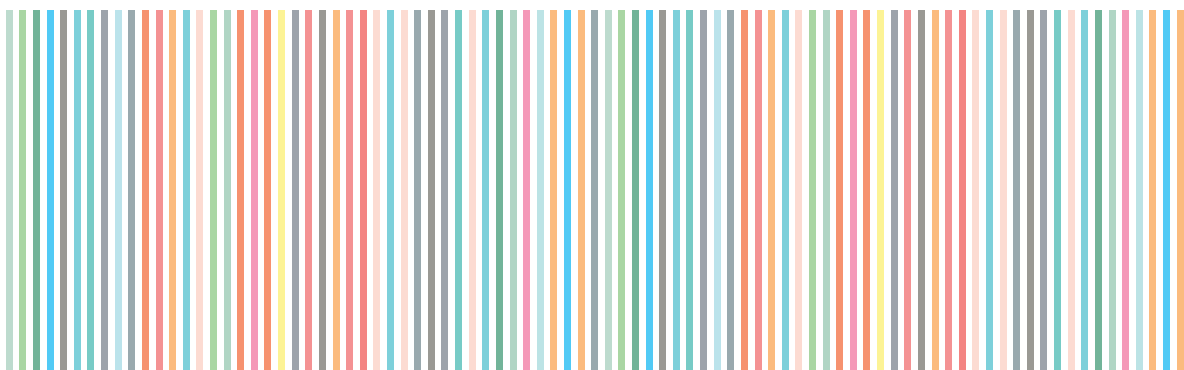
LAURA OLIVIER

ilustracija za basnu
Jeana de La Fontainea
Jelen koji se ogledao u vodi 1,
2014.
tuš, digitalna obrada
promjenjive dimenzije

AUSTRALIJA/AUSTRALIA

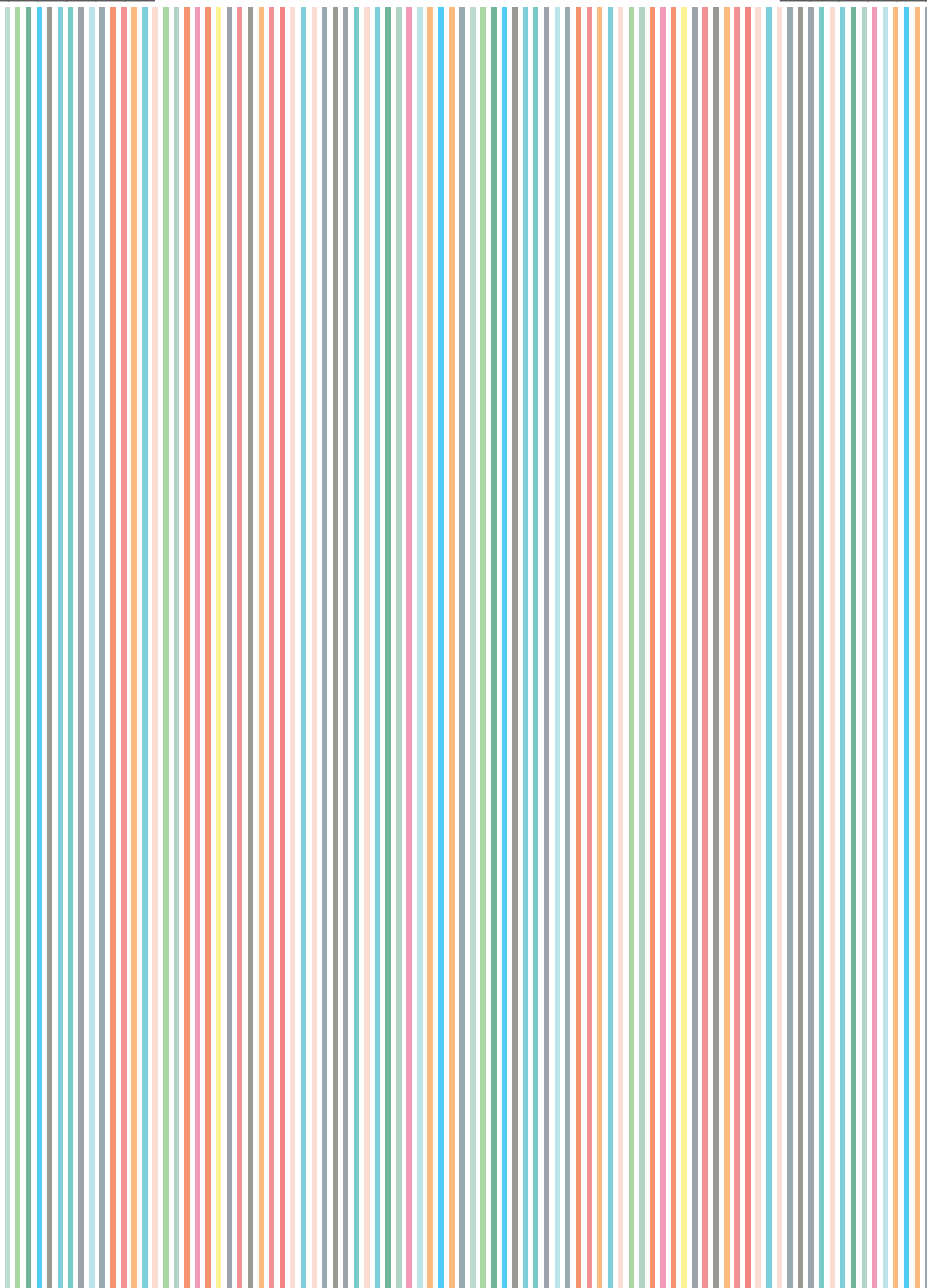

KIM MICHELLE TOFT

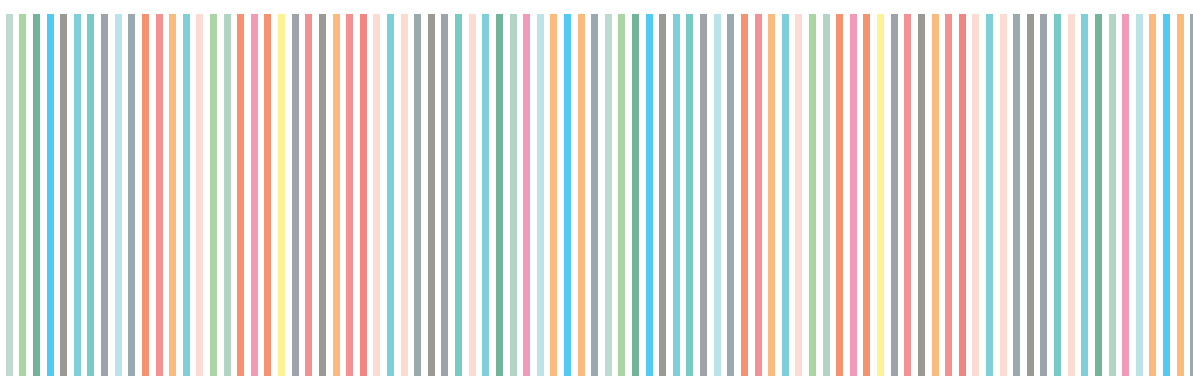

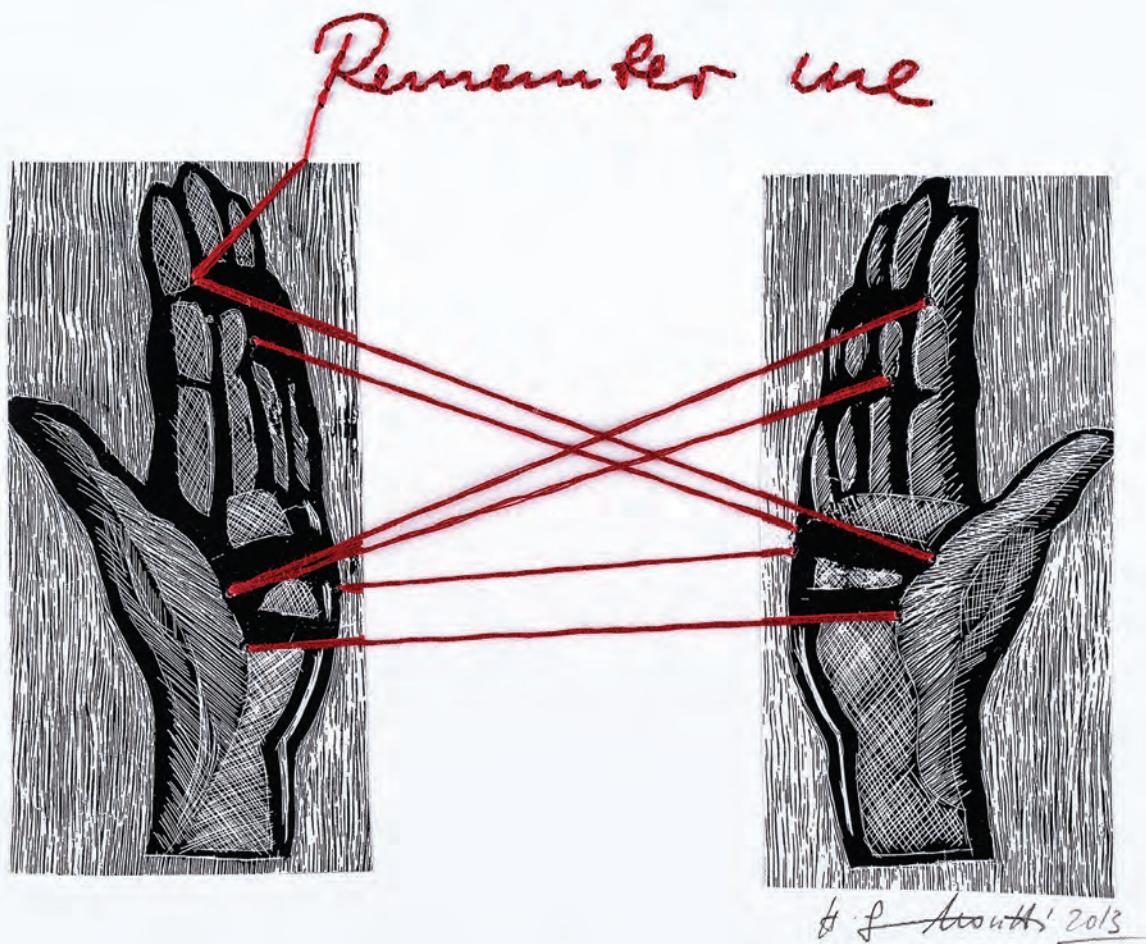
Gorko slatko/Bitter Sweet
Ručno oslikana svila/hand-
painted silk
750x810 mm

AUSTRIJA/AUSTRIA

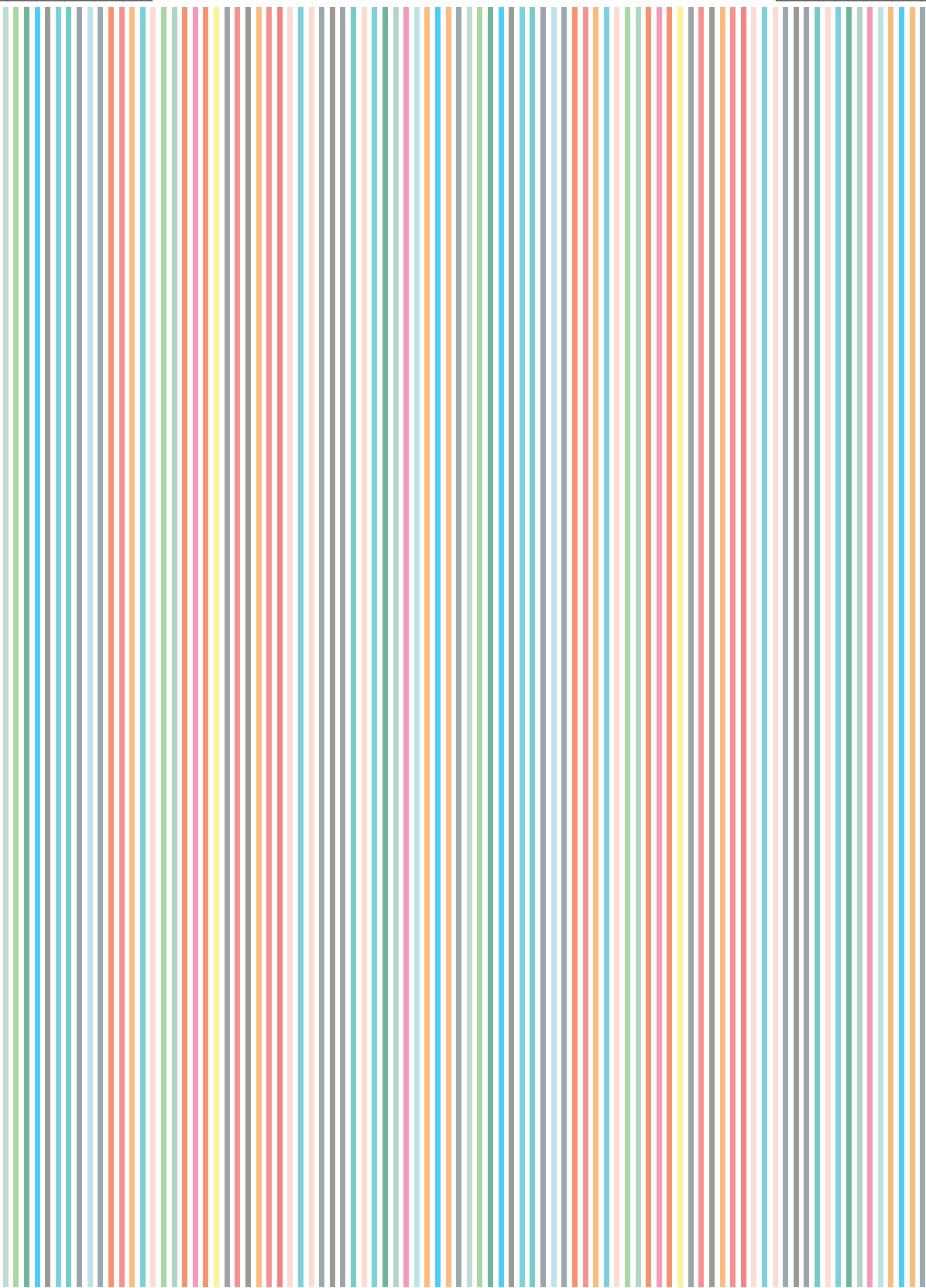

**HANNELORE
GREINECKER –
MOROCUTTI**

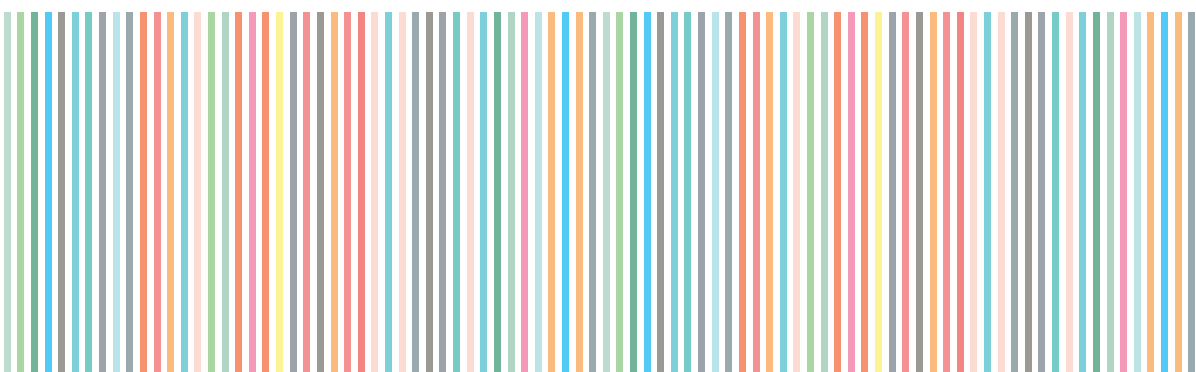

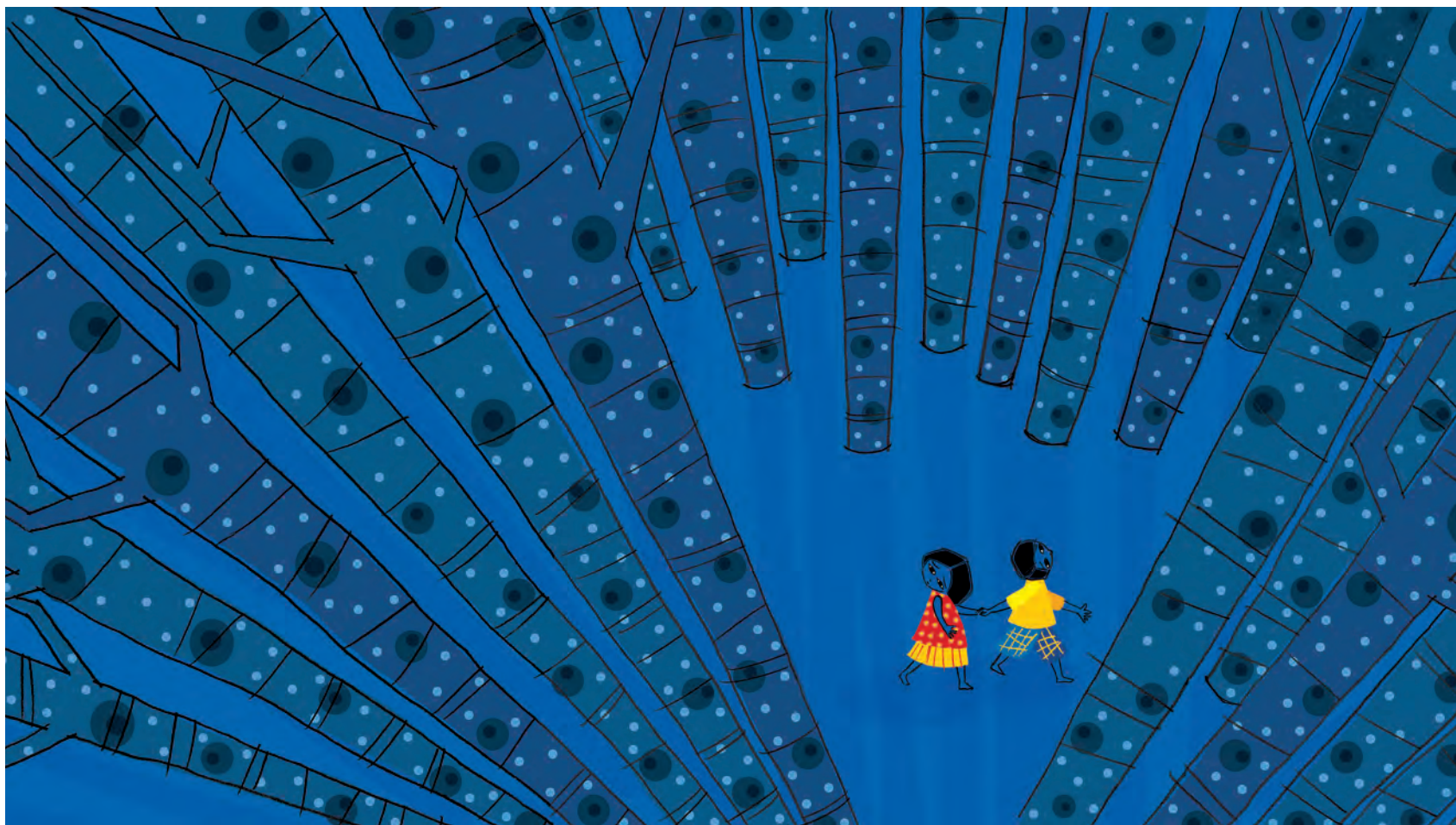
Remember me/Sjeti me se,
2013.
Kombinirana tehnika/
mixed media
210x295 mm

BRAZIL

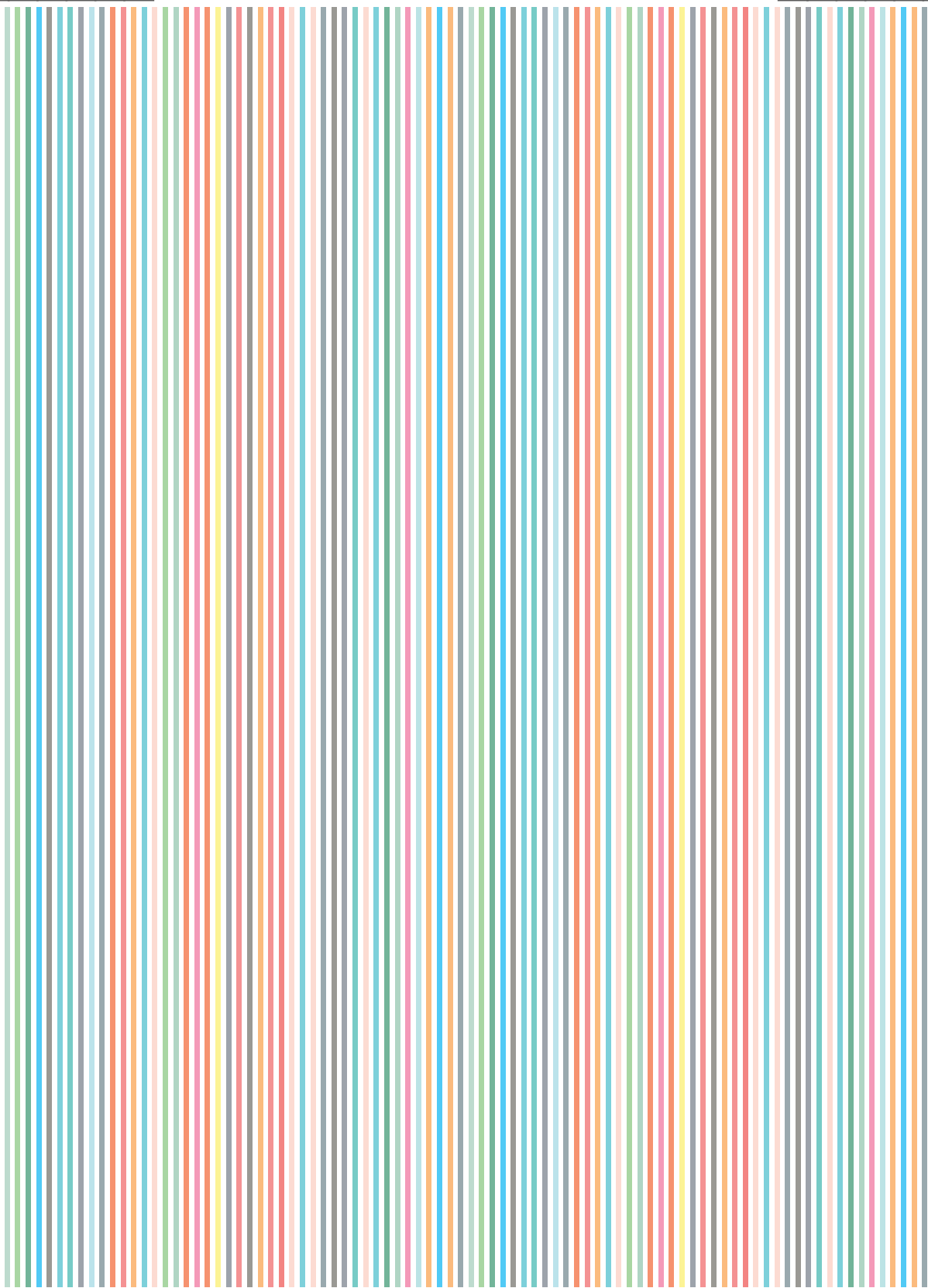

ROSINHA QUEIROZ

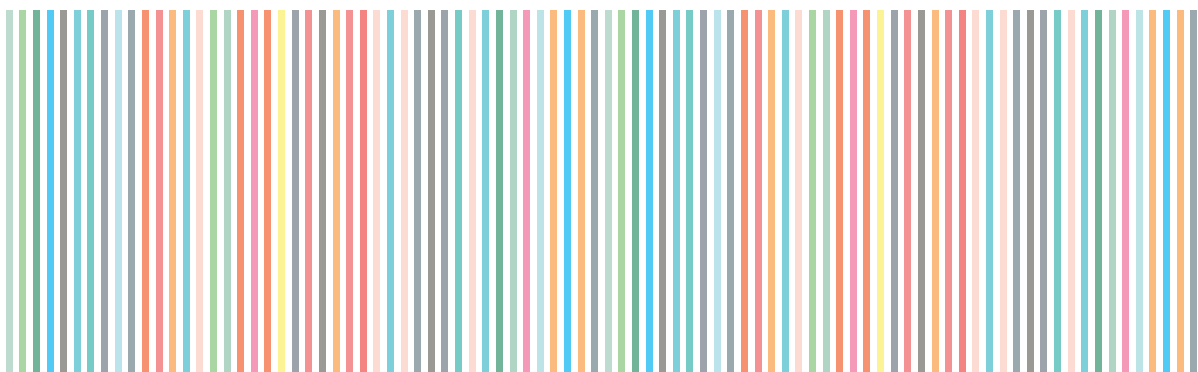

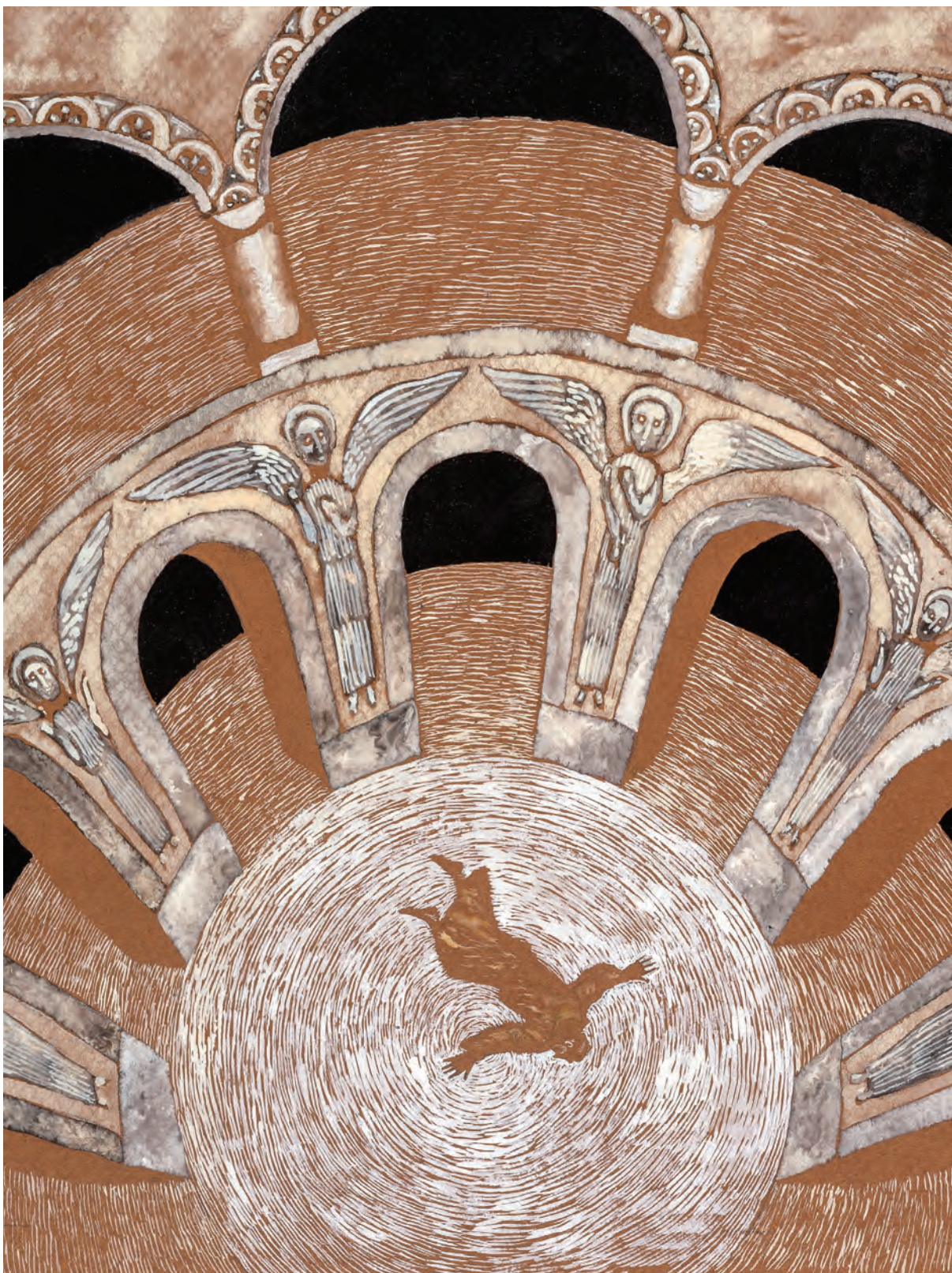
Hansel and Gretel/
Ivica i Marica,
2013./2014.
Kombinirana tehnika/
mixed media
250x500 mm

ČEŠKA/CZECH REPUBLIC

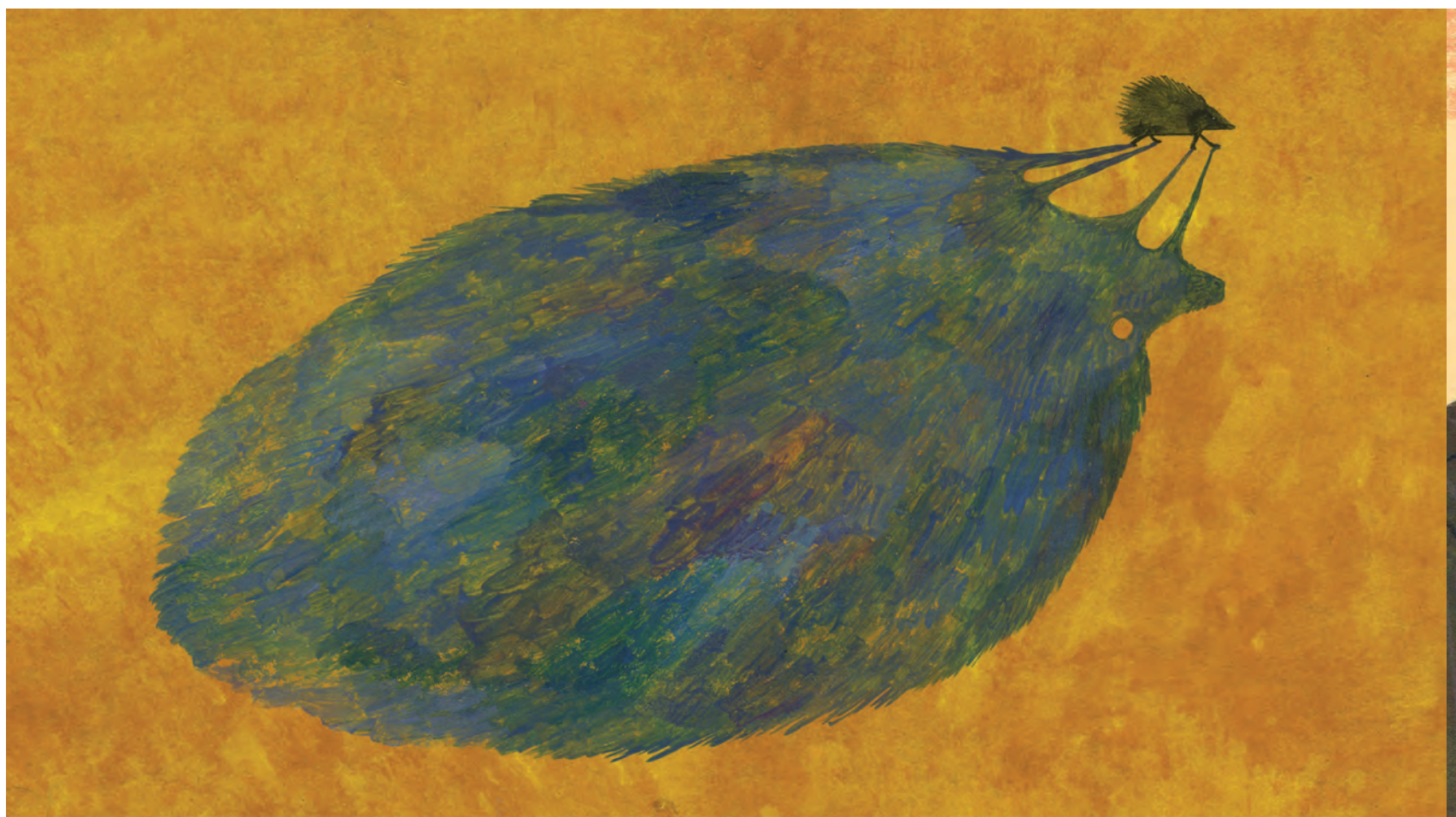

RENÁTA FUČIKOVÁ

Ludmila, Václav a Boleslav,
autorska ilustrirana kronika
češke povijesti u 10. st./ author/
illustrator of Ludmila, Vaclav
and Boleslav, chronicle of 10th
century Czech history , 2013.
Gvaš i akvarel/gouache and
watercolour, 285x215 mm

TOMÁŠ ŘÍZEK

Kluk a Měsíc / The Boy and The
Moon, 2013
Kombinirana tehnika/
mixed media
promjenjive dimenzije

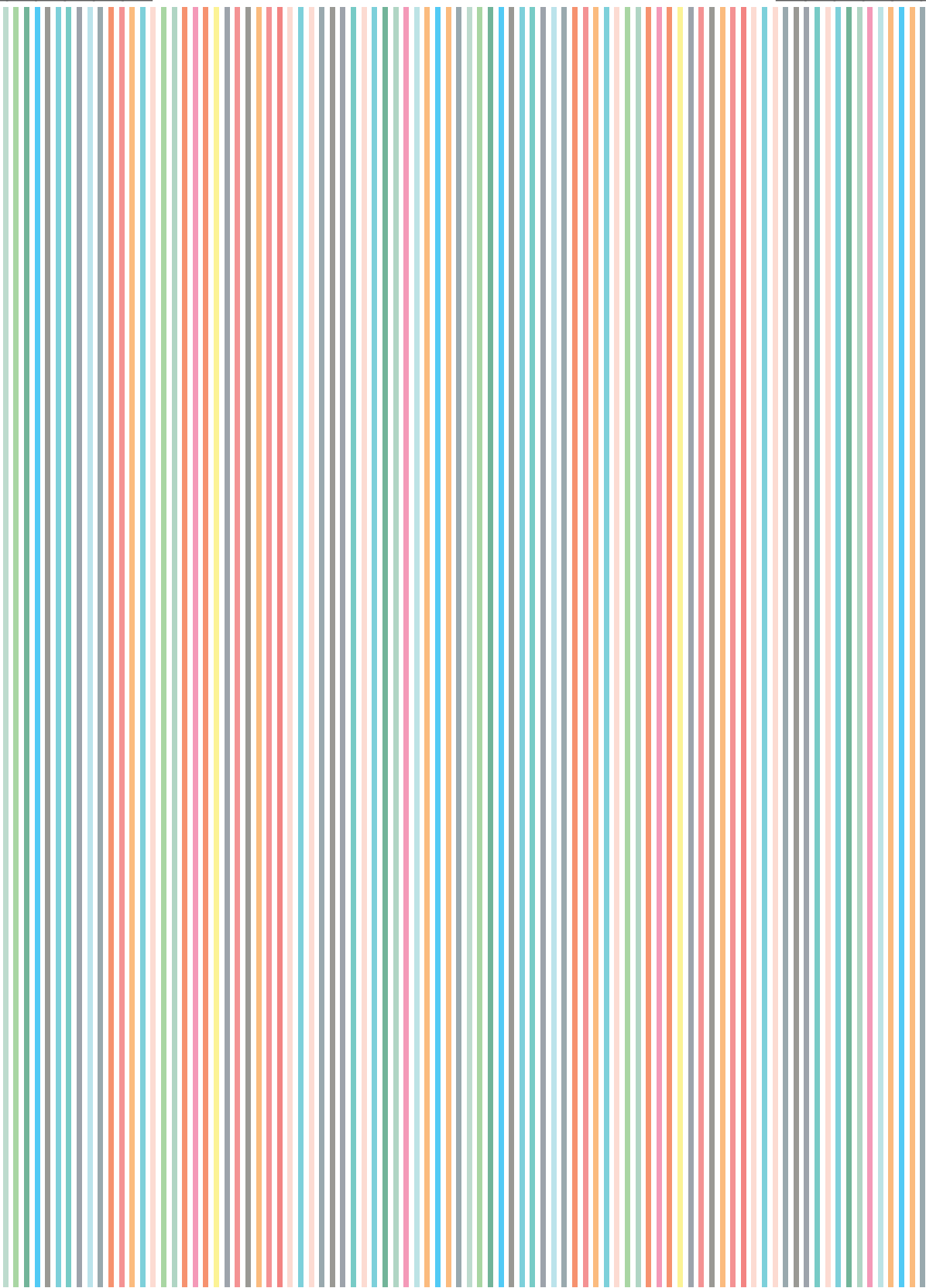

**EVA SÝKOROVÁ -
PEKÁRKOVÁ**

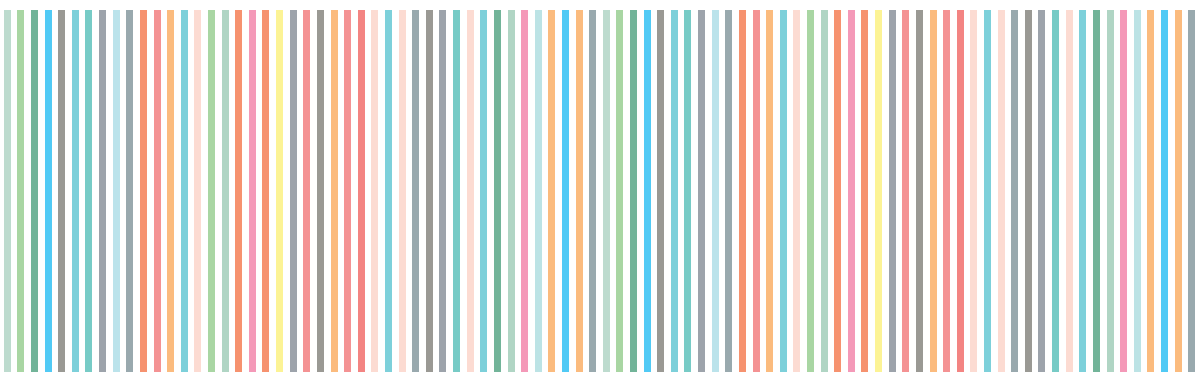

Bruno the Police Hamster,
2013
Kombinirana tehnika/
mixed media
150x195 mm

FRANCUSKA/FRANCE

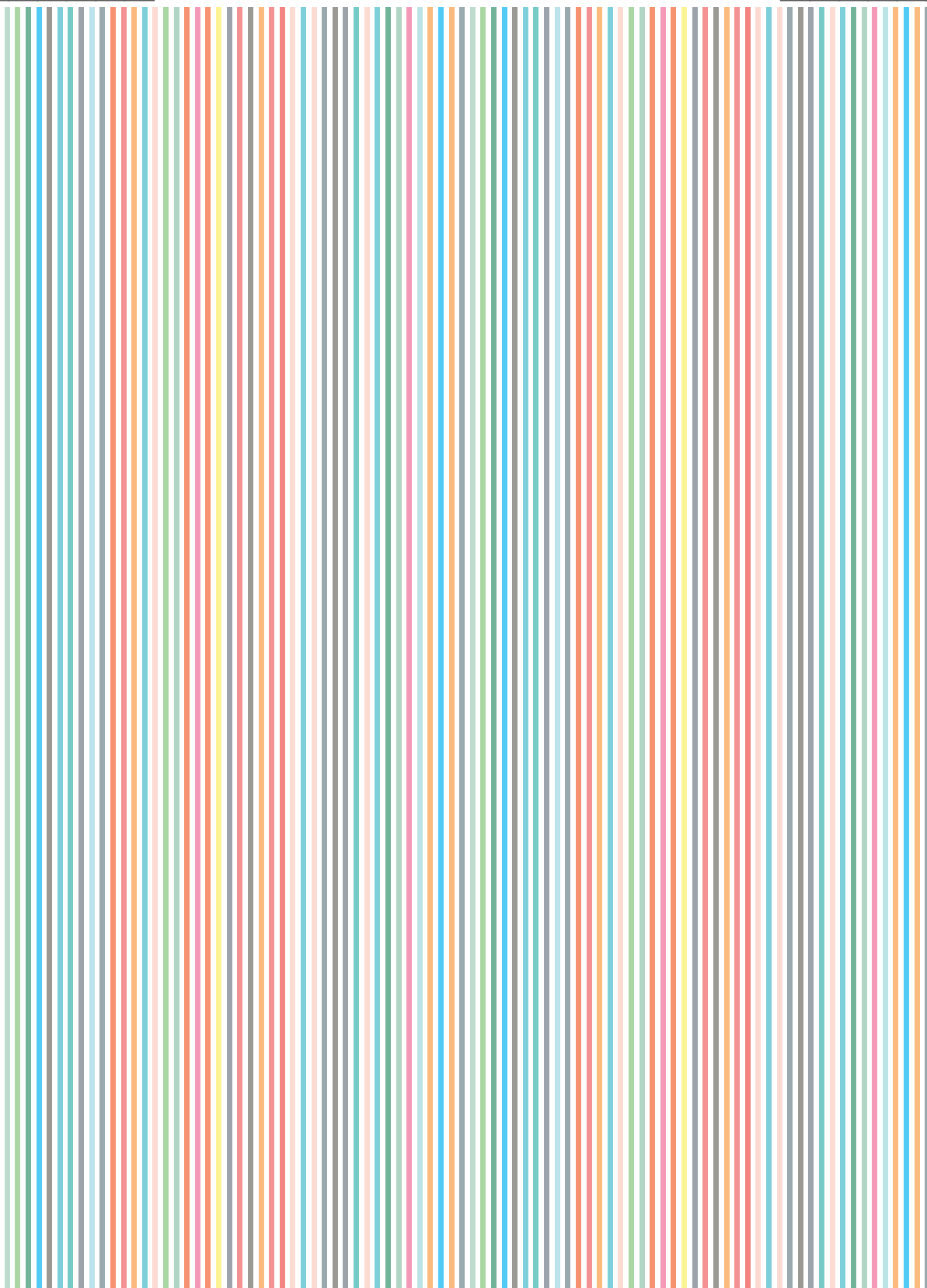

INGRID SISSUNG

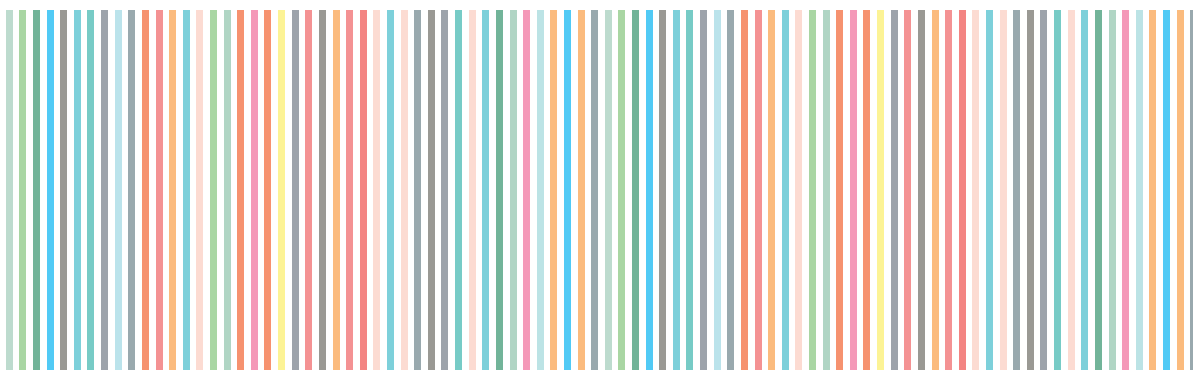

Der Schluckauf, 2011.
Gvaš i kolaž/gouache and
collage
235x420 mm

GRČKA/GEECE

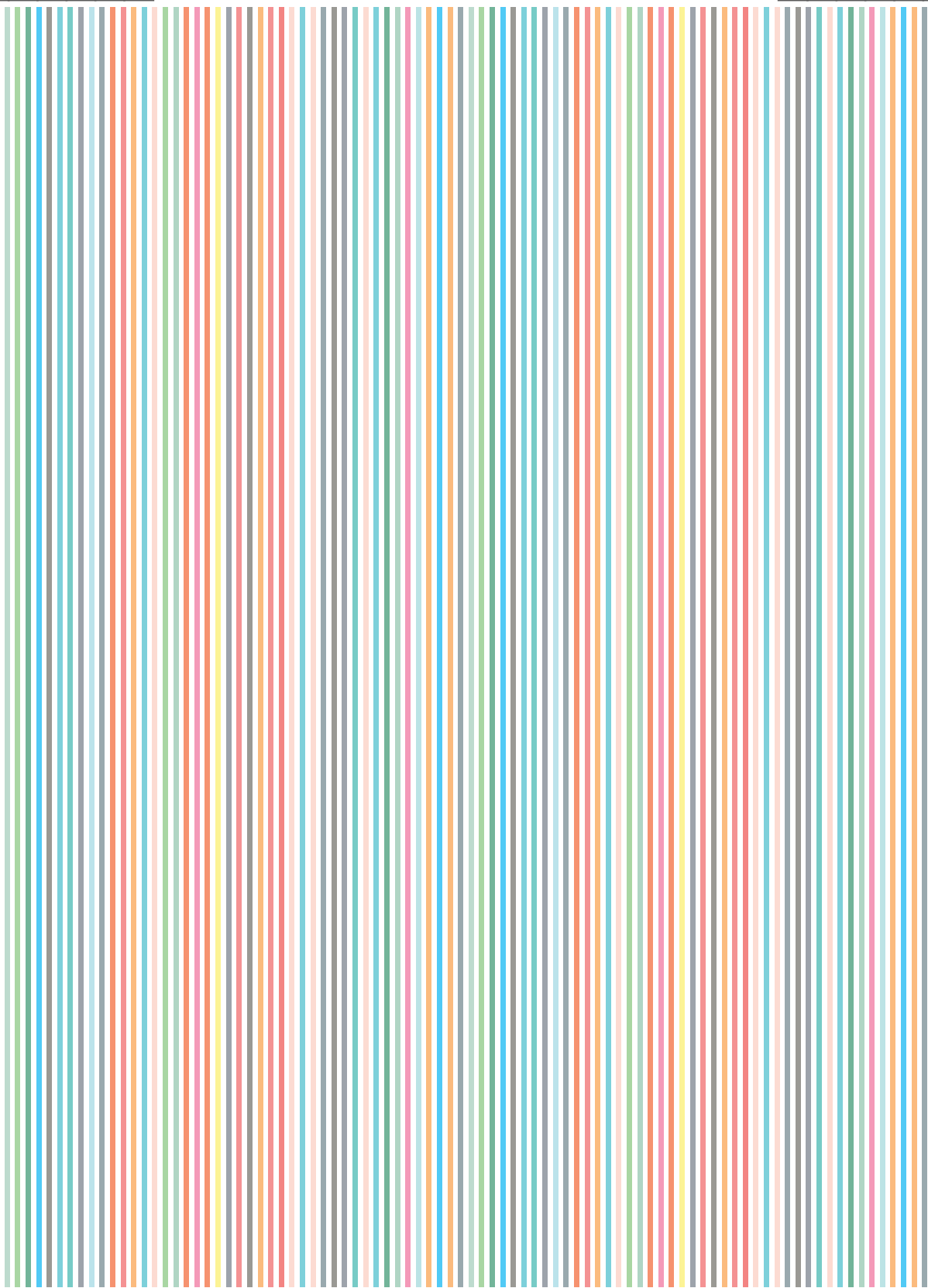

VASSO PSARAKI

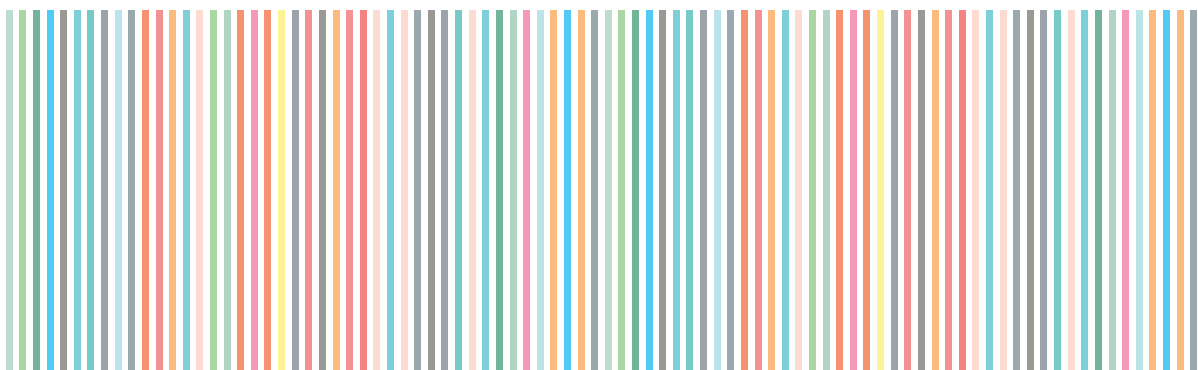

Earth, source of life/Zemlja izvor života, 2009.
 Tuš na rižinom papiru i kolaž/
 ink on rice paper and collage,
 380x280 mm

HRVATSKA/CROATIA

ZVONIMIR BALOG

Autorska slikovnica "Ja konj"/
picture-book Me, the horse
2012.
Kombinirana tehnika/
mixed media
250 x 600 mm

ZDENKO BAŠIĆ

Autorska slikovnica "Mjesečeve
sjene"/author/illustrator of
picture book Moon shadows
2013.

Fotografija, akvarel, lutka,
digitalna grafika,
/photography, watercolor,
digital print
400x600 mm

JELENA BREZOVEC

Hrkalo/Snorer, 2013.
Digitalna tehnika/digital print,
promjenjive dimenzije

MILIVOJ ČERAN

Corvus corax, 2013.
Akvarel i ecoline/ watercolour
and ecoline
360x270 mm

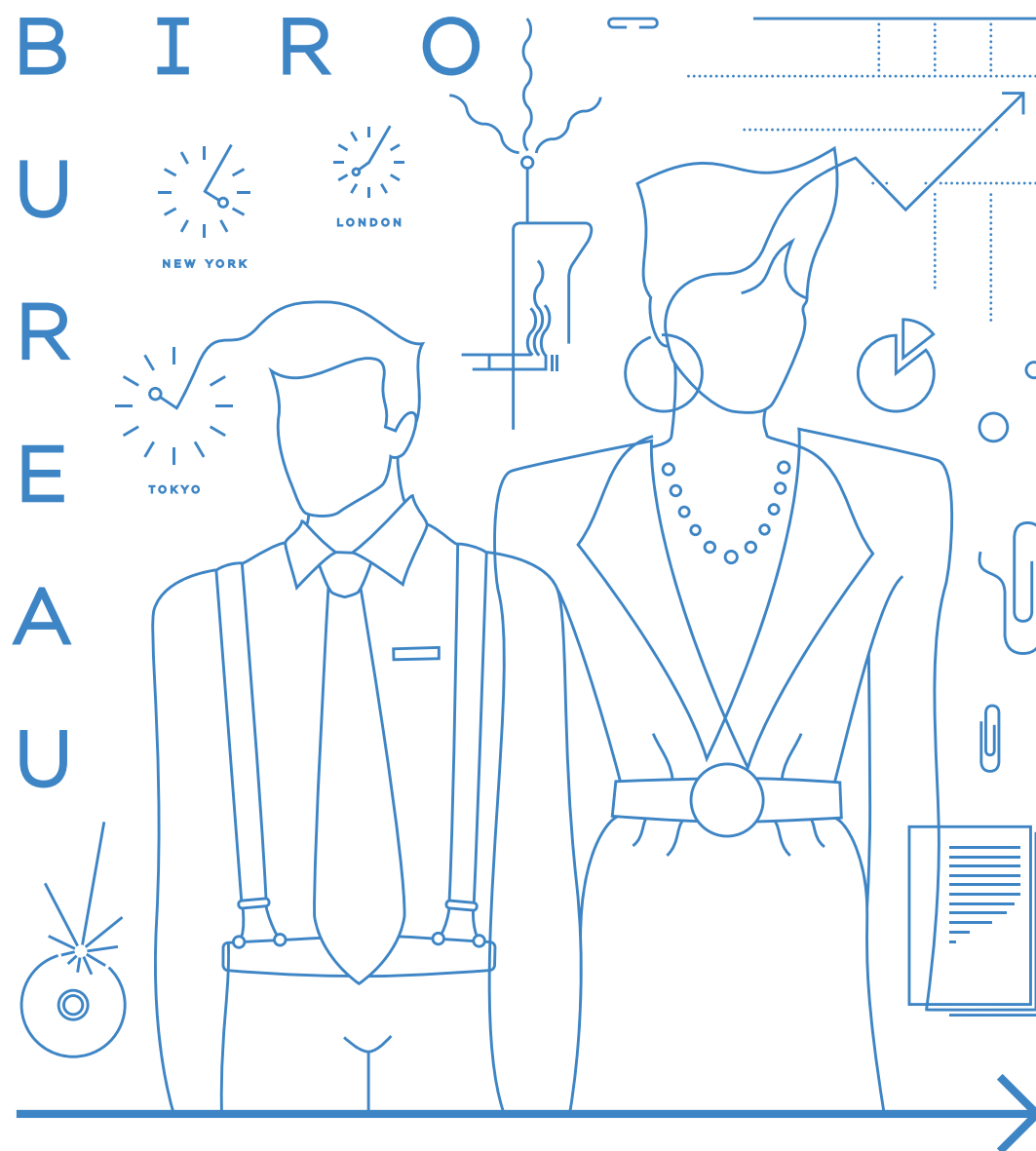
Little
Red's
granny
*
AuntV.

VANDA ČIŽMEK

Little Reds Granny/
Crvenkapičina bakica, 2013.
Digitalna ilustracija/digital print
450x320 mm

DARIO DEVIĆ

Hostel Biro, 2013.
 Digitalna ilustracija/ digital print
 promjenjive dimenzije

MAGDA DULČIĆ

Strip album – Đardin, Umorno srce/strip album – The garden, Tired heart, 2013.
Lavirani tuš/ink wash
297x210 mm

IVAN GREGOV

Istradij/Istra-giant, 2014.
Kombinirana tehnika/
mixed media
600x415 mm

IVANA GULJAŠEVIĆ

Riblja škola/Fish school , 2013.
Digitalno obrađen crtež/
digitally processed drawing
420x210 mm

MARSELA HAJDINJAK

Djevojčica sa šibicama/
The little match girl, 2013.
Akriil, olovke u boji/
acrylic, crayons
520x265 mm

IVA HRVATIN

Epiphanies, 2014.
digitalni kolaz/digital collage
300x300 mm

MARIJANA JELIĆ

Autorska slikovnica "Coprnica Dragica" author/illustrator of picture book Dragica the Witch, 2013.
Digitalna ilustracija, promjenjive dimenzije/digital illustration, variable sizes

HELENA KLAKOČAR -
VUKŠIĆ

Vlaga, mraz i sol/Damp, frost
and salt
Kombinirana tehnika/
mixed media
270x378 mm

DRAŽEN JERABEK

Nije me strah/I'm not afraid,
2011.
Kombinirana tehnika na
papiru/ mixed media on paper
300x480 mm

DUBRAVKA KOLANOVIĆ

Neobjavljene ilustracije/
Unpublished illustration, 2013.
Akvarel, kombinirana tehnika/
mixed media
315x445 mm

MELITA KRAUS

Žar ptica, 2009.
Akvarel, tempera,
tuš – domaće platno/
watercolour, tempera, ink –
homewoven canvas,
530x1140 mm

**STANISLAV
MARIJANOVIĆ**

Cavafy 1, 2011.
Suha akvatinta/dry aquatint
255x205 mm

MONIKA MEGLIĆ

Crvenkapica i vuk, 2014.
Akvarel i tuš/aquarelle and ink
265x208 mm

JOSIP MIJIĆ

Ćuk/Little owl, 2013.
Kombinirana tehnika/
mixed media
200x400mm

**TIHANA MIKŠA
PERKOVIĆ**

Much better now (triptih), 2014.
Akri/ acrylic,
525x190 mm

IVANA MRČELA

Milana i Josip Slavenski, 2014.
Akrit na papiru/acrylic on paper
500x700 mm

NIKOLINA NOVOSEL

Fish island (otok) 2011.
Akрил na papiru/acrylic on paper
305x500 mm

IVANA OGNJANOVAC

Zimzelen, 2014.
Kolaž/collage
200x200 mm

**ANDREA PETRLIK
HUSEINOVIĆ**

Ljubav/Love, 2012.
Akrilik na papiru/
acrylic on paper
260x440 mm

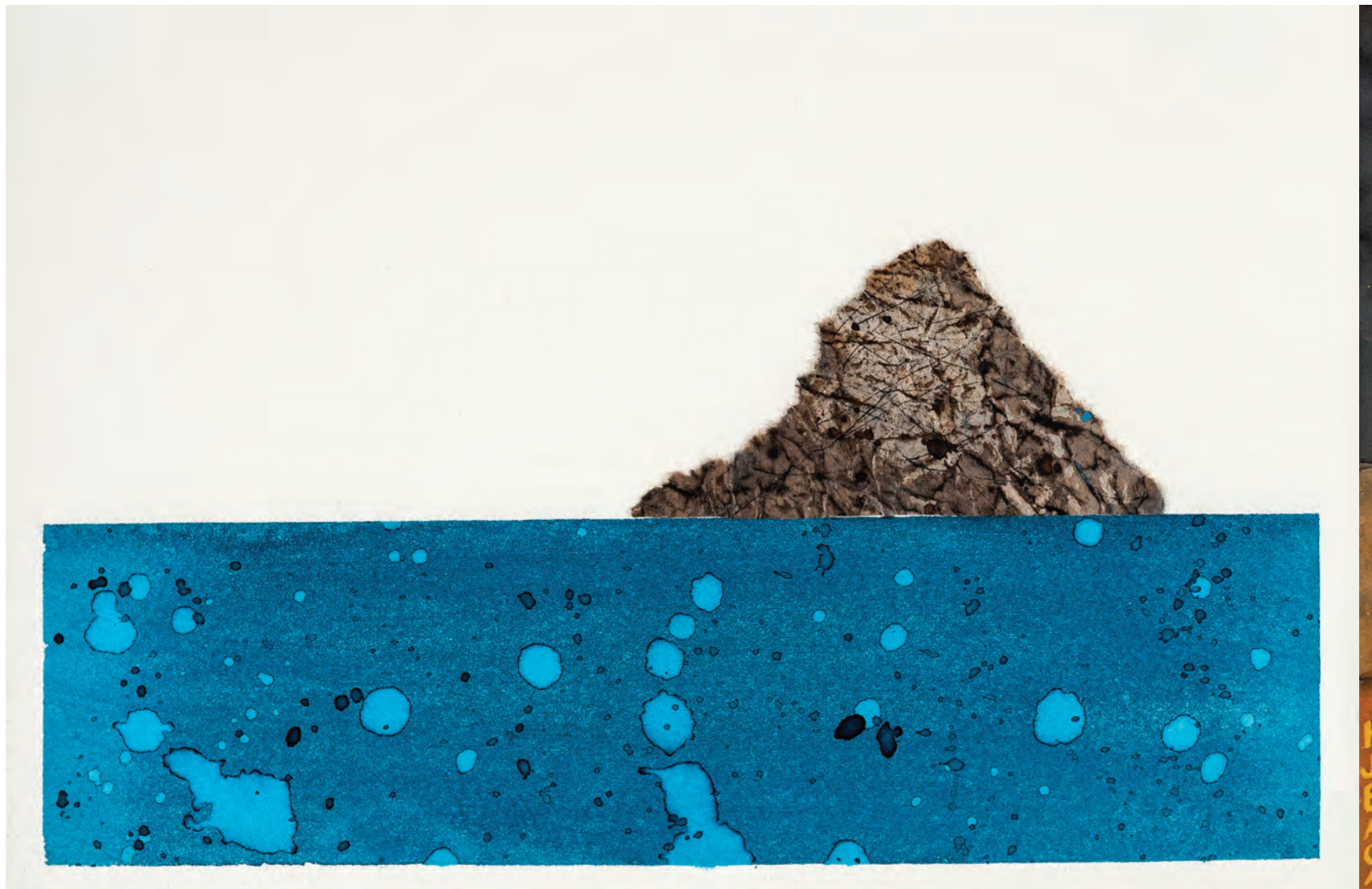

DAVOR PAVELIĆ

In pursuit of the gay brain,
2013.
Digitalna ilustracija/digital print
promjenjive dimenzije

SANJA PRIBIĆ

Autorska slikovnica
"Putovanje plave suze" / author/
illustrator of picture book
Journey of the blue tear , 2013.
Kombinirana tehnika/mixed
media
210x210 mm

SINIŠA REBERSKI

Bruxelles, 2013.
 akvarel/aquarelle
 380x420 mm

IVA RISEK

Regoč, 2014.
olovka, kolorirno u
Photoshopu/ pencil, coloured
in Photoshop
297x210 mm

DANIJEL SRDAREV

Park Art, 2013.
kombinirana tehnika/ mixed
media
Varijabilne dimenzije,
dimenzije originala
1000 x 935 mm

ANA SLADETIĆ

Zelena rezignacija/Green
resignation, 2013.
Flomasteri u boji, tuš/coloured
felt tip pens, ink
210x320 mm

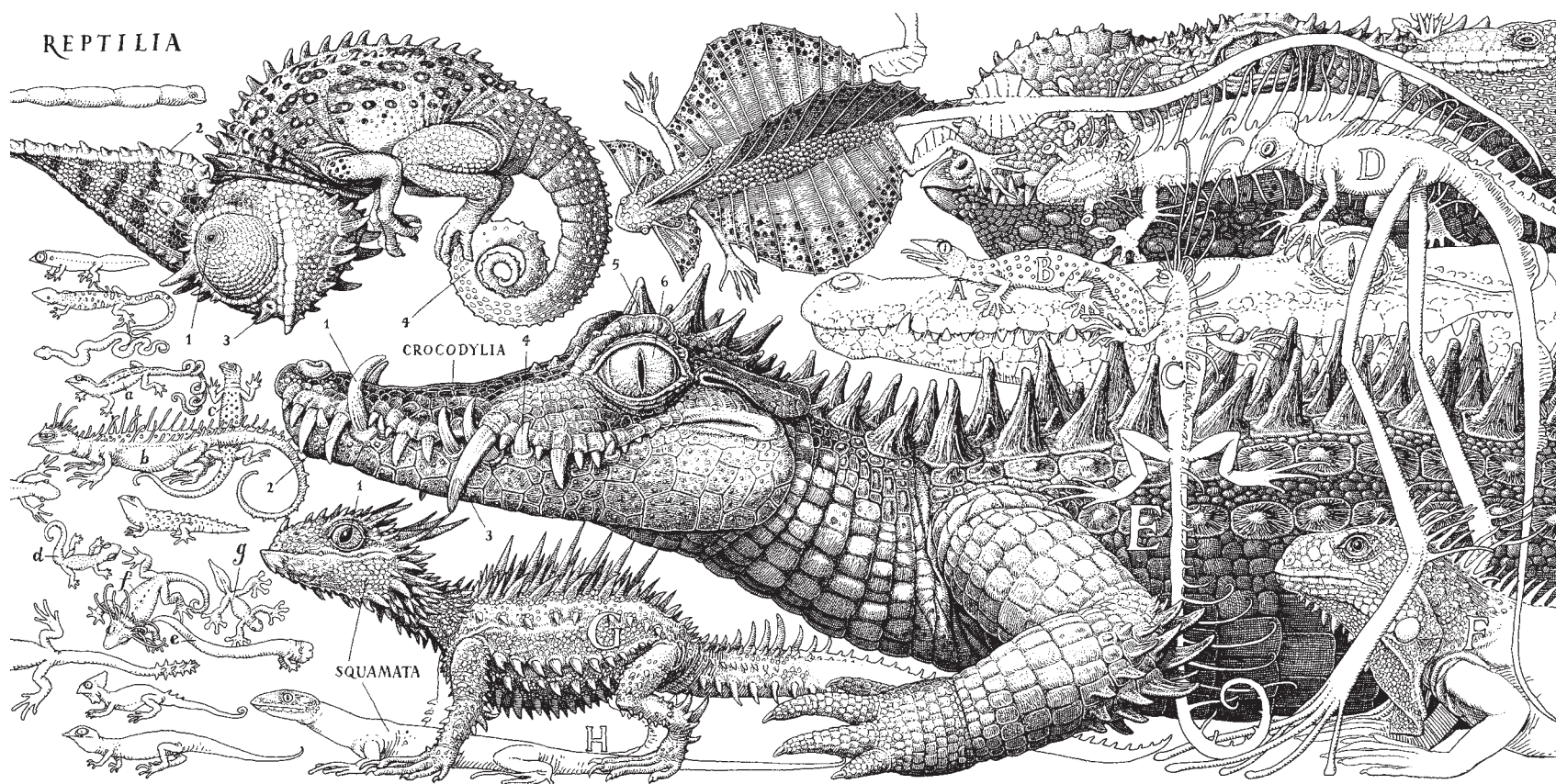

KARINA SLADOVIĆ

Kuća/The house, 2012.
Tuš na papiru/ink on paper
250x500 mm

TOMISLAV TOMIĆ

Postoji / Ne postoji/
It is/it isn't , 2013.
Crtež tušem, digitalni kolaž/
ink drawing, digital collage
210x410 mm

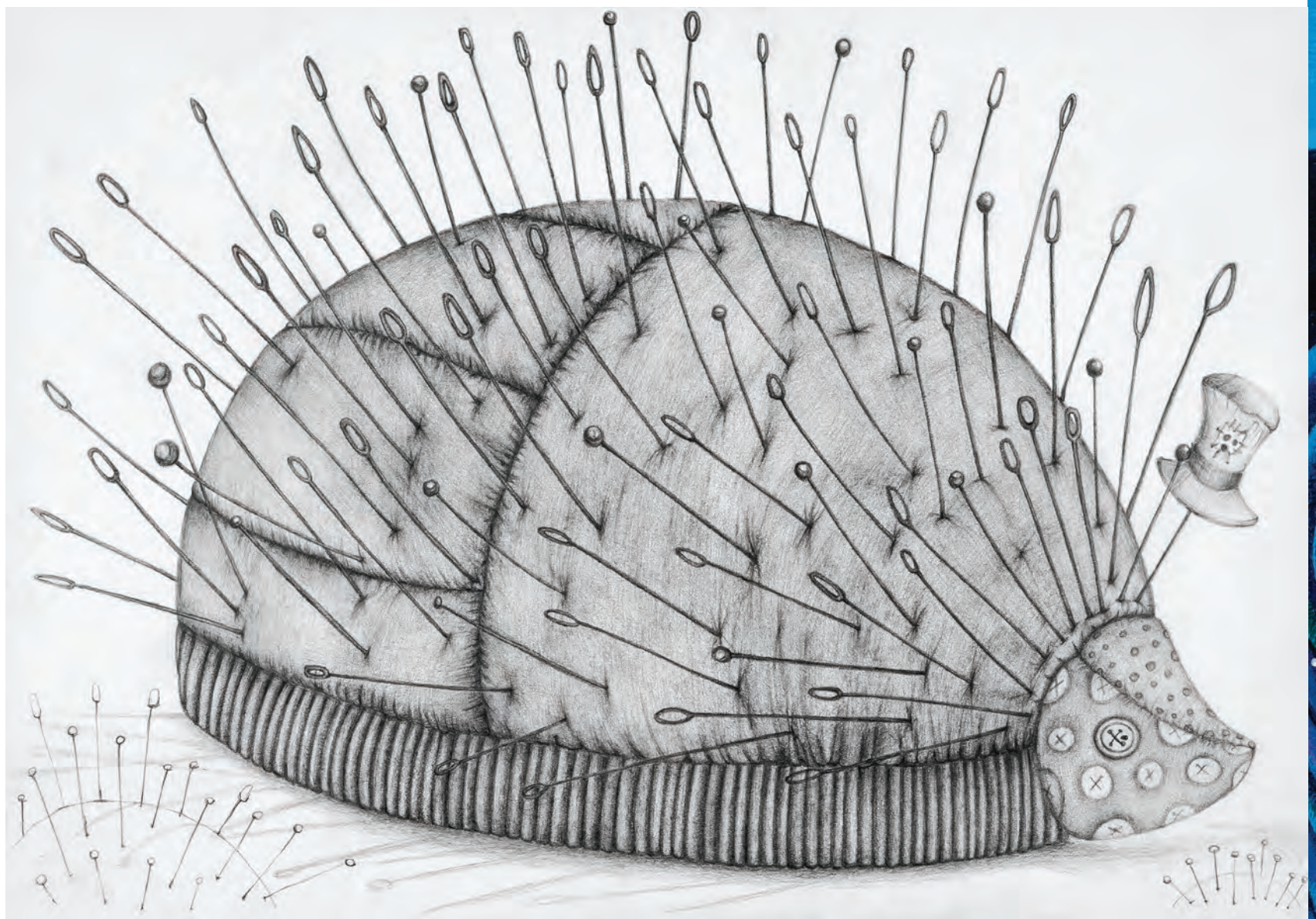

TOMISLAV TORJANAC

Urban & 4:
(X / Kad se voda povuče / Sutra
ćemo pričati), 2014.
Kombinirana tehnika/mixed
media
500x500 mm

MATEA VINCELJ

Igličasti gospodin/The needle
gentleman, 2013.
Olovka na papiru/pencil on
paper
210x297 mm

**MANUELA VLADIĆ –
MAŠTRUKO**

Autorska slikovnica
"Mauro-plavetni kit"/author/
illustrator of picture book
Mauro the blue whale , 2013.
Akrilik na papiru/acrylic on
paper
230x235 mm

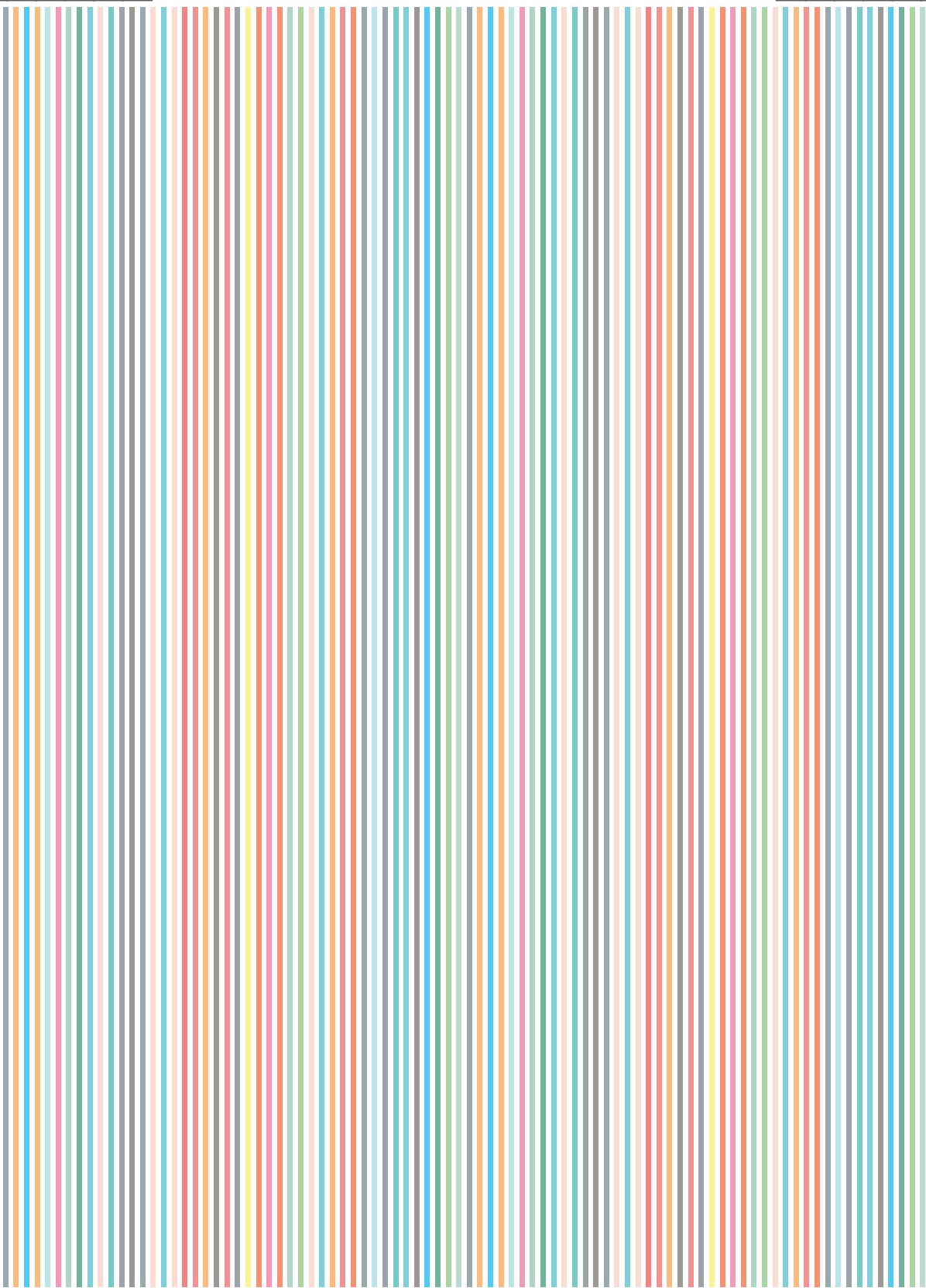

**DARIO DEVIĆ
i HRVOJE ŽIVČIĆ**

Doviđenja u SC-u! (I – III), 2013.
ofsetni tisak/novinski tisak + gif
animacije,
promjenjive dimenzije

IRAN

NEDA AZIMI

Bez naslova/Untitled , 2013.
Kolaž, kombinirana tehnika
/collage, mixed media
300x420 mm

GHAZALEH BIGDELOO

Tisuću vjenčanja/One thousand wedding, 2014.
Kombinirana tehnika/
mixed media
250x350 mm

ALI BOOZARI

Vuk i sedam kozlića/The wolf
and the seven little kids, 2013,
Linorez/linocut,
315x475 mm

MARJAN FARMANI

Igra prizora / Slide game, 2011.
Kolaž/ collage
250x360 mm

ZHILA HODAEI

Trenner/The coach, 2014.
Kombinirana tehnika/
mixed media,
245x360mm

ELHAM KAZEMI

Dva vjetra i jedna pijavica/Two
winds and one whirlwind, 2011.
Kombinirana tehnika/mixed
media, 260x200mm

SABA MAASOUMIAN

Vukovi i ljudi/Wolves and
people, 2008.
Kombinirana tehnika/
mixed media
260x180mm

AZADEH MADANI

Dan lova/The hunting day,
2013.
Kombinirana tehnika/mixed
media
240x165 mm

AMIR MAFTOON

Sova i zora/Owl and dawn,
2014.
Kolaž/ Collage
250x173 mm

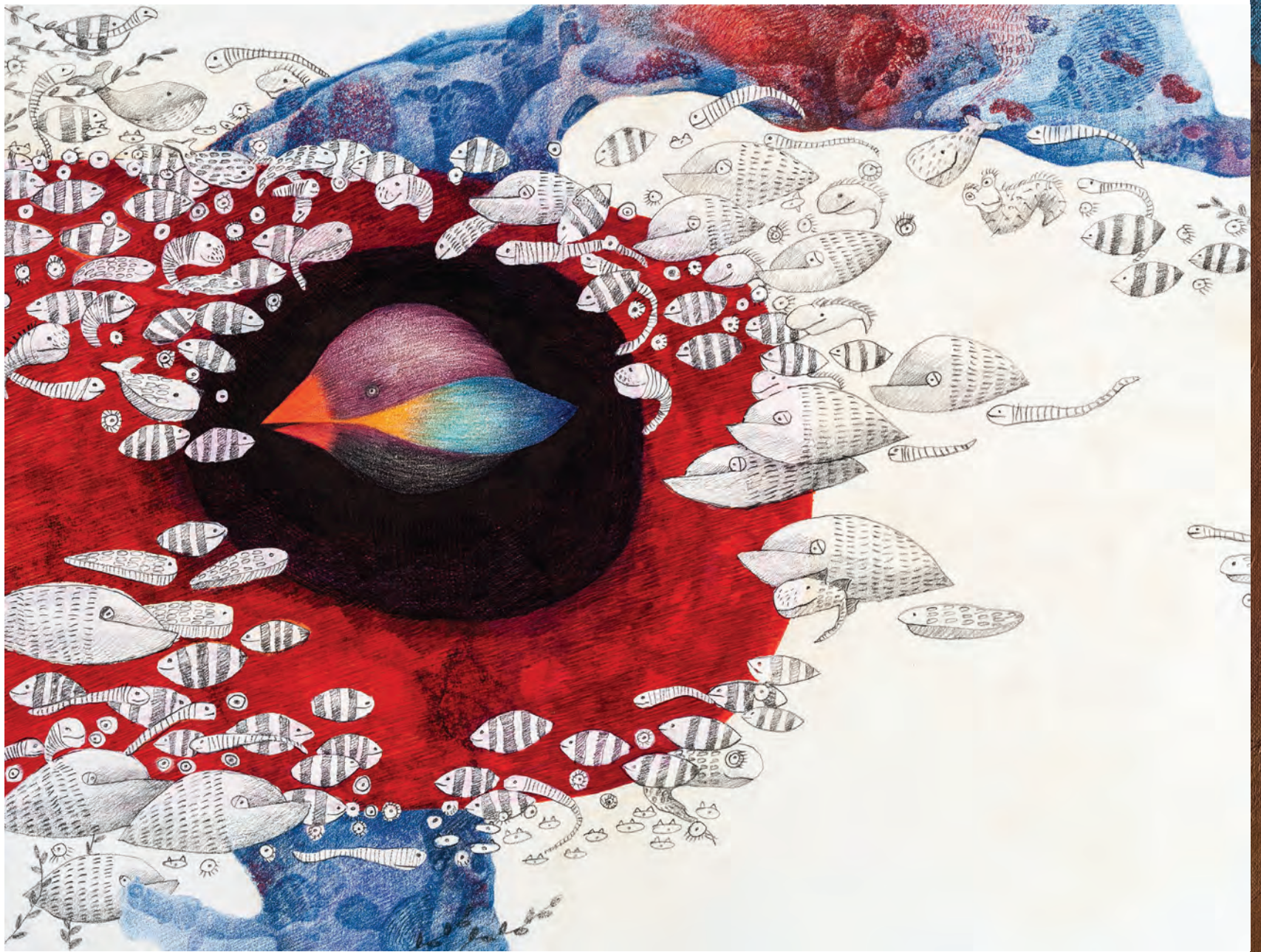

FERESHTEH NAJAFI

Kraljevna/The princess, 2010.
Kombinirana tehnika/ mixed
media
280x200 mm

ROYA OLADHAJI

Zbunjena ptica/Confused bird,
2013.
Kombinirana tehnika/
mixed media
297x420 mm

MAHKAMEH SHABANI

Tri priče/Three stories, 2013.
Akrilik i kombinirana tehnika,
računalna obrada/ acrylic
and mixed media, computer
processed
378x260 mm

ZAHRA SARMASHGHI

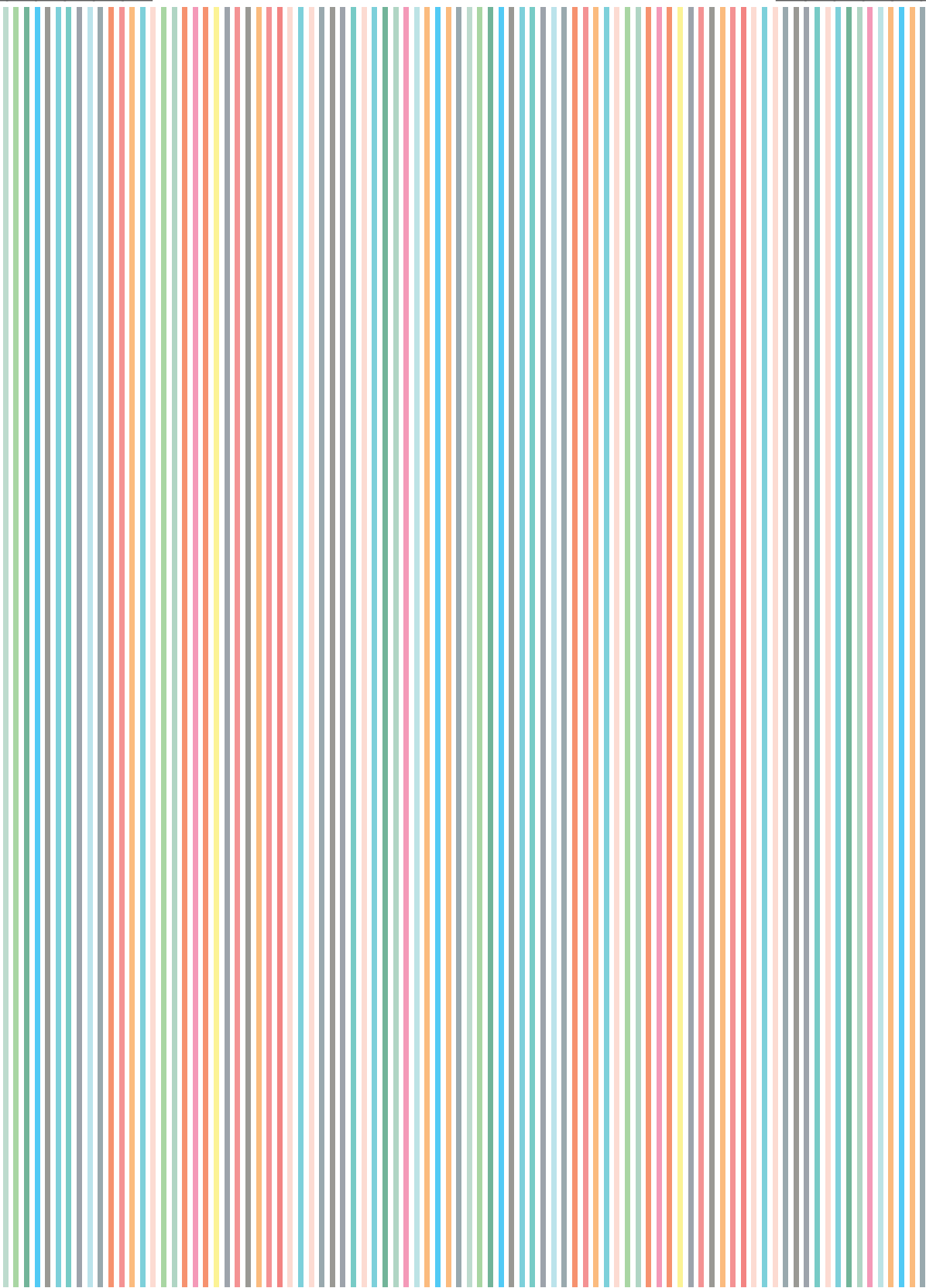
Proždrljivi kralj/The gluttonous
king, 2013.
Kombinirana tehnika/
mixed media
240x335 mm

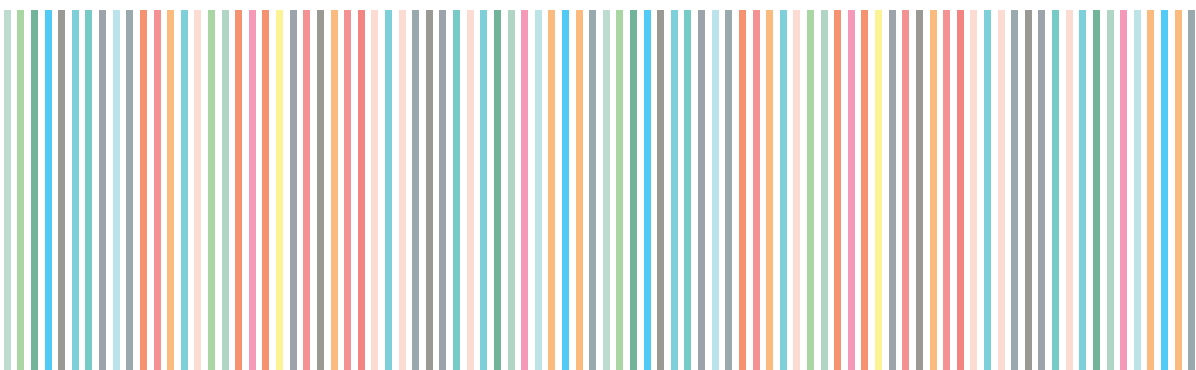

KAMAL TABATABAEE

Rostam i tvrđava Sepand /
Rostam and Sepand Fortress,
1391 / 2012.
Računalna grafika /
computer effect

ITALIJA/ITALY

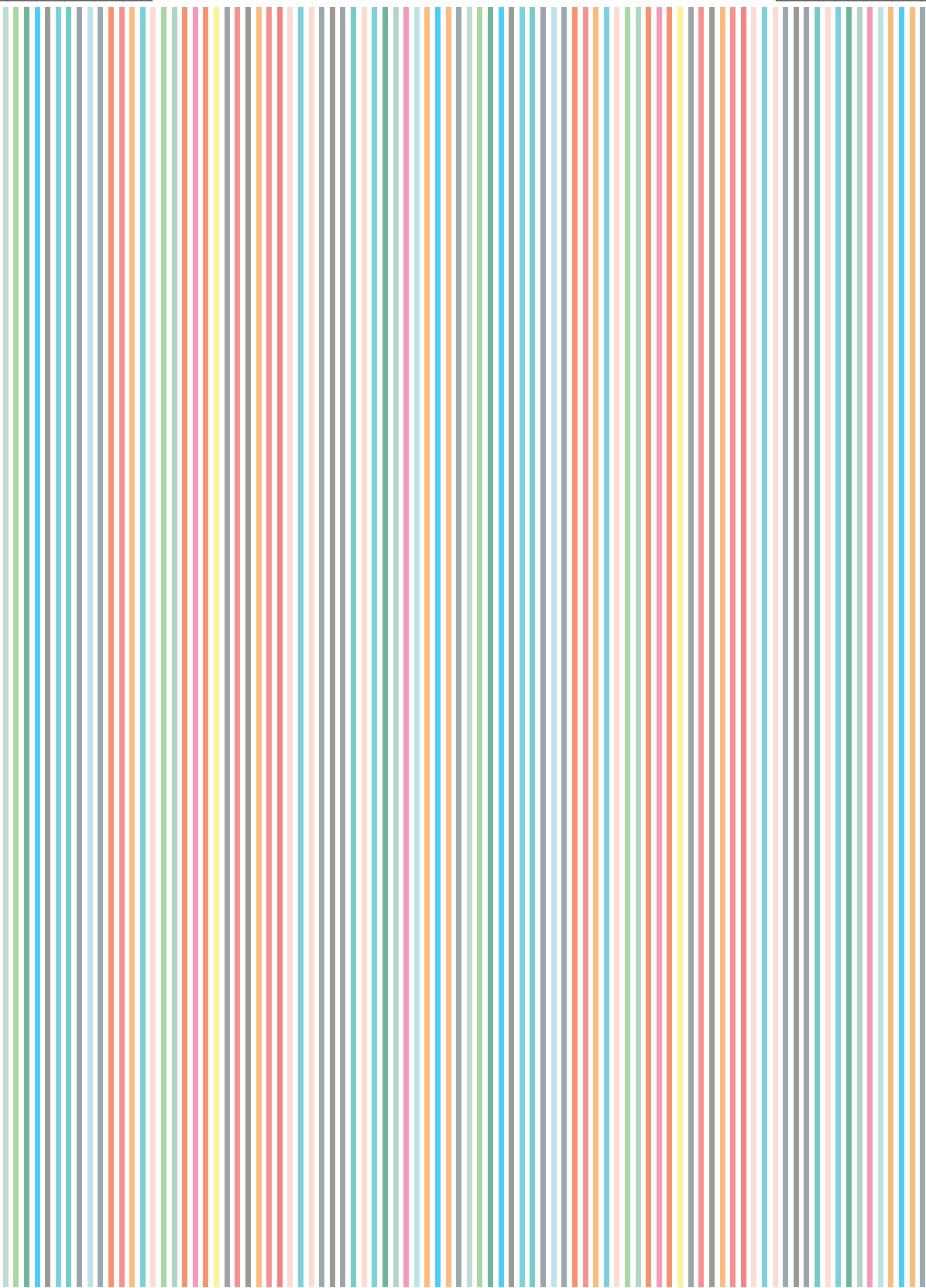

NICOLETTA RANIERI

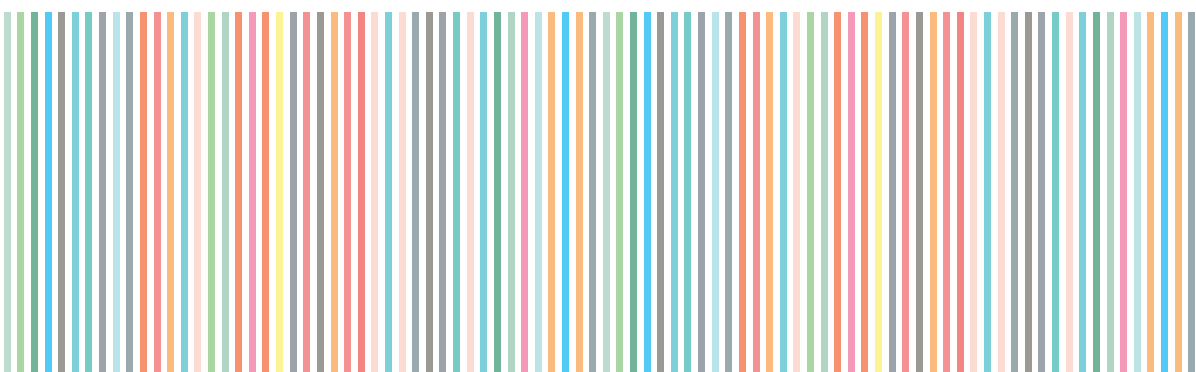

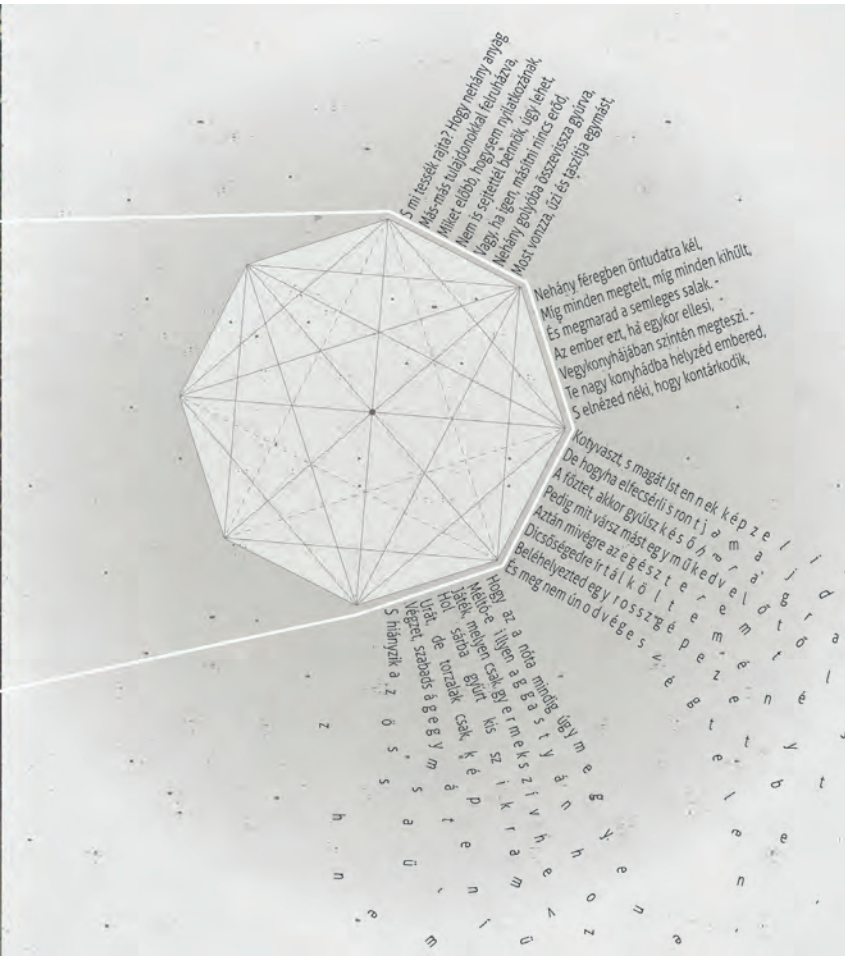
Alisa u zemlji čudesa/Alice nel
paese delle meraviglie
Kombinirana tehnika/mixed
media
promjenjive dimenzije

RUMUNJSKA/ROMANIA

5 mi tessék rajna: Hogy néhány anyag
 Mielőtt elöb, hogy nem nyilatkoznak
 Azon is sejtetel beinnok, úgy lehet
 Vagy, ha igen máshonról, úgy lehet
 Néhány gölyöbe összevissza. Gyúna
 Most vonzza, úzi és tessék egymást

Néhány feregben öntudatra kél,
 Míg minden megtelt, míg minden kihűt,
 És megmarad a semleges salak -
 Az ember ezt, há egykor ellesi -
 Vegykonyhájában szimén megteszi -
 Te nagy konyhádba helyezéd embereid,
 S elnézed néki, hogy kontarkodik,

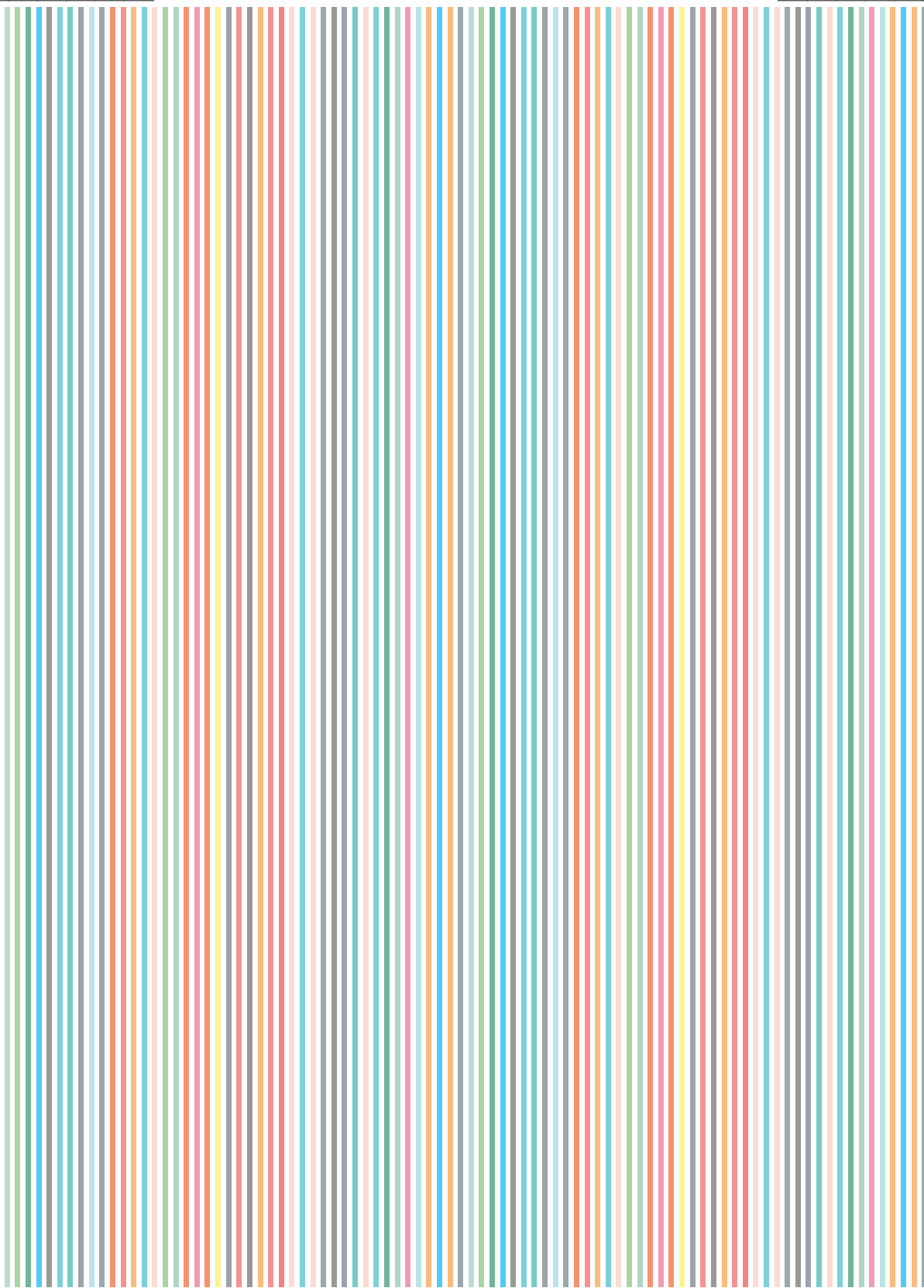
Kotyvaszt, s magát listenek képzeli
 De hogyha elfecseni's rontja ma jida
 A főzet, akkor gyűszű és gőz
 Pedig mit vársz mást egy m űkedvelő
 Aztán mivére az egész telerem
 Dicsőségére írálköltemezé
 Beléhelyezted egy rossz gőz
 És meg nem űn odvége s

REKA SZABO

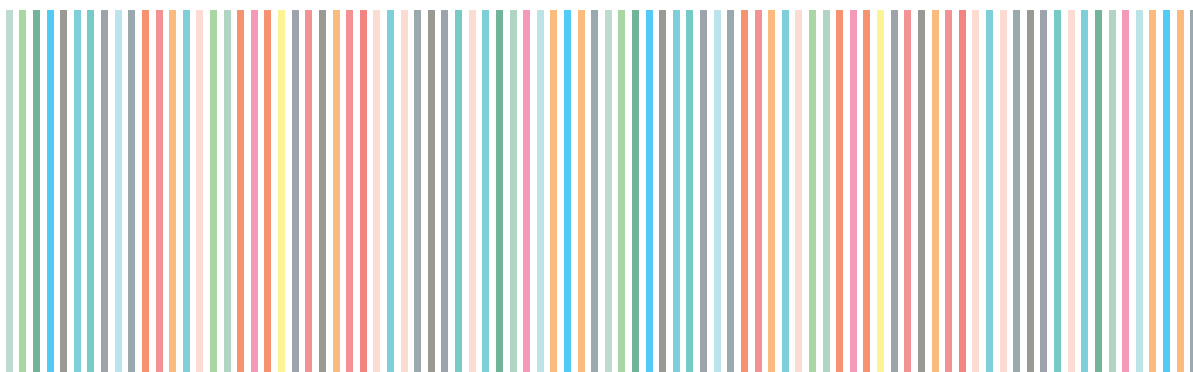

Art book, "The Tragedy of Man",
 2013.
 Digitalni print,
 220x200 mm

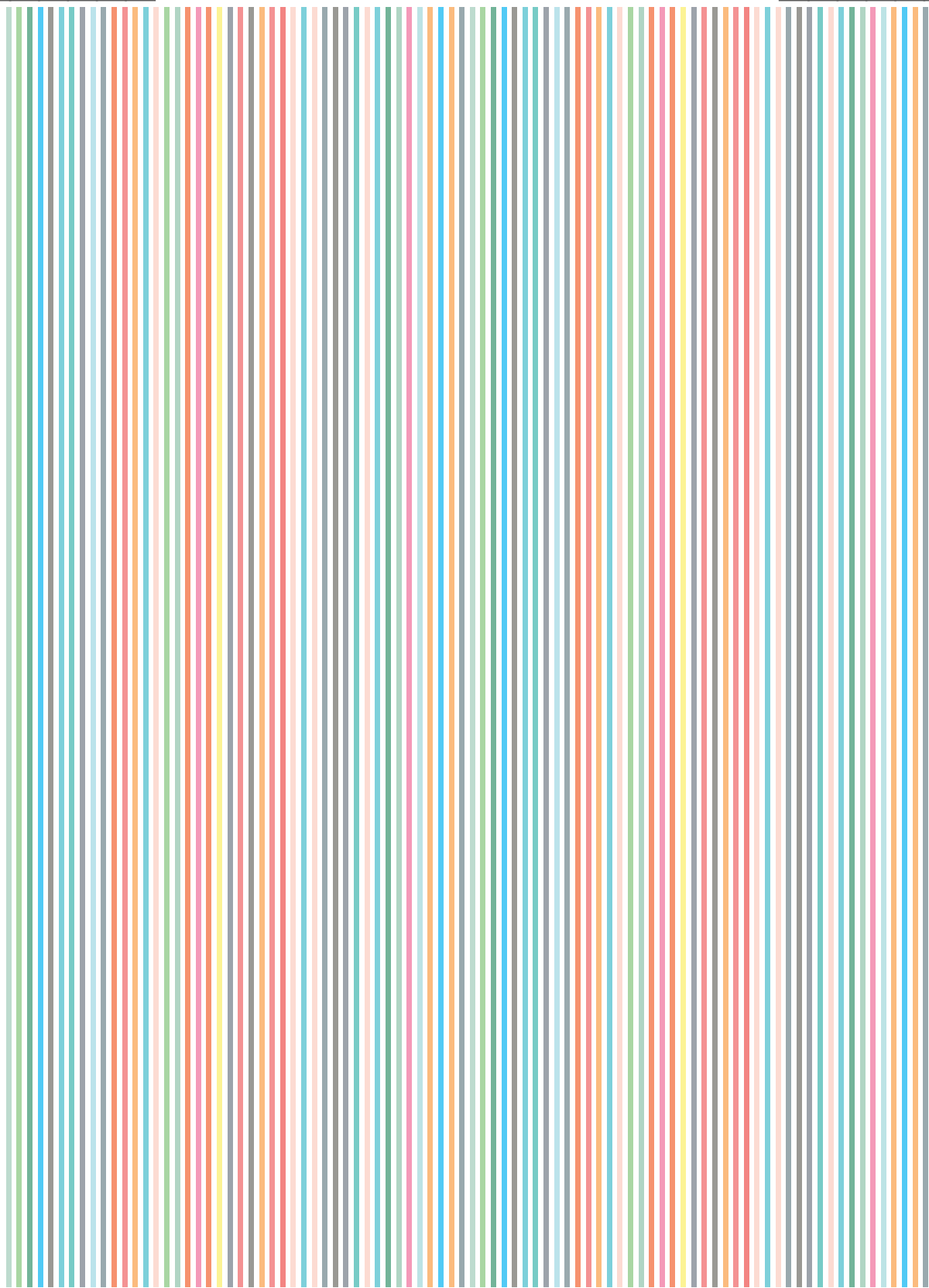
RUSIJA/RUSSIA

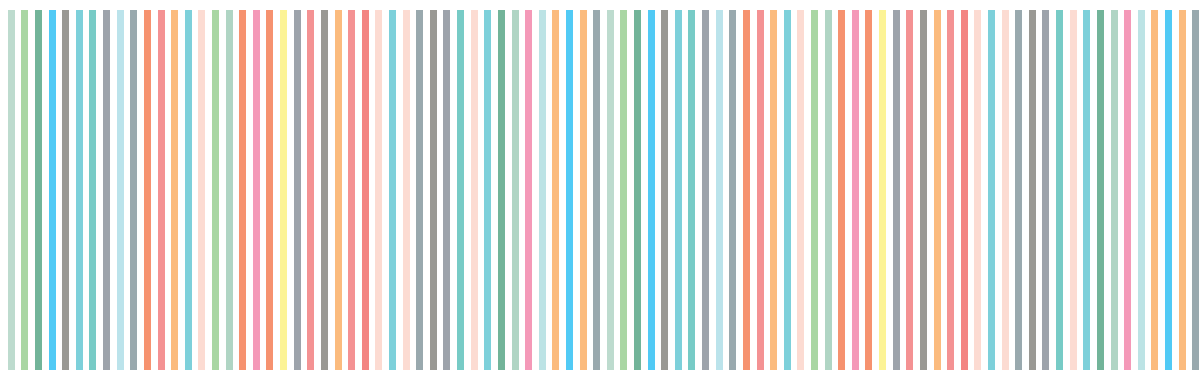

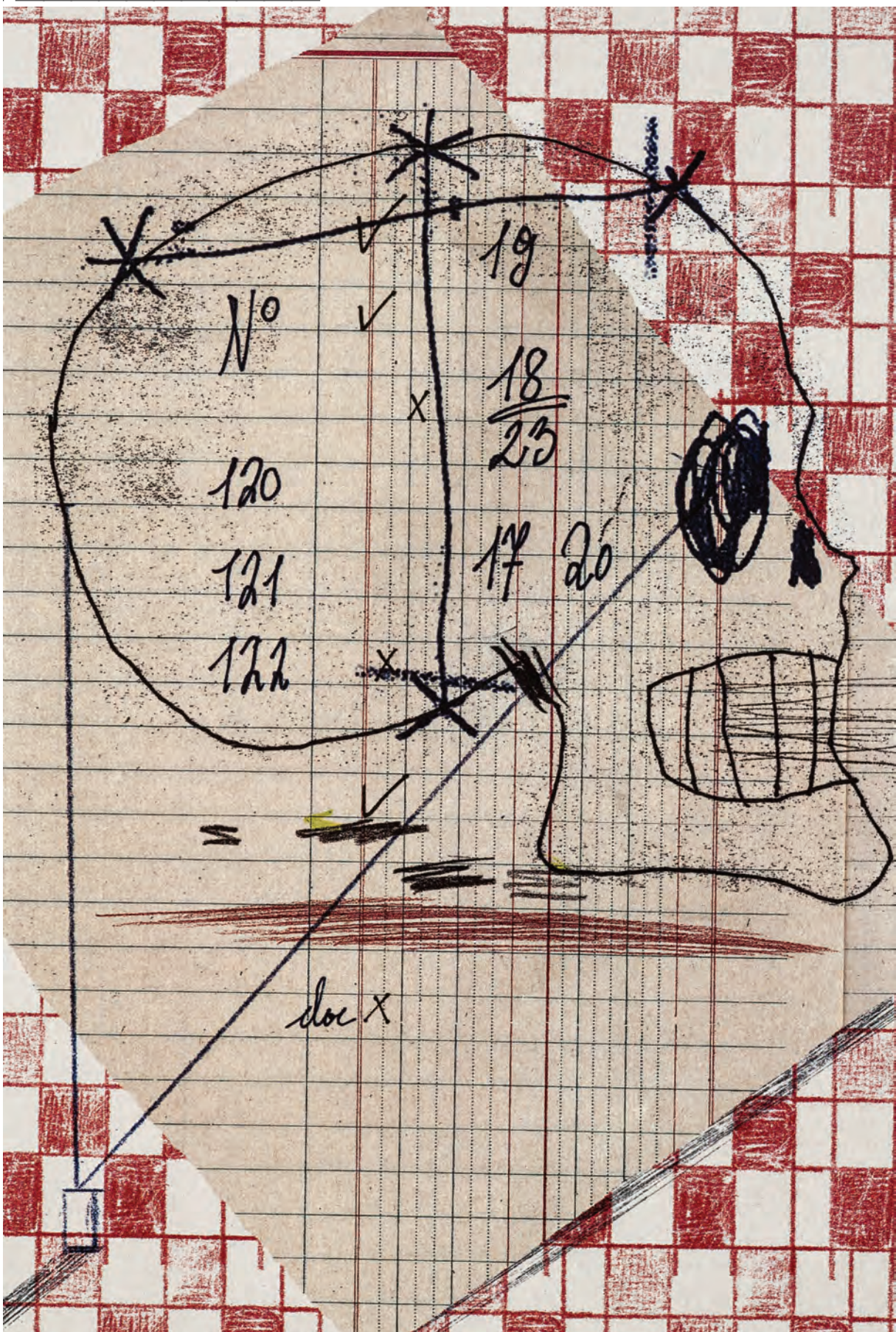
EKATERINA GAVRILOVA

The tin drum by Günter Grass,
2013.
Kombinirana tehnika/
mixed media
300x400 mm

SLOVENIJA/SLOVENIA

TANJA KOMADINA

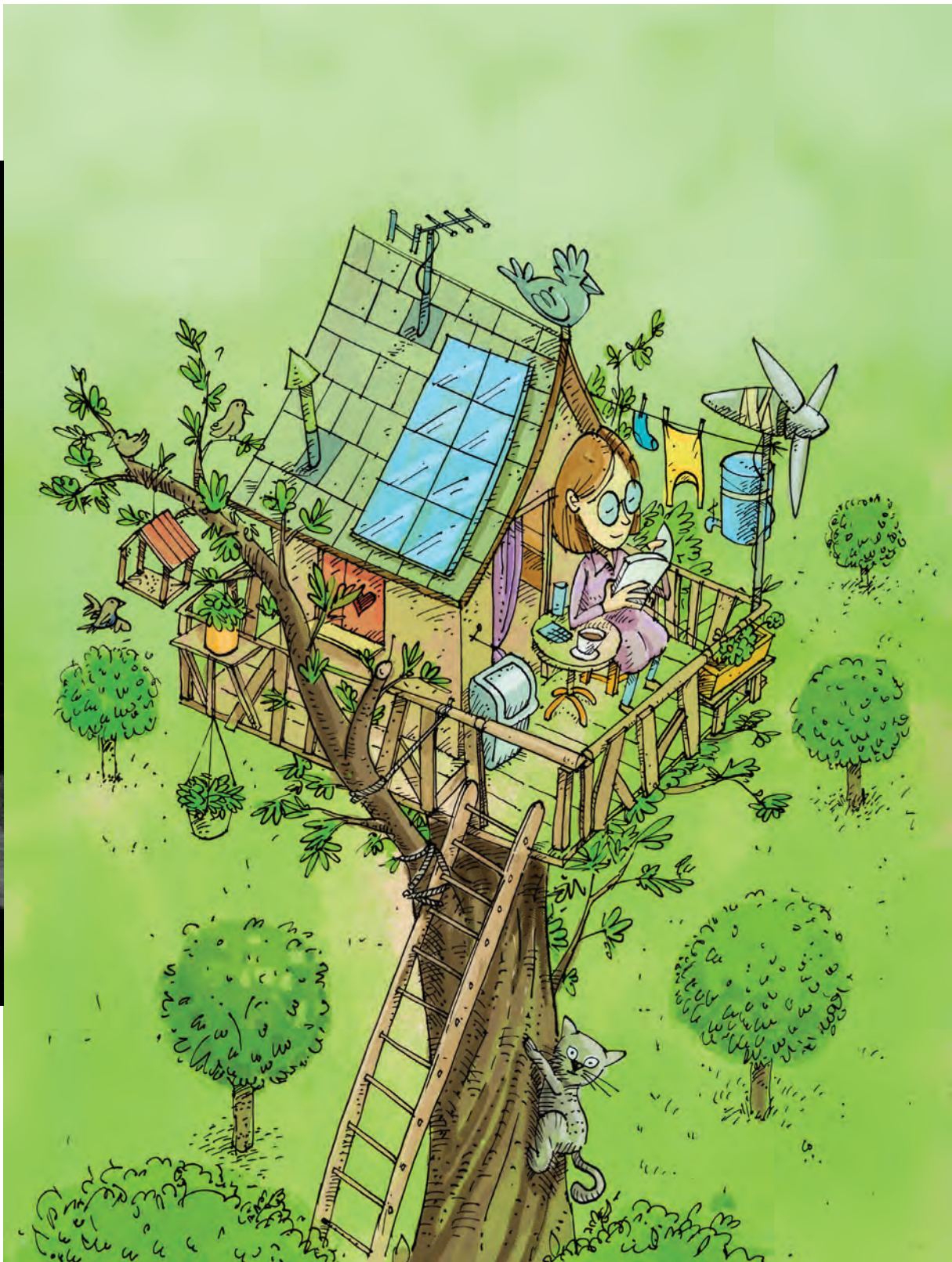
Srce tame/Heart of drakness,
2014.
Kombinirana tehnika/mixed
media
222x144 mm

KAJA KOSMAČ

Crvena jabuka/Red apple,
2008.
Kombinirana tehnika/
mixed media,
245x380 mm

ROMAN PEKLAJ

Energetska samodostatna zajednica / Self-sufficient energy arrangement, 2013.
Crtež tušem i digitalna obrada / ink drawing and digital processing
400x280 mm

ANDREJA PEKLAR

Dimnjačar i princeza/The chimney sweep and the princess, 2013.
Kombinirana tehnika, giclee print, digitalna obrada/ mixed media, digital processing
290x380 cm

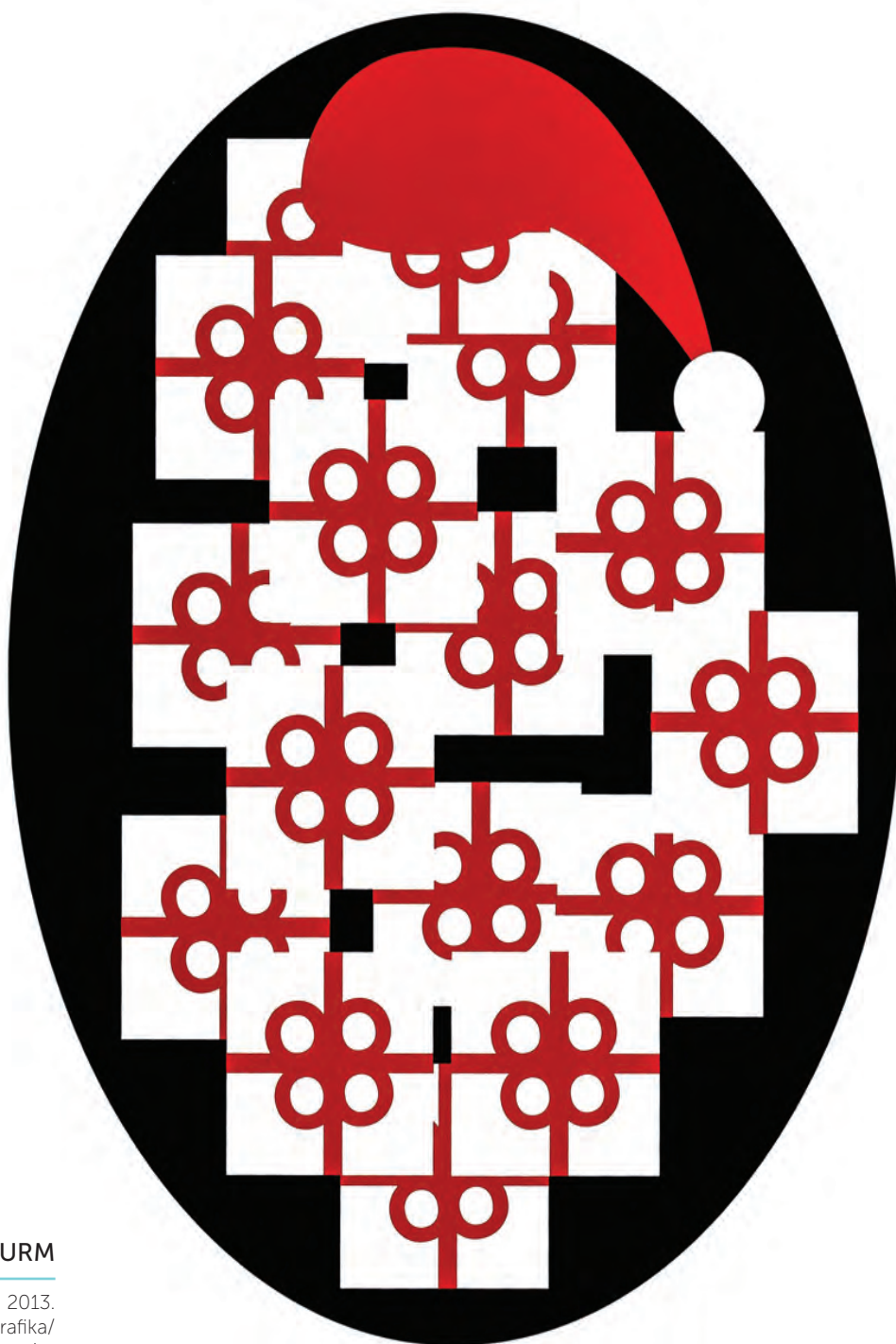

ALENKA SPACAL

Mavrična maškarada /
The Rainbow masquerade,
2013.
Akvarel/watercolour
215x300 mm

BREDA STURM

Puzzles, 2013.
računalna grafika/
computer print
297x210 mm

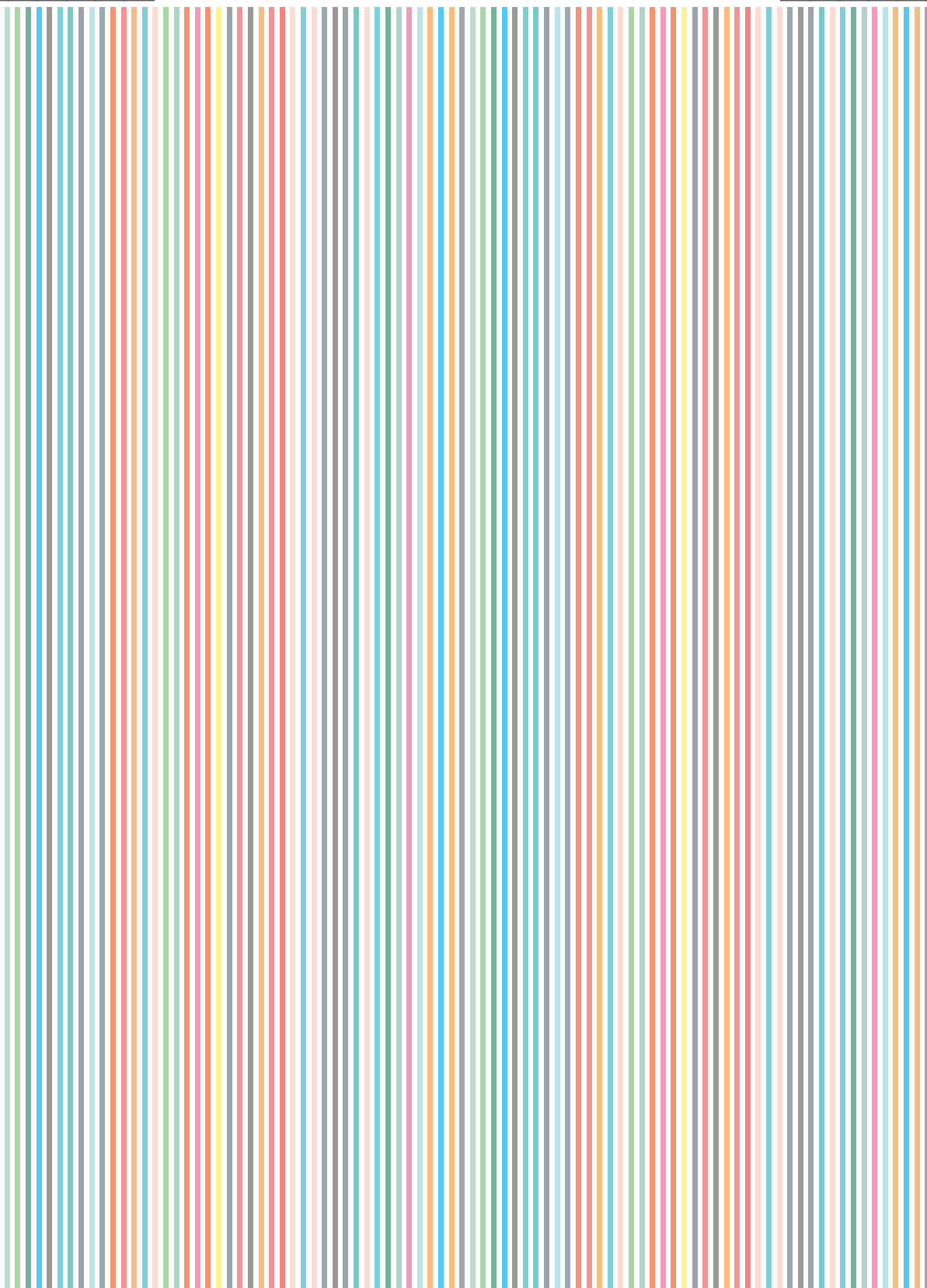
© Matjaž Učakar

MATIJAŽ UČAKAR

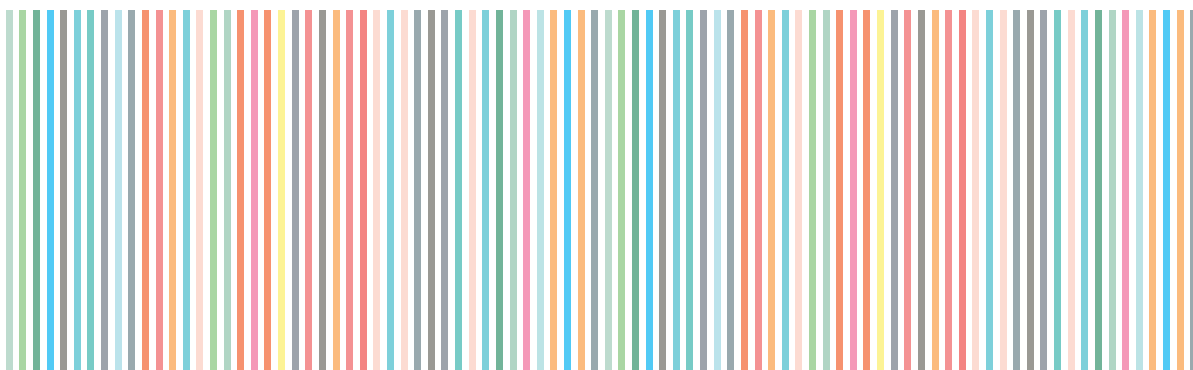

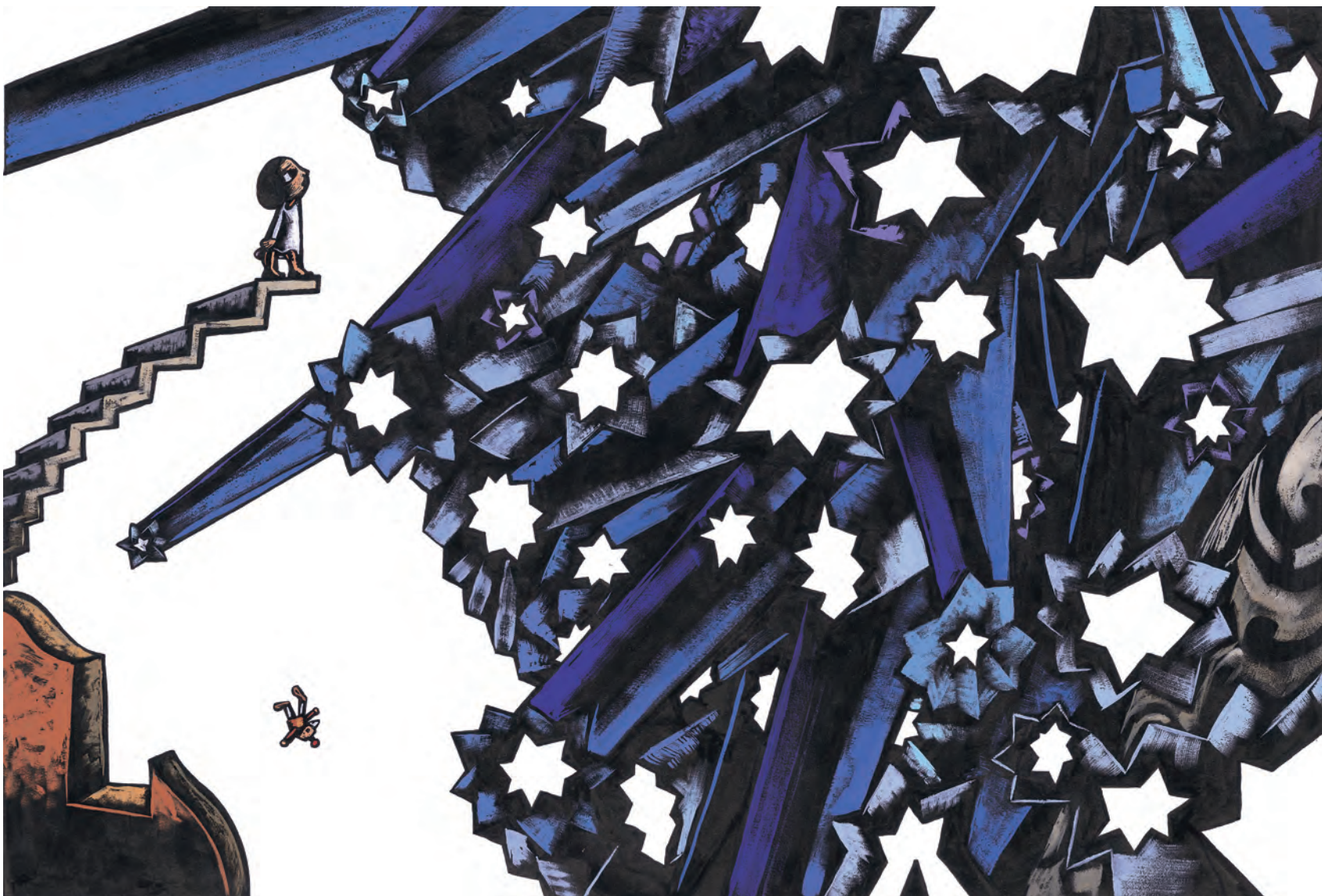
Sipa, Sova, Čaplja/ Squid, owl, heron
Digitalna non-fiction ilustracija/
digital non-fiction illustration
promjenjive dimenzije

ŠPANJOLSKA/SPAIN

JOSEP ANTONI TÀSSIES

The lost child / Izgubljeno dijete
Kombinirana tehnika/
mixed media
promjenjive dimenzije

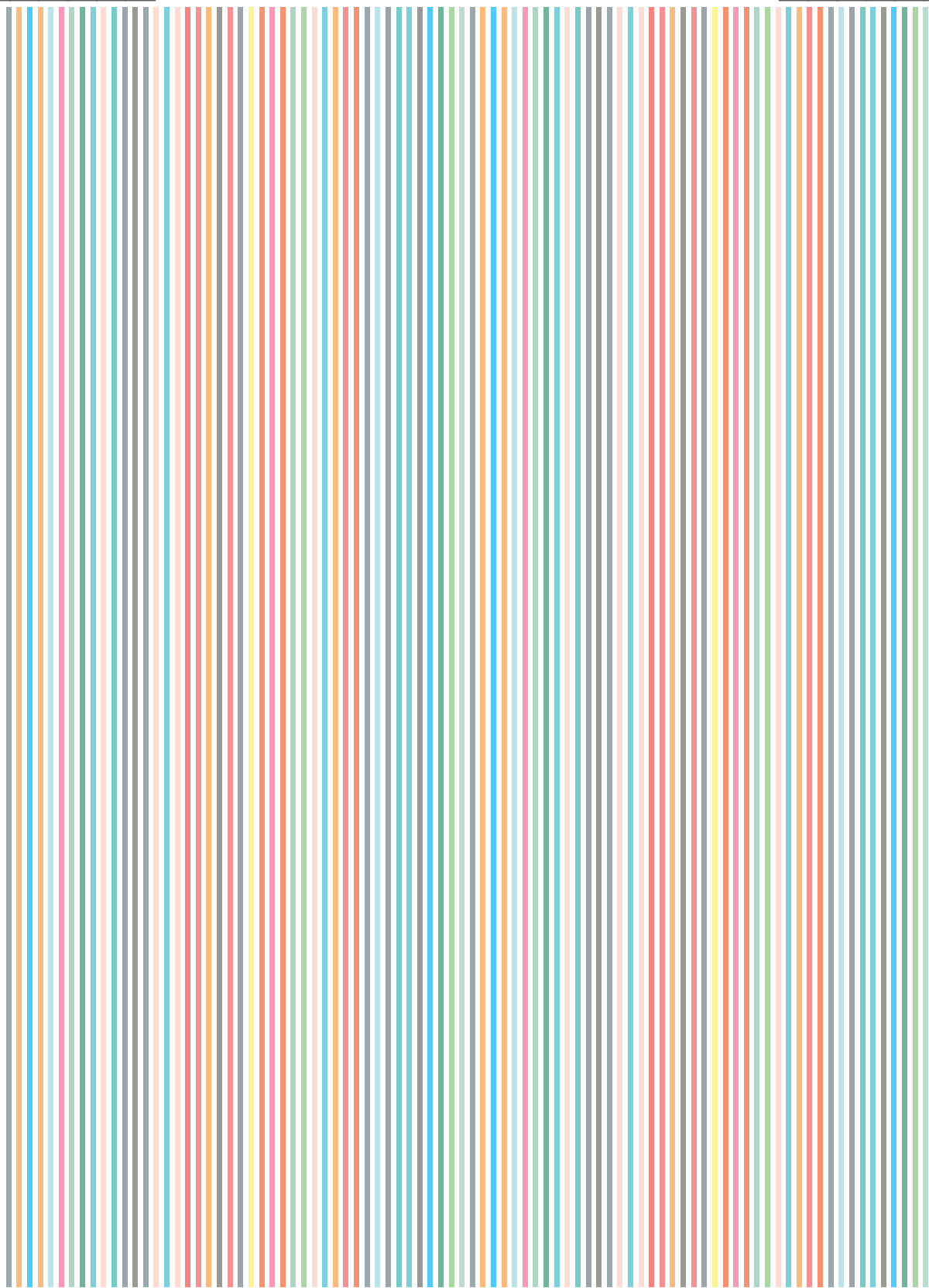

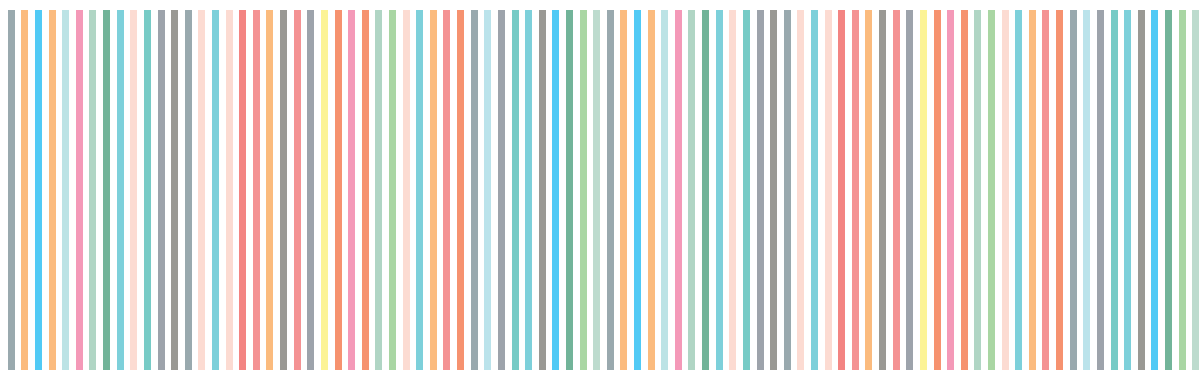
JAVIER ZABALA

Talking with the trees/
Razgovor s drvećem, 2012.
scotch tape, kolaž, tuš, pastel,
roller, vodene boje,
digitalna obrada/Scotch tape,
collage, ink, pastel, roller,
watercolour, digital
485x382 mm

URUGVAJ/URUGUAY

 DANIELA BERACOCHEA

Abrazo, 2014.
Digitalna ilustracija/digital print
375x255 mm

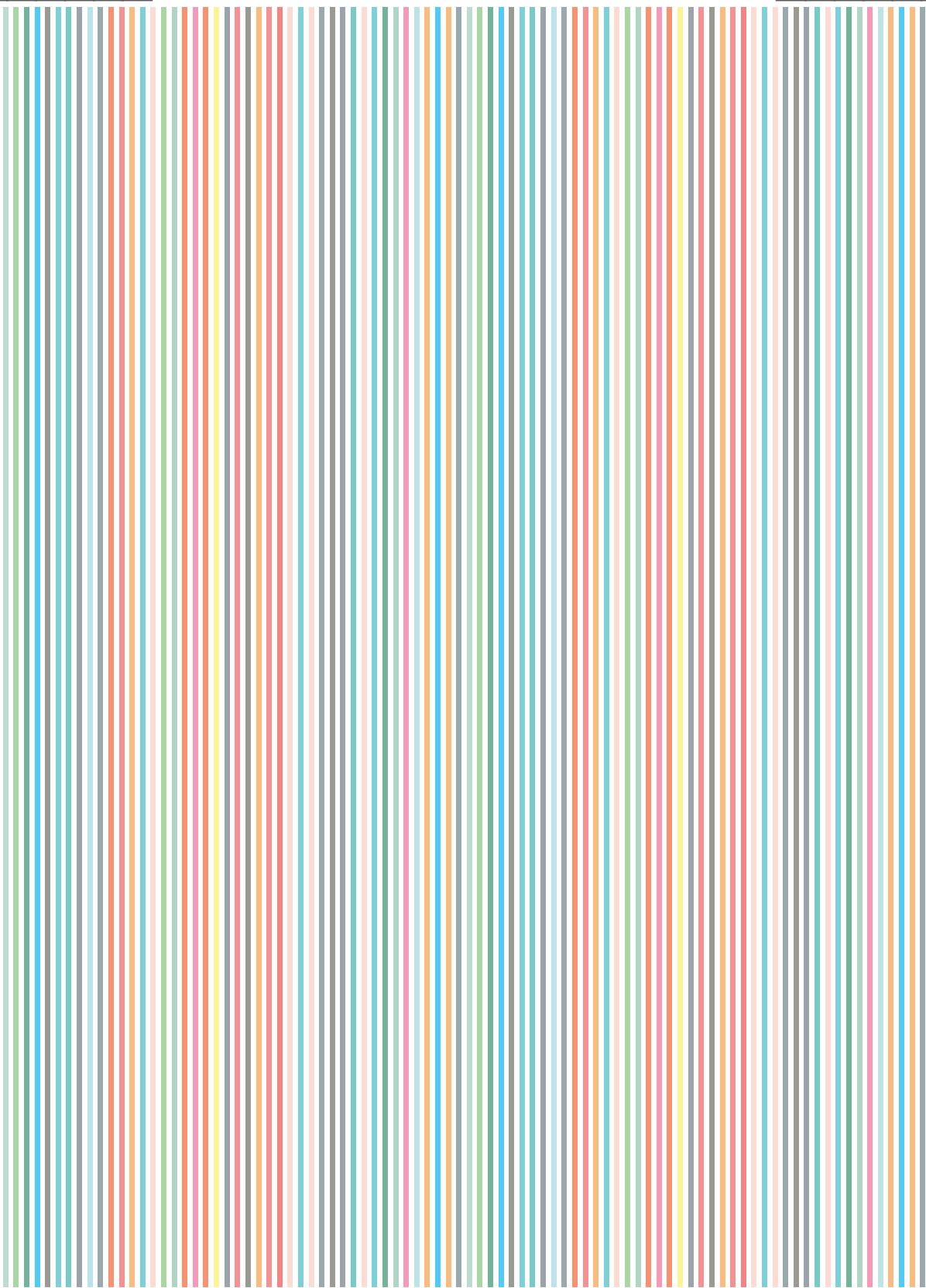

**SEBASTIÁN SANTANA
CAMARGO**

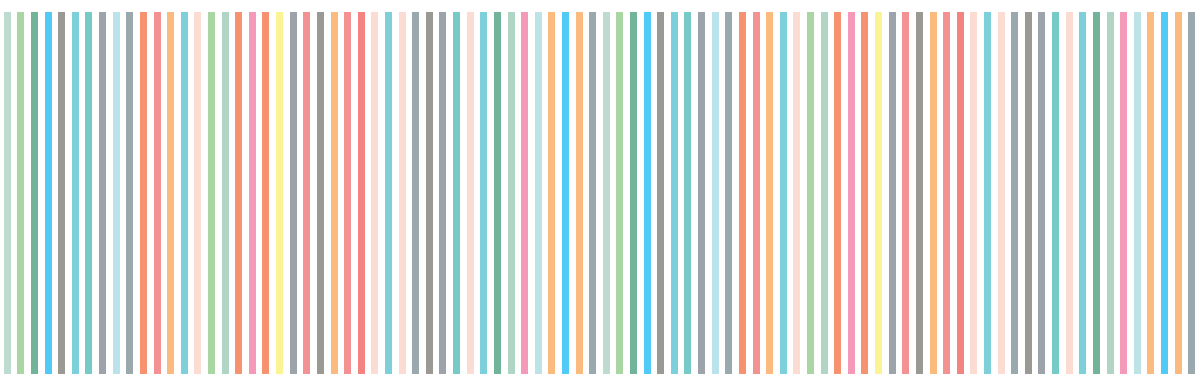

ja la calle! (to the street!), 2013.
Fotografija kolažne tehnike/
photography, collage
210x148 mm

KATALOG/CATALOGUE

AUSTRALIJA/AUSTRALIA

KIM MICHELLE TOFT

Bitter Sweet / Hatchlings / Rest the Pie Overnight

Ručno oslikana svila, 750x810 mm / 780x1090 mm / 780x1090 mm

KONTAKT: info@kimtoft.com.au

AUSTRIJA/AUSTRIA

HANNELORE GREINECKER – MOROCUTTI

Rohrshachtest, 2013.

Kombinirana tehnika: kreda, kolaž, vunene niti, 210x295 mm

Remember me, 2013.

Kombinirana tehnika: kreda, crvena vuna, 210x295 mm

Kaugummi Automat, 2014.

Kombinirana tehnika: kreda, kolaž reljefna pasta, 210x295 mm

Kinderschuhe, 2013.

Kombinirana tehnika: kreda, kolaž, crvena nit, 210x295 mm

The boy with the bicycle, 2012.

Kombinirana tehnika: kreda, kolaž, reljefna pasta, crvena nit, 210x295 mm

Er hat so eine gute Art, 2014.

Kombinirana tehnika: kreda, kolaž, crvene niti, 298x420 mm

KONTAKT: Westrandsiedlung 340/2, 8786 Rottenmann

BRAZIL

ROSINHA QUEIROZ

Hansel and Gretel (I - IV), 2013./2014.

Kombinirana tehnika, 250x500 mm

KONTAKT: Rua do Cupim, 229

Gracas – Recife/pe Brazil 52.011-070

ČEŠKA/CZECH REPUBLIC

RENÁTA FUČIKOVÁ

Ludmila, Václav a Boleslav,

autorska ilustrirana kronika češke povijesti u 10. st. (I - VI), 2013.

Gvaš i akvarel, 245x204 mm, 285x215 mm

KONTAKT: Dlouhá 44,

11000 Praha 1

TOMÁŠ ŘÍZEK

Kluk a Měsíc / The Boy and

The Moon (I - VI), 2013

Kombinirana tehnika, promjenjive dimenzije

KONTAKT: Černická 8, 100 00

Czech Republic

EVA SÝKOROVÁ - PEKÁRKOVÁ

Bruno the Police Hamster (I-III), 2013

Kombinirana tehnika, papir, 150x195 mm

KONTAKT: esype@centrum.cz

FRANCUSKA/FRANCE

INGRID SISSUNG

Der Schluckauf (I - III), 2011.

Gvaš i kolaž, 235x420 mm

Kontakt: 10, route du Morin, Bécherelle, 77750 Boitron

GRČKA/GREECE

VASSO PSARAKI

Earth, source of life, 2009.

Tuš na rižinom papiru i kolaž, 380x280 mm

Mother Earth, 2009.

Tuš na rižinom papiru i kolaž, 380x280 mm

KONTAKT: Melpomenis

43-Holargos, 15561

andreasr41@gmail.com

HRVATSKA/CROATIA

ZVONIMIR BALOG

Autorska slikovnica "Ja konj"

(I-VI): *Dresura, Engleski kraljevi,*

Vozili smo klade, Napoleon,

Sulejman, predlist i zalist, 2012.

Kombinirana tehnika,

250x600 mm

KONTAKT: Ehrlichova 5/11,

10 000 Zagreb

ZDENKO BAŠIĆ

Autorska slikovnica "Mjesečeve

sjene" (I-IV), Smrt, Vještičje ime,

Čuvaj se straha, Obiteljska slika,

2013.

Fotografija, akvarel, lutka,

digitalna grafika, 400x600 mm

KONTAKT: Dubravica 19, Zagreb

JELENA BREZOVEC

Hrkalo (III - IV), 2013.

Digitalna tehnika, promjenjive dimenzije

KONTAKT: jelena.brezovec@

yahoo.com

MILIVOJ ČERAN

Corvus corax, 2013.

Akvarel i ecoline, 360x270 mm

KONTAKT: www.mceran-art.com

VANDA ČIŽMEK

This is not a love song, 2013.

I will never be late again, 2013.

Little Reds Granny, 2013.

Digitalna ilustracija

450x320 mm

KONTAKT: Jandrićeva 32,

10 000 Zagreb

DARIO DEVIĆ

Ilustracija kao dio vizualnog

identiteta, *Hostel Biro*, 2013.

Digitalna ilustracija, promjenjive dimenzije

KONTAKT: dariodevic@gmail.com

MAGDA DULČIĆ

Strip album – *Đardin, Umorno*

srce (I - VI), 2013.

Lavirani tuš, 297x210 mm

KONTAKT: A. Vranicana b.b.

21460 Stari Grad, Otok Hvar

IVAN GREGOV

Istradiv, 2014.

Kombinirana tehnika,

600x415 mm

KONTAKT: i.gregov@yahoo.com

IVANA GULJAŠEVIĆ

Riblja škola (I-III), 2013.

Digitalno obrađen crtež,

420x210 mm

KONTAKT: Radauševa 9,

10 000 Zagreb

MARSELA HAJDINJAK

Djevojčica sa šibicama, (I-VI),

2013.

Akriil, olovke u boji,

520x265 mm, 460x235 mm

KONTAKT: Gomboševa 4,

10 000 Zagreb

IVA HRVATIN

Epiphanies, 2014.

A little cloud, 2014.

A painful case, 2014.

Araby, 2014.

digitalni kolaž/digital collage

300x300 mm

KONTAKT: hrvat.iva@gmail.com

MARIJANA JELIĆ

Autorska slikovnica "Coprnicna Dragica" (I-VI), 2013.

Digitalna ilustracija, promjenjive dimenzije

KONTAKT: marijana.jelic@lzmk.hr

HELENA KLAKOČAR - VUKŠIĆ

Vlaga, mraz i sol / Krik
Vlaga, mraz i sol / Pogled preko ramena

Kombinirana tehnika,
270x378 mm

KONTAKT: helenaklakocar@live.nl

DRAŽEN JERABEK

Nije me strah (I-III), 2011.

Kombinirana tehnika na papiru,
300x480 mm

KONTAKT: Dinka Sušića 13,

10 090 Zagreb

DUBRAVKA KOLANOVIĆ

Neobjavljene ilustracije (I-III), 2013.

Akvarel, kombinirana tehnika
310x225 i 315x445 mm

KONTAKT: Tina Ujevića 7

23 000 Zadar

MELITA KRAUS

Žar ptica, 2009.

Akvarel, tempera, tuš – domaće platno, 530x1140 mm

KONTAKT: melitakraus@gmail.com

STANISLAV MARIJANOVIĆ

Cavafy 1, 2011.

Cavafy 4, 2011.

Suha akvatinta, 255x205 mm

KONTAKT:

stanislav.iwago@gmail.com

MONIKA MEGLIĆ

Crvenkapica i vuk, 2014.

Alisa i gusjenica, 2013.

Akvarel i tuš, 265x208 mm /
169x151 mm

KONTAKT: momeglic@gmail.com

JOSIP MIJIĆ

Čuk, Sjenica, Sova, Koza,
Magareća čast, Miš, 2013.

Kombinirana tehnika,
200x400 mm

KONTAKT: Put Borika 8,

21 000 Split

IVANA MRČELA

Linka, Ana, Marija, Julija i Josip /
Milana i Josip Slavenski 1 /
Trag Ivančice, 2014.

Akril na papiru, 500x700 mm

KONTAKT: mrcela.ivana@gmail.com

NIKOLINA NOVOSEL

Crveni most, 2011.

Fish island (otok) 2011.

Akril na papiru, 305x500 mm

KONTAKT: Peruanska 2,

10 090 Zagreb

TIHANA MIKŠA PERKOVIĆ

Much better now (triptih), 2014.

Akril, 525x190 mm

KONTAKT: A. Von Humboldta 8,

10 000 Zagreb

IVANA OGNJANOVAC

Zimzelen (I-III), 2014.

Kolaž, 200x200 mm

KONTAKT: hafoxah@gmail.com

ANDREA PETRLIK HUSEINOVIĆ

Ljubav (I - III), 2012.

Akrilik na papiru, 260x440 mm

Cvrčak i mrav (I - II), 2013.

Akrilik na papiru, 295x490 mm

KONTAKT: Božidara Magovca 18 a,

10 000 Zagreb

DAVOR PAVELIĆ

Happyness, 2013.

In pursuit of the gay brain, 2013.

Titanic, 2014.

Education, 2013.

Tuc-tuc, 2013.

Getting there, 2013.

Digitalna ilustracija,

promjenjive dimenzije

KONTAKT:

davorpavelich@yahoo.com

SANJA PRIBIĆ

Autorska slikovnica "Putovanje plave suze" (I-VI), 2013.

Kombinirana tehnika,
210x210 mm

KONTAKT: Domagojeva 8,

10 000 Zagreb

SINIŠA REBERSKI

Europe 2012 /
Bukarest, Bruxelles
Akveler na papiru,
320x480 mm

KONTAKT: Vojakovačka 11, 10

000 Zagreb, sinareb@alu.hr

IVA RISEK

Put oko svijeta, 2012.

olovka, kolorirno u Photoshopu
297x210 mm

Pješčani sat u podne 2013.

olovka, kolorirno u Photoshopu

297x210 mm

Ljubav nema cijene 2014.

olovka, kolorirno u Photoshopu

297x210 mm

Regoč, 2014.

olovka, kolorirno u Photoshopu

297x210 mm

KONTAKT: Beethovenova 3,

10000 Zagreb, Hrvatska

DANIJEL SRDAREV

Park Art, 2013.

kombinirana tehnika, digitalna

obrada

promjenjive dimenzije,

dimenzije originala 100 x 93,5

cm

Ptice, 2013.

kombinirana tehnika, digitalna

obrada

promjenjive dimenzije

Glava I / Glava II / Glava III,

2013.

kombinirana tehnika, digitalna

obrada

promjenjive dimenzije

KONTAKT: Ilica 175 a,

10 000 Zagreb

ANA SLADETIĆ

Crvena zabrinutost, 2013.

Zelena rezignacija, 2013.

Plava ljutnja, 2013.

Flomasteri u boji, tuš,

210x320 mm

KONTAKT: anasladetic@gmail.com

KARINA SLADOVIĆ

Kuća, 2012.

Tuš na papiru, 250x500 mm

KONTAKT: Medveščak 58,

10 000 Zagreb, kasladov@inet.hr

TOMISLAV TOMIĆ

Postoji / Ne postoji (I-VI), 2013.

Crtež tušem, digitalni kolaž,

210x410 mm

KONTAKT:

tomicatomster@gmail.com

TOMISLAV TORJANAC

Urban & 4: (X / Kad se voda
povuče / Sutra ćemo pričati),
2014.

Kombinirana tehnika,

500x500 mm

KONTAKT: tomislav@torjanac.com

MATEA VINCELJ

Igličasti gospodin, 2013.

Olovka na papiru, 210x297 mm

KONTAKT: Ravninsko 94,

49225 Đurmanec

MANUELA VLADIĆ – MAŠTRUKO

Autorska slikovnica "Mauro-
plavetni kit" (I-VI), 2013.

Akrilik na papiru, 530x270 mm i

230x235 mm

KONTAKT: Gorenščak 19,

10 000 Zagreb,

manuela.vladic@gmail.com

DARIO DEVIĆ i HRVOJE ŽIVČIĆ

Doviđenja u SC-u! (I – III), 2013.

novinski tisak, gif animacije

promjenjive dimenzije

KONTAKT: dariodevic@gmail.com

/ hzivcic@gmail.com

IRAN

NEDA AZIMI

Bez naslova (I-III), 2013.

Kolaž, kombinirana tehnika
300x420 mm

KONTAKT: azimineda@gmail.com

GHAZALEH BIGDELOO

One thousand wedding, (I-VI), 2014.

Kombinirana tehnika,
245x175 mm i 250x350 mm

KONTAKT: shabaviz@shabaviz.com

ALI BOOZARI

Vuk i sedam kozlića (I-VI), 2013.

Linorez, 315x475 mm
Kontakt: Apt#5, NO:110,
East 202 c, khodabandeh st.
Tehranpars, Tehran

MARJAN FARMANI

Slide game (I-VI), 2011.

Kolaž
250x360 mm i 245x175 mm
KONTAKT: shabaviz@shabaviz.com

ZHILA HODAEI

The coach (I-VI), 2014.

Kombinirana tehnika,
245x180 mm i 245x360 mm
KONTAKT: shabaviz@shabaviz.com

ELHAM KAZEMI

Two winds and one whirlwind (I-VI), 2011.

Kombinirana tehnika, 260x365
mm i 260x200 mm
KONTAKT: shabaviz@shabaviz.com

SABA MAASOUMIAN

Vukovi i ljudi (I-VI), 2008.

Kombinirana tehnika
265x358 mm, 245x335 mm i
260x180 mm

KONTAKT: shabaviz@shabaviz.com

AZADEH MADANI

The hunting day (I-VI), 2013.

Kombinirana tehnika,
240x165 mm
KONTAKT: shabaviz@shabaviz.com

AMIR MAFTOON

Owl and dawn (I - VI), 2014.

Kolaž, 250x173 mm i
250x345 mm

KONTAKT: shabaviz@shabaviz.com

FERESHTEH NAJAFI

The princess (I-VI), 2010.

Kombinirana tehnika
280x380 mm i 280x200 mm

KONTAKT: shabaviz@shabaviz.com

ROYA OLADHAJI

Confused bird (I-VI), 2013.

Kombinirana tehnika
297x420 mm i 228x220 mm
KONTAKT: shabaviz@shabaviz.com

MAHKAMEH SHABANI

Tri priče (I-III), 2013.

Akrilik i kombinirana tehnika,
računalna obrada
378x260 mm
KONTAKT: mah28r@yahoo.com

ZAHRA SARMASHGHI

The gluttonous king, (I-V),
2013.

Kombinirana tehnika
240x335 mm
KONTAKT: shabaviz@shabaviz.com

KAMAL TABATABAEE

*Rostam i tvrđava Sepand /
Rostam and Sepand Fortress*,
1391 / 2012.

Računalna grafika / computer
effect
KONTAKT: kamalte@yahoo.com

ITALIJA/ITALY

NICOLETTA RANIERI

*Alisa u zemlji čudesa / Alice nel
paese delle meraviglie, (I - V)*,

Kombinirana tehnika,
promjenjive dimenzije

KONTAKT: nica.ranieri@gmail.com

RUMUNJSKA/ROMANIA

SZABO REKA

*Art book, "The Tragedy of Man"
(I - IV)*, 2013.

Digitalni print, 220x200 mm
KONTAKT: szabore@yahoo.com

RUSIJA/RUSSIA

EKATERINA GAVRILOVA

*The tin drum by Günter Grass
(I-IV)*, 2013.

Kombinirana tehnika,
300x400 mm
KONTAKT: Komunerna 26-2 a
94, 129327, Moskva

SLOVENIJA/SLOVENIA

TANJA KOMADINA

Srce tame (I-III), 2014.

Kombinirana tehnika,
222x144 mm
KONTAKT: Ulica na grad 7A,
1000 Ljubljana
tanja.komadina@gmail.com

KAJA KOSMAČ

*Slikovnica Rdeče jabolko /
Crvena jabuka (I - III)*, 2008.

Kombinirana tehnika
(olovka, tuš, papir),
245x380 mm

KONTAKT:
kosmac_kaja@hotmail.com

ROMAN PEKLAJ

*Energetska samodostatna
zajednica, knjiga i naslovna
stranica časopisa (I-II)*, 2013.

Crtež tušem i digitalna obrada,
400x280 mm
KONTAKT: Fabianijeva 31,
1000 Ljubljana

ANDREJA PEKLAR

Dimnjačar i princeza, 2013.

Duša mljekarice prati...2013.
Brača orlovi, 2013.
Izgubljeni u šumi, 2013.
Mačke, 2013.

Kombinirana tehnika, giclee
print, digitalna obrada
290x380 mm

KONTAKT:
andreja.peklar@guest.arnes.si

ALENKA SPACAL

*Mavrična maškarada / The
Rainbow masquerade (I-II)*,
2013.

Akvarel, 215x300 mm
KONTAKT: Škrabčeva 11,
1000 Ljubljana

BREDA STURM

Puzzles (I-VI), 2013.

računalna grafika,
297x210 mm
KONTAKT: breda.sturm@gmail.com

MATIJAŽ UČAKAR

Sipa, Sova, Čaplja
Digitalna non-fiction ilustracija,
promjenjive dimenzije
KONTAKT: Preloge 3,
1211 Ljubljana Šmartno

ŠPANJOLSKA/SPAIN

JOSEP ANTONI TÀSSIES

The lost child (I - XII)

Kombinirana tehnika,
promjenjive dimenzije

KONTAKT: tassies@periodistes.org

JAVIER ZABALA

In the city/U gradu, 2013.

Akrilik, kreda, kolaž, tuš,
digitalna obrada/acrylic, chalk,
collage, ink, digital processing
585x440 mm

The cat/Mačka, 2012.

Monotipija, akrilik, gesso, kolaž,
tuš, grafit/monotype, acrylic,
gesso, collage, inks, graphite
323x480 mm

Siberia/Sibir, 2013.

Montopija, kreda (gesso), akrilik,
kolaž, tuš, pastel/monotype,
chalk (gesso), acrylic, collage,
ink, pastel

495x350 mm

The beginning of the trip/

Početak puta, 2013.

Monotipija, gesso, akrilici,
kolaž, tuš, pastel, oil bar, zlato/
monotype, gesso, acrylics,
collage, ink, pastel, oil bar, gold
490x350 mm

Bartleby the Scrivener/Pisar

Bartleby, 2008.

Silkscreen/sitotisak

356x465 mm

Mathias watch the castle/Matija
gledaj dvorac, 2007.

Monotipija, akrilik, kolaž,
tuš, grafit, selotejp, pastel/
monotype, acrylic, collage,
graphite, scotch tapes, pastel
380x535 mm

The kid/Dijete, 2013.

Monotipija, akrilik, tuš, grafit,

pastel, digitalna obrada/

monotype, acrylic, ink,

graphite, pastel, digital

processing

266x402 mm

The arrival/Dolazak, 2012.

Kreda, kava, pastel, selotejp,
tuš/chalk, coffee, pastel scotch
tape, ink
500x350 mm

Talking with the trees/Razgovor
s drvećem, 2012.

Selotejp, kolaž, tuš, pastel,
roller, akvarel, digitalna obrada/
Scotch tape, collage, ink,
pastel, roller, watercolour,
digital

485x382 mm

The Milky Way/Mliječni put,
2007.

Kolaž, tuš, pastel, akvarel/kolaž,
ink, pastel, watercolour
352x240 mm

KONTAKT: C/Conde Duque.8-3o
Izda, 28015 Madrid

URUGVAJ/URUGUAY

DANIELA BERACOCHEA

Bosque Blanco, 2014.

Rezani papir / mixed media,
370x620 mm

Abrazo, 2014.

Digitalna ilustracija/digital print,
375x255 mm

KONTAKT: lananiela@gmail.com

SEBASTIÁN SANTANA CAMARGO

¡a la calle! (to the street!), 2013.

Fotografija kolažne tehnike,
210x148 mm

Libertad/ Freedom, 2013.

Olovka, fotografija, digitalni
kolaž/ pencil, photography,
collage

350x250 mm

KONTAKT:

santana.sebastian@gmail.com

**UMJETNIČKA
AKADEMIJA U OSIJEKU /
LYCÉE D'ARTS APPLIQUÉS
AUGUSTE RENOIR U
PARIZU**

HRVATSKA

DAJANA OSOSLIJA

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Gavran i lisica 2, 2014.

tempera, digitalna obrada
promjenjive dimenzije

MARIJA BRAŠNIĆ

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Jelen koji se ogledao u vodi, 2014.

digitalna ilustracija
promjenjive dimenzije

KRISTINA MARIĆ

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Pas koji je nosio ručak gospodaru 1, 2 i 5, 2014., crtež olovkom, digitalna obrada promjenjive dimenzije

DINO ČOKLJAT

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Pohlepnik i koka sa zlatnim jajima, 2014.

3D digitalna ilustracija
promjenjive dimenzije
Smrt i drvosječa, 2014.

3D digitalna ilustracija
promjenjive dimenzije

MARIO PLEŠA

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Cvrčak i mrav 2 i 3, 2014.

3D digitalna ilustracija
promjenjive dimenzije

MIRNA POKORIĆ

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Vuk i lisica, 2014.

kombinirane tehnike – lutka,
fotografija, digitalna obrada
promjenjive dimenzije

MARTINA LIVOVIĆ

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Žene i tajna, 2014.

kolaž tkaninom,
digitalna obrada
promjenjive dimenzije

FILIP AUSMAN

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Šojka ukrašena paunovim perjem 1, 2014.

akvarel, digitalna obrada
promjenjive dimenzije

DINA LUKIĆ

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Vuk i pas, 2014.

kombinirane tehnike na papiru,
digitalna obrada
promjenjive dimenzije

FRANCUSKA

LAURA OLIVIER

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Pijetao i lisica, 2014.

tuš, digitalna obrada
promjenjive dimenzije

Jelen koji se ogledao u vodi 1, 2014.

tuš, digitalna obrada
promjenjive dimenzije

Jelen koji se ogledao u vodi 2 i 3, 2014.

digitalna ilustracija,
promjenjive dimenzije

KAROLINA KLIMEK

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Svinja, koza i ovca 2, 2014.

digitalna ilustracija
promjenjive dimenzije

ALIX TRAN-DUC

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Lavica i medvjed, 2014.

digitalna ilustracija
promjenjive dimenzije

Mačka i lisica

akvarel, digitalna obrada
promjenjive dimenzije

JULIE BROUANT

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Hrast i trska 1, 2, 3 i 4, 2014.

digitalna ilustracija
promjenjive dimenzije

VALENTIN GALLET

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Smrt i drvosječa 1 i 2, 2014.

digitalna ilustracija
promjenjive dimenzije

MATHILDE LAILLET

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Slon i majmun s Jupitera 1 i 2, 2014.

akvarel, digitalna obrada
promjenjive dimenzije

ELIOT ALONSO

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Dva pustolova i talisman, 2014.

tuš, digitalna obrada
promjenjive dimenzije

Životinje bolesne od kuge 1, 2014.

tuš, digitalna obrada
promjenjive dimenzije

TOM GAUTHIER

ilustracija za basnu Jeana de La Fontainea Napuhani žabac, 2014.

lavirani crtež i akrilik, digitalna
obrada

promjenjive dimenzije

POP RATNI PROGRAM UZ IZLOŽBU PETI HRVATSKI BIENNALE ILUSTRACIJE:

PROGRAMME TO ACCOMPANY THE EXHIBITION
THE FIFTH CROATIAN BIENNIAL OF ILLUSTRATION:

17. LIPNJA – 13. SRPNJA / 17 JUNE – 13 JULY

Izložba Močvarinih plakata / Exhibition of Močvara Club posters
KULA LOTRŠČAK / LOTRŠČAK TOWER

18. LIPNJA / 18 JUNE

Radionica s umjetnikom Tassiesom / Workshop with artist Tassies
GALERIJA KLOVIČEVI DVORI / KLOVIČEVI DVORI GALLERY

20. LIPNJA / 20 JUNE

Radionica s umjetnikom Javierom Zabalom / Workshop with artist Javier Zabala
Predavanje Javiera Zabale „Utjecaj povijesti umjetnosti na suvremenu ilustraciju“
/ Lecture by Javier Zabala “The influence of art history on contemporary illustration”
GALERIJA KLOVIČEVI DVORI / KLOVIČEVI DVORI GALLERY

21. LIPNJA / 21 JUNE

Radionica s umjetnikom Kamalom Tabatabaeeiem / Workshop with artist Kamal Tabatabaee
GALERIJA KLOVIČEVI DVORI / KLOVIČEVI DVORI GALLERY

KATALOG IZLOŽBE / EXHIBITION CATALOGUE

Peti hrvatski biennale ilustracije / Fifth Croatian Biennial of Illustration

NAKLADNIK / PUBLISHER

Galerija Klovićevi dvori, Jezuitski trg 4, Zagreb

ZA NAKLADNIKA / FOR THE PUBLISHER

Marina Viculin

UREDNIKA / EDITOR

Koraljka Jurčec Kos

TEKSTOVI / TEXTS WRITTEN BY

Farideh Khalatbaree, Stanislav Marijanović, Tonko Maroević

KATALOG DJELA / CATALOGUE

Marita Bonačić

PRIJEVOD NA ENGLLESKI JEZIK I LEKTURA / TRANSLATION TO ENGLISH AND LANGUAGE EDITING

Nikolina Jovanović

PRIJEVOD SA ŠPANJOLSKOGA JEZIKA / TRANSLATION FROM SPANISH

Iris Radetić

PRIJEVOD S PERZIJSKOG JEZIKA / TRANSLATION FROM PERSIAN

Soraya Čanak

LEKTURA I KOREKTURA HRVATSKOGA TEKSTA / CROATIAN LANGUAGE EDITING

Katarina Srdarev

DIZAJN KATALOGA, PLAKATA I POZIVNICE / DESIGN AND LAYOUT OF CATALOGUE, POSTER AND INVITATION

Kristijan Topolovec

FOTOGRAFIJE / PHOTOGRAPHS

Josip i Petar Strmečki

TISAK / PRINTED BY

Kerschhoffset

NAKLADA / PRINTING RUN

500

COPYRIGHT

©Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, Hrvatska, 2014.

ISBN: 978-953-271-080-9

CIP

Zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 880415

Entry accessible in the computer catalogue of the National and University Library in Zagreb under number 880415

AC/E ACCIÓN CULTURAL
ESPAÑOLA

